

**Planul de management al sitului Natura 2000 ROSCI0269 Vama veche - 2 mai și al
Rezervației naturale Acvatoriul litoral marin Vama Veche - 2 Mai, cod - 2.345**

CUPRINS

1. INTRODUCERE	4
1.1.Scurtă descriere a planului de management	4
1.2.Scurtă descriere a ariei naturale protejate.....	5
1.3.Cadrul legal referitor la aria naturală protejată și la elaborarea planului de management	6
1.4.Procesul de elaborare a planului de management.....	7
2. DESCRIEREA ARIEI NATURALE PROTEJATE	8
2.1. Informații generale	8
2.1.1. Localizarea ariei naturale protejate	8
2.1.2. Limitele ariei naturale protejate	8
2.1.3. Suprapuneri cu alte arii naturale protejate	8
2.2. Mediul abiotic.....	8
2.2.1. Informații fizice și chimice	8
2.2.2. Cartarea litologiei fundului mării.....	48
2.3. Mediul biotic.....	63
2.3.1. Ecosisteme	63
2.3.2. Habitate	64
2.3.2.1. Habitate Natura 2000	64
2.3.2.2. Habitate după clasificarea națională	73
2.3.3. Flora de interes conservativ, pentru care a fost declarată aria naturală protejată.....	74
2.3.4. Fauna de interes conservativ, pentru care a fost declarată aria naturală protejată	74
2.3.5. Alte specii relevante de floră și faună.....	76
2.4. Informații socio-economice, impacturi și amenințări.....	99
2.4.1. Informații socio-economice și culturale.....	99
2.4.2. Impacturi	111
2.4.2.1. Presiuni	111
2.4.2.2. Amenințări	115
3. EVALUAREA STĂRII DE CONSERVARE A SPECIILOR ȘI HABITATELOR	119

3.1. Evaluarea stării de conservare a fiecărui habitat de interes conservativ	119
4. SCOPUL ȘI OBIECTIVELE PLANULUI DE MANAGEMENT	130
4.1. Scopul planului de management.....	130
4.2. Obiective generale, specifice și activități	130
4.2.1. Obiectiv general	130
4.2.1.1. Obiective specifice.....	131
5. PLANUL DE ACTIVITĂȚI.....	133
6. PLANUL DE MONITORIZARE A ACTIVITĂȚILOR	153
7. BIBLIOGRAFIE ȘI REFERINȚE	156
8. ANEXE.....	160

1. INTRODUCERE

1.1. Scurtă descriere a planului de management

Aria marină protejată “Acvatoriul litoral marin Vama Veche - 2 Mai” a fost înființată prin Decizia 31/1980 a Consiliului Județean Constanța și confirmată ca arie protejată de Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național, având codul 2.345.

Aria marină protejată are o suprafață de cca 5.000 ha de-a lungul a 7 km de coastă, între localitatea 2 Mai și granița cu Bulgaria.

Peste aceasta se suprapune ROSCI 0269 Vama Veche - 2 Mai, declarat prin Ordinul Ministrului Mediului și Pădurilor nr. 2387/2011 pentru modificarea Ordinului Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile nr. 1964/13 Decembrie 2007 privind Instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară ca parte integrată a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România.

Limitele celor două rezervații se suprapun, conform rezultatelor proiectului „Realizarea de seturi de date spațiale în conformitate cu specificațiile tehnice INSPIRE pentru ariile naturale protejate, inclusiv a siturilor Natura 2000, având în vedere optimizarea facilităților de administrare a acestora”, al cărui beneficiar este Direcția Biodiversitate din cadrul Ministerului Mediului.

În conformitate cu principiile moderne ale conservării naturii, planul de management trebuie să întegeze interesele de conservare a biodiversității cu cele de dezvoltare socio-economică ale comunităților locale din raza de acțiune a rezervației, ținând cont totodată de trăsăturile tradiționale, culturale și spirituale ale zonei. În consecință, elaborarea finală a Planului de management s-a desfășurat în cadrul unui proces larg consultativ, prin implicarea activă a tuturor factorilor interesați.

Trebuie luate în calcul, de asemenea, impactul activităților umane asupra ariei marine protejate, impactul negativ pe care un turism inadecvat îl poate avea asupra biodiversității, dar și beneficiile pe care turismul organizat le poate aduce comunităților locale. În această direcție, existența unei strategii referitoare la turism permite obținerea avantajelor pe care această activitate le poate genera, simultan cu protejarea și conservarea atributelor specifice zonei.

Scopul și categoria de arie protejată corespund Anexei 1 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice. Conform acesteia, aria marină protejată Vama Veche - 2 Mai face parte din categoria “Rezervație naturală”, corespunzătoare categoriei IV International Union

for Conservation of Nature - Protected area managed mainly for conservation through management intervention - Habitat/Species Management Area, având scopul de a proteja și conserva habitatele marine și speciile naturale marine importante sub aspect floristic și faunistic. De asemenea, se va realiza și protecția și conservarea peisajului marin. Managementul rezervației se va face diferențiat, în funcție de caracteristicile habitatelor și speciilor existente. Pe lângă activitățile științifice, se vor permite o serie de activități turistice, educaționale, organizate, precum și unele activități de valorificare durabilă a unor resurse naturale tradiționale. Managementul rezervației urmărește menținerea interacțiunii armonioase a omului cu natura prin protejarea diversității habitatelor și peisajului marin, promovând păstrarea folosinței tradiționale a apelor marine din jur, încurajarea și consolidarea activităților, practicilor și culturii tradiționale ale populației locale. De asemenea, se oferă publicului posibilități de recreere și turism și se încurajează activitățile științifice și tradiționale.

1.2. Scurtă descriere a ariei naturale protejate

Denumirea ariei/zonei protejate: ROSCI 0269 Vama Veche - 2 Mai

Suprafața, hectare: 5272

Declararea conform legislației comunitare/naționale, cu menționarea actului normativ prin care s-a instituit regimul de protecție: ROSCI 0269 Vama Veche - 2 Mai: conform Ordinul Ministrului Mediului și Pădurilor nr. 2387/2011 pentru modificarea Ordinului Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile nr. 1964/13 Decembrie 2007 privind Instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară ca parte integrată a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România.

Aria marină protejată "Acvatoriul litoral marin Vama Veche - 2 Mai": înființată prin Decizia nr. 31/1980 a Consiliului Județean Constanța și confirmată ca arie protejată de Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național, având codul 2.345.

Aspecte privind proprietatea asupra ariei/zonei proiectului și modul principal de utilizare a terenurilor din cadrul acesteia: Proprietate de stat publică.

Coordonatele sitului: Latitudine nordică 43° 45' 56"; Longitudine estică 28° 38' 55"

Regiunea biogeografică - pontică - marină

Informații conform Formularului Standard Natura 2000:

- a. Localizare - Județul Constanța: Marea Neagră, <1%,
- b. Coordonate - N 43° 45' 56" E 28° 38' 55"
- c. Suprafața - 5 272 ha
- d. Habitate de importanță Europeană

- i. 1110 Bancuri de nisip submerse de mică adâncime
- ii. 1140 Suprafețe de nisip și mâl expuse la marea joasă
- iii. 1170 Recifi

Tabelul nr. 1

Habitate, Doniță și alții, 2005; Micu și alții, 2007; Micu și alții, 2008; Micu, 2008; Zaharia și alții 2012

Habitat	Sit Natura 2000	Reprezentare, %	Suprafata ,ha
1110 Bancuri de nisip submerse de mica adancime	ROSCI 0269	44	3051,84
1140 Suprafete de nisip si mal descoperite la marea joasa	ROSCI 0269	1	69,36
1170 Recifi	ROSCI 0269	55	3814,8

- e. Specii de importanță Europeană ,în anexa II a Directivei 92/43/ Comunitatea Economică Europeană,
 - i. 1349 *Tursiops truncatus*
 - ii. 1351 *Phocoena phocoena*
 - iii. 4125 *Alosa immaculata*
 - iv. 4127 *Alosa tanaica*

1.3. Cadrul legal referitor la aria naturală protejată și la elaborarea planului de management

- Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a – zone protejate.
- Ordinul Ministrului Mediului și Pădurilor nr.2387/2011 pentru modificarea Ordinului Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile nr. 1964/13 Decembrie 2007 privind Instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară ca parte integrată a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România;
- Ordonanța de Urgență nr. 57 din 20 iunie 2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.
- Ordin nr. 1052 din 3 iulie 2014 privind aprobarea Metodologiei de atribuire în administrare și custodie a ariilor naturale protejate

- Legea Apelor nr. 107/1996, modificată și completată;
- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 202/2002 privind gospodărirea integrată a zonei costiere, modificată și completată
- Convenția de custodie a sitului Natura 2000
- Ordonanța de Urgență nr. 195 din 22 decembrie 2005 privind protecția mediului, modificată și completată

1.4. Procesul de elaborare a planului de management

În conformitate cu principiile moderne ale conservării naturii, planul de management trebuie să întezeze interesele de conservare a biodiversității cu cele de dezvoltare socio-economică ale comunităților locale din raza de acțiune a rezervației, ținând cont totodată de trăsăturile tradiționale, culturale și spirituale ale zonei. În consecință, elaborarea finală a Planului de management s-a desfășurat în cadrul unui proces larg consultativ, prin implicarea activă a tuturor factorilor interesați.

Trebuie luate în calcul, de asemenea, impactul activităților umane asupra ariei marine protejate, impactul negativ pe care un turism inadecvat îl poate avea asupra biodiversității, dar și beneficiile pe care turismul organizat le poate aduce comunităților locale. În această direcție, existența unei strategii referitoare la turism permite obținerea avantajelor pe care această activitate le poate genera, simultan cu protejarea și conservarea atributelor specifice zonei.

2. DESCRIEREA ARIEI NATURALE PROTEJATE

2.1. Informații generale

2.1.1. Localizarea ariei naturale protejate

Coordonatele sitului: Latitudine N 43° 45' 561"; Longitudine E 28° 38' 55"

Regiunea biogeografică - pontică marină;

Aria marină protejată "Acvatoriul litoral marin Vama Veche - 2 Mai" a fost înființată prin Decizia 31/1980 a Consiliului Județean Constanța și confirmată ca arie protejată de Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național, având codul 2.345.

Aria marină protejată are o suprafață de cca 5.000 ha de-a lungul a 7 km de coastă, între localitatea 2 Mai și granița cu Bulgaria.

Peste aceasta se suprapune ROSCI 0269 Vama Veche - 2 Mai, aprobat de către Comisia Europeană prin Decizia 209/92/ Comunitatea Economică Europeană.

Rezervația se învecinează pe linia țărmului cu UAT Limanu.

2.1.2. Limitele ariei naturale protejate

28°34'55"E (788425.22 m) 43°47'18"N (260644.00 m)

28°41'28"E (797208.87 m) 43°47'18"N (261037.89 m)

28°34'49"E (788533.51 m) 43°44'20"N (255146.33 m)

28°41'28"E (797458.78 m) 43°44'20"N (255546.30 m)

2.1.3. Suprapuneri cu alte arii naturale protejate

Situl marin de la 2 Mai – Vama Veche se suprapune cu Aria de Protecție Specială Avifaunistică 0076 Marea Neagră.

2.2. Mediul abiotic

2.2.1. Informații fizice și chimice

Metodologic, abordarea problematicii influenței parametrilor fizico-chimici asupra stării de bună conservare a habitatelor marine în perimetrele considerate a implicat o serie de etape:

- stabilirea condițiilor optime de prelevare, realizarea programelor de prelevare pe perimetre și prelevarea propriu-zisă;
- analiza probelor prelevate prin metode avansate de laborator și utilizarea metodelor automate de analiză, senzori și echipamente automate de măsură: temperatură, pH, conductivitate, clorofilă etc., după caz;
- prelucrarea datelor și centralizarea acestora;
- prelucrarea avansată a datelor în sensul obținerii profilelor de izoconcentrație și a integrării în sistemului informațional geografic a imaginilor obținute, respectiv corelarea efectelor diferiților parametri;
- stabilirea unui cadru unic de corelare a datelor experimentale cu starea de conservare a speciilor și habitatelor;
- obținerea matricelor de evaluare a stării de conservare pe habitate și specii și obținerea codului final corespunzător stării de conservare constatate.

Evaluarea generală a statutului de conservare pentru speciile și habitatele marine derivă din matricea corespunzătoare din formatul oficial de raportare, pentru toate siturile studiate.

În conformitate cu documentul de raportare al Comisiei Europene, Evaluarea și raportarea în baza Articolului 17 al Directivei Habitare: Formatul de raportare pentru perioada 2007-2012, mai 2011 - Anexa E - Evaluarea statutului de conservare pentru tipurile de habitate - matricea de evaluare generală a statutului de conservare pentru habitatele de interes comunitar are ca model următorul conținut: starea de conservare favorabilă, SCF, se va prezenta utilizând cele patru categorii disponibile: favorabil, FV, neadekvat, U1, nefavorabil, U2, și necunoscut, XX. De asemenea, dacă starea de conservare este determinată a fi neadekvată sau nefavorabilă, se vor utiliza și semnele „+”, „-“, „=” sau „x” pentru a se indica dacă statutul este îmbunătățit, deteriorat, stabil sau necunoscut: de exemplu “U1+” = neadekvat, dar cu îmbunătățire, “U1-” = neadekvat și cu deteriorare.

Parametrii fizico-chimici au fost grupați în categorii, având în vedere corelarea acțiunii acestora cu elementele de calitate, toxicitate și bioacumulare, respectiv după impactul asupra habitatelor și speciilor vizate. În matricea de evaluare generală sunt evidențiate elementele de risc asociate categoriilor primare stabilite, iar în matricele de evaluare pe specii sunt evidențiate influențele specifice în corelație cu starea de conservare constatată.

Este important de semnalat faptul că, în general, toleranța la variațiile mediului evoluează în multe situații descendent în piramida trofică, iar bioacumularea compușilor toxici are întotdeauna o tendință ascendentă, fapt ce constituie un factor de risc pentru speciile aflate în capătul lanțului trofic. Spre exemplu, compuși organici toxici precum pesticidele, hidrocarburile, combinațiile organice ale mercurului sau arsenului sau alți compuși liposolubili cu timp de

înjumătățire mare, deși prezenți în cantități foarte mici, apropiate de limitele maxime decelabile ale aparaturii analitice, se vor concentra semnificativ în lipidele membranare sau de rezervă ale consumatorilor primari, urmând o concentrare progresivă în speciile din vârful piramidei trofice. În studiile de specialitate sunt descrise concentrări de cel puțin 1:100 per verigă a lanțului trofic, estimarea acestor factori fiind în sine foarte dificilă. Se poate aprecia, din acest punct de vedere, că studiile de bioacumulare ar trebui să reprezinte o prioritate absolută, datorită impactului major asupra consumatorilor finali - mamiferele acvatice și omul.

Importanța fiecărui parametru poate fi estimată pe baza unei serii de caracteristici legate de comportarea fiecărui compus chimic în mediul marin, Aldenberg și Slob, 1993; Burkhard și Ankley, 1989:

1. Persistența unui compus în mediul marin poate fi încadrată în 3 categorii distincte, în funcție de timpul de înjumătățire al compusului în mediu, element accesibil măsurătorilor de laborator:

- persistență mică - pentru timp de înjumătățire mai mic de 10 zile;
- persistență moderată - pentru timp de înjumătățire cuprins între 10 și 100 de zile;
- persistență mare - pentru timp de înjumătățire mai mare de 100 de zile.

2. Bioacumularea - apare dacă nivelul de excreție sau metabolizare al substanței este semnificativ mai mic în comparație cu nivelul introdus în organism.

Se definește factorul de bioconcentrare ca fiind raportul între concentrația compusului în organism după un anumit timp de expunere și concentrația în mediu, nu se aplică în mod obișnuit pentru compuși cu masă moleculară mare ce nu penetrează pereții celulari, sau compuși ce intervin activ în metabolism. Criteriile de bioconcentrare sunt:

- presupus a nu se acumula - factorul de bioconcentrare mai mic decât 100;
- cu potențial de bioacumulare - factorul de bioconcentrare cuprins între 100 și 1000;
- cu potențial semnificativ de bioacumulare - factorul de bioconcentrare mai mare de 1000.

3. Toxicitatea - implică un efect acut sau cronic asupra organismelor acvatice, asociat direct cu moartea sau cu reducerea perioadei normale de viață a acestora. Criteriile asociate sunt:

- relativ netoxic pentru organismele acvatice - efect acut peste 10 ppm sau cronic peste 1,0 ppm;
- toxic pentru organismele acvatice - efect acut între 1,0 ppm și 10,0 ppm sau cronic între 0,1 ppm și 1,0 ppm;
- foarte toxic pentru organismele acvatice - efect acut la nivel de 1,0 ppm sau cronic la nivel de 0,1 ppm;

4. Efectul sinergic - există puține date privind interacția între diverși compuși, în momentul actual este utilizată monitorizarea individuală a parametrilor și observarea corelațiilor pozitive și negative.

O particularitate în cadrul studiului compușilor poluanți constă în evidențierea disruptorilor endocrini - sunt compuși toxici cu potențial efect modulator endocrin, extrem de periculoși pentru organismele vii, compuși pentru care se depun eforturi pe plan european și mondial pentru stabilirea unor măsuri de management și control. Sistemul endocrin este cunoscut ca un sistem complex de glande secretoare, hormoni și receptori specifici, responsabil pentru creșterea, metabolismul și reproducerea plantelor și animalelor. Compușii etichetați ca disruptori endocrini sau modulatori endocrini au capacitatea de a interfera cu elemente ale sistemului endocrin, constituindu-se într-un element de risc și îngrijorare major pentru viața acvatică și umană.

Deși mulți compuși sunt cunoscuți și au fost elaborate standarde pentru analiză și control, unii fiind interziși ca substanțe fitosanitare, există îndoieli cu privire la eficiența acestora pe termen scurt sau lung, de asemenea, interzicerea unor compuși a avut ca efect migrarea sintezei chimice a acestora. Dintre efectele compușilor se pot menționa:

- efect estrogenic - mimează efectele hormonilor feminini de tip estrogenic – de exemplu Diclor-Difenil-Triclorețan, Diclor - Difenil - Diclorețilenă, alchilfenoli, ftalați, endosulfan, dieldrin;
- anti-estrogenic - blochează efectele hormonilor feminini de tip estrogenic - de exemplu bifenilii policlorurați;
- anti-androgenic - blochează efectele hormonilor masculini - de exemplu Diclor-Difenil-Triclorețan, Diclor- Difenil -Diclorețilenă, permetrin.

În vederea stabilirii limitelor de conservare, valorilor țintă, pentru grupele de compuși poluanți, în tabelul nr. 2 au fost sintetizate datele de literatură privind persistența, toxicitatea și bioacumularea, folosind codurile de culori aferente.

Compuși toxici - sursă, comportament, persistență, efect

Compus	Sursa		Comportament	Persistență		Efect	
	Punctuală	Difuză	Partiție aer-apa-sediment	Apă	Sediment	Bioacumulare	Toxicitate
Amoniac	canalizare	agricultură	dizolvat în coloana de apă	variabilă, mai mare estuarin	persistență mică	presupus a nu se acumula	alge relativ netoxic nevertebrate foarte toxic pești foarte toxic
Mercur	industrial	sedimente	dizolvat în coloana de apă sau fixat în sediment	variabilă	persistență mare	anorganic - cu potențial de bioacumulare organic - cu potențial semnificativ de bioacumulare	alge toxic nevertebrate foarte toxic pești foarte toxic
Cadmiu	industrial, minerit	atmosferic	dizolvat în coloana de apă sau fixat în	variabilă	persistență mare	cu potențial semnificativ de	alge toxic nevertebrate

			sediment			bioacumulare	foarte toxic pești foarte toxic
Plumb	industrial, canalizare	atmosferic	fixat în sediment	variabilă	persistență mare	cu potențial de bioacumulare	alge foarte toxic nevertebrate foarte toxic pești foarte toxic
Crom	industrial	atmosferic	fixat în sediment	variabilă	persistență mare	presupus a nu se acumula	alge toxic nevertebrate toxic pești toxic
Zinc	industrial, canalizare	atmosferic	fixat în sediment	variabilă	persistență mare	cu potențial de bioacumulare	alge foarte toxic nevertebrate foarte toxic pești foarte toxic

Cupru	industrial, canalizare	atmosferic	dizolvat în coloana de apă sau fixat în sediment	variabilă	persistență mare	cu potențial de bioacumulare	alge relativ netoxic nevertebrate foarte toxic pești foarte toxic
Nichel	industrial, canalizare	atmosferic	dizolvat în coloana de apă sau fixat în sediment	variabilă	persistență mare	presupus a nu se acumula	alge foarte toxic nevertebrate foarte toxic pești foarte toxic
Arsen	industrial, canalizare	sediment	fixat în sediment	variabilă	persistență mare	presupus a nu se acumula	alge foarte toxic nevertebrate foarte toxic pești foarte toxic
Vanadiu	industrial, canalizare	atmosferic	fixat în sediment	variabilă	persistență mare	presupus a nu se acumula	alge relativ netoxic nevertebrate relativ netoxic

							pești relativ netoxic
Bor	industrial, canalizare	atmosferic	dizolvat în coloana de apă sau fixat în sediment	variabilă	persistență mare	presupus a nu se acumula	alge relativ netoxic nevertebrate relativ netoxic pești relativ netoxic
Fier	industrial, canalizare	atmosferic	fixat în sediment	variabilă	persistență mare	presupus a nu se acumula	alge relativ netoxic nevertebrate relativ netoxic pești relativ netoxic
Atrazină	canalizare	agricultură	dizolvat în coloana de apă sau fixat în sediment	persistență moderată	persistență moderată	presupus a nu se acumula	alge foarte toxic nevertebrate foarte toxic pești toxic
Simazină	canalizare	agricultură	dizolvat în coloana de apă	persistență moderată	persistență moderată	presupus a nu se	alge foarte toxic

			sau fixat în sediment			acumula	nevertebrate foarte toxic pești toxic
Diuron	canalizare	agricultură, urban	dizolvat în coloana de apă	persistență moderată	persistență moderată	presupus a nu se acumula	alge foarte toxic nevertebrate toxic pești toxic
Linuron	canalizare	agricultură	dizolvat în coloana de apă	persistență moderată	persistență moderată	presupus a nu se acumula	alge foarte toxic nevertebrate toxic pești toxic
Trifluralin	canalizare	agricultură	dizolvat în coloana de apă	persistență mică	persistență mare	cu potențial semnificativ de bioacumulare	alge foarte toxic nevertebrate foarte toxic pești foarte toxic

Lindan	industrial, canalizare	agricultură	dizolvat în coloana de apă sau fixat în sediment	persistență moderată	persistență mare	cu potențial semnificativ de bioacumulare	alge foarte toxic nevertebrate foarte toxic pești foarte toxic
Endosulfan	canalizare	agricultură	fixat în sediment	persistență moderată	persistență mică	cu potențial de bioacumulare	alge toxic nevertebrate foarte toxic pești foarte toxic
Piretroide	canalizare, piscicultură	agricultură	fixat în sediment	persistență mică	persistență moderată	cu potențial de bioacumulare	alge foarte toxic nevertebrate foarte toxic pești foarte toxic
Metil-azinfos	industrial, canalizare	agricultură	fixat în sediment	persistență mică	persistență moderată	cu potențial de bioacumulare	alge foarte toxic nevertebrate foarte toxic

							pești foarte toxic
Malation	industrial, canalizare	agricultură	fixat în sediment	persistență mică	persistență moderată	cu potențial de bioacumulare	alge foarte toxic nevertebrate foarte toxic pești foarte toxic
Fenitrothion	canalizare	agricultură	fixat în sediment	persistență mică	persistență moderată	cu potențial de bioacumulare	alge foarte toxic nevertebrate foarte toxic pești toxic
Dimetoat	canalizare	agricultură	dizolvat în coloana de apă	persistență moderată	persistență moderată	presupus a nu se acumula	alge foarte toxic nevertebrate foarte toxic pești foarte toxic
Diclorvos	canalizare,	agricultură	dizolvat în	persistență mică	persistență moderată		alge

	piscicultură		coloana de apă			presupus a nu se acumula	relativ netoxic nevertebrate foarte toxic pești foarte toxic
Hidrocarburi aromatice polinucleare	industrial, canalizare	atmosferic	fixat în sediment	persistență mare	persistență mare	cu potențial semnificativ de bioacumulare	alge toxic nevertebrate toxic pești toxic
Naftalină	industrial, canalizare	atmosferic	dizolvat în coloana de apă	persistență mare	persistență mare	cu potențial semnificativ de bioacumulare	alge toxic nevertebrate toxic pești toxic
Bifenili Policlorurați	industrial, canalizare	atmosferic	fixat în sediment	persistență mare	persistență mare	cu potențial semnificativ de bioacumulare	alge foarte toxic nevertebrate foarte toxic pești

							foarte toxic
Dioxine	industrial, canalizare	atmosferic	fixat în sediment	persistență mare	persistență mare	cu potențial semnificativ de bioacumulare	alge foarte toxic nevertebrate foarte toxic pești foarte toxic
Surfactanți	industrial, canalizare	urban	dizolvat în coloana de apă sau fixat în sediment	persistență moderată	persistență moderată	cu potențial de bioacumulare	alge foarte toxic nevertebrate foarte toxic pești foarte toxic
Ftalați	industrial, canalizare	atmosferic	dizolvat în coloana de apă sau fixat în sediment	persistență mare	persistență mare	cu potențial de bioacumulare pentru unii compuși cu potențial semnificativ de bioacumulare	alge toxic nevertebrate toxic pești toxic
Produse	industrial,	atmosferic	dizolvat în	persistență moderată	persistență mare	cu potențial de	alge

petroliere	canalizare, pierderi ale instalațiilor de exploatare sau prelucrare		coloana de apă sau fixat în sediment			bioacumulare pentru unii compuși cu potențial semnificativ de bioacumulare	toxic nevertebrate toxic pești toxic
------------	---	--	--	--	--	---	--

Un alt aspect esențial al prezenței compușilor toxici în mediul marin este legat de timpul de înjumătățire al acestora - parametru des întâlnit în studiile de specialitate, ca indicator al riscului asociat unui anumit compus chimic. Fenomenologia asociată este, însă, semnificativ mai complexă, din mai multe puncte de vedere. Pentru compușii anorganici, timpul de înjumătățire se referă la solubilitate și mobilitate în apă, însă precipitarea chiar și completă a unei specii chimice va conduce la acumulare în sediment, fapt ce implică bioacumulare în organismele prezente în acest segment al ecosistemului, precum și posibilitatea redizolvării ca urmare a legării în compuși organici sau a modificării stării de oxidare prin diverse procese redox. Pentru compușii organici timpul de înjumătățire implică descompunerea compusului toxic în compuși mai simpli fără toxicitate, însă toxicitatea compușilor de descompunere este de multe ori semnificativă sau necunoscută, ca și impactul asupra mediului a acestor compuși. De asemenea, calcularea timpului de înjumătățire are în vedere mediul de referință - în speță mediul marin, și nu poate cuantifica aspectele importante legate de timpul de înjumătățire diferit în organismele acvatice sau biotransformările din organism, ce vor lua un curs complet diferit. Aceste aspecte sunt importante deoarece, odată introdus în mediu, un compus liposolubil, chiar și cu solubilitate relativ mare în apă și în cantitate extrem de mică, are tendința de a se acumula în lipidele membranare ale fito și zooplanctonului datorită coeficienților de partiție mari și a suprafețelor membranare foarte mari ale acestora.

Din acest punct de vedere, ar fi esențial ca abordările de viitor să vizeze studii comparative ale nivelelor concentrațiilor compușilor toxici în apă și diverse segmente ale lanțului trofic - în acest sens ar fi esențial ca analizele să vizeze cel puțin o comparație între nivelurile de concentrație din apă, după microfiltrare sau centrifugare, de exemplu, și nivelurile de concentrație din materialul dispersat, de origine biogenă sau terogenă sau antropică. Desigur, o astfel de abordare este semnificativ mai complexă din punct de vedere instrumental, dar ar fi mult mai relevantă la nivelul bioacumulării și al impactului asupra stării habitatelor și speciilor asociate.

În elaborarea matricelor de evaluare pentru habitate, este important să se țină cont de tendința de acumulare în sediment a compușilor poluanți. În acest sens, în literatură sunt descrise valori prag pentru sediment definite distinct de cele pentru apă. Deși ar fi cea mai completă abordare, aceasta este în afara tematicii prezentului proiect și ar fi important să fie reluată în alte proiecte de cercetare. Efortul de prelevare și analitic într-o astfel de situație ar fi semnificativ mai mare datorită complexității mari a matricei solide, ce creează probleme analitice suplimentare. De asemenea, ar fi importantă o evaluare a profilului pe adâncime în sediment, folosind prelevarea cu dispozitive de tip carotier.

Metodologia determinării valorilor țintă pentru studiile de conservare

Pe plan internațional, problematica determinării valorilor prag pentru compușii poluanți toxici a vizat o paletă largă de studii multidisciplinare având ca scop corelarea datelor de toxicitate, de persistență, bioacumulare, fizico-chimice etc., cu scopul de a obține domeniul de concentrații în care se consideră că impactul asupra ecosistemelor este minim, “fără efecte nocive semnificative”. Abordările au fost mult diferite în timp și regional, metodele actuale având la bază o abordare statistică a cercetătorilor olandezi și danezi, considerată în literatura de specialitate ca un punct de referință în acest domeniu, 1996, Australian and New Zealand Environment and Conservation Council, 1992, 2000; Australian and New Zealand Environment and Conservation Council & Agriculture and Resource Management Council of Australia and New Zealand, 2000; Canadian Environmental Quality Guidelines, 1997; Raport Hong Kong, 2003. Conceptul de plecare este acela de a proteja 95% din specii cu un domeniu predeterminat de incertitudine, spre exemplu există o certitudine de 50% pentru protejarea a 95% dintre specii - desigur stabilirea acestor valori prag a implicat numeroase dezbateri și controverse. Însăși termenul de valoare prag este contextual, implicând atingerea unui nivel care poate declanșa un răspuns negativ sau nu, din abordarea de natură statistică - de exemplu incertitudinea de 50% pentru protejarea a 95% dintre specii include situația de protecție a tuturor speciilor, situație pentru care atingerea valorii prag nu implică un risc, spre deosebire de termenii “țintă”, ce implică o valoare spre care se tinde, sau “limită” ce implică un răspuns imediat, de exemplu. limita maximă admisă. O primă observație critică a cercetătorilor a fost legată de valoarea de 95%, considerată ca o abdicare de la ideea de protecție efectivă, dar în timp s-a dovedit că este mai aproape de realitatea din teren - corelată cu măsurile fezabile ce pot fi impuse pentru reducerea poluării.

Principalele abordări metodologice au fost:

- extrapolarea datelor de laborator în teren, Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, 1992 - efectul unui compus este estimat printr-o valoare ce se presupune că nu produce efecte adverse în mediu, extrapolând datele de laborator în teren. Termenul în sine implică o imprecizie, ca și termenii “fără efecte adverse” sau “fără efecte adverse semnificative”. Abordarea canadiană, a Canadian Council of Resource and Environment Ministers 1987, utilizează termenul “ce protejează toate formele de viață acvatică și toate aspectele ciclului vieții”, un exemplu de obiectiv pe termen lung, demn de admirat și normal din punct de vedere al responsabilizării societății în domeniului impactului propriilor activități asupra mediului; a dus, de fapt, la recunoașterea faptului că activitatea umană actuală conduce inerent la degradarea calității mediului și automat la dispariția unor specii. S-a ajuns astfel la conceptul: “degradare acceptabilă a mediului în contextul

păstrării integrității ecosistemului“. Astfel s-a ajuns la definirea valorilor prag obținute dintr-o abordare statistică având la bază evaluarea riscurilor. Indiferent de abordare, însă, este clar că extrapolarea datelor de laborator implică numeroase incertitudini, ajungându-se la: “estimarea incertitudinii asociate datelor extrapolate“ - o formulare în sine imprecisă.

- factori bazați pe inventariere, Canadian Council of Resource and Environment Ministers 1987 - o altă abordare a vizat introducerea unor factori per specie și compus chimic toxic, a căror valoare era corelată cu datele acute și cronice pentru concentrație și cu o estimare a gradului de incertitudine din studiile de inventariere în teren. Această procedură s-a dovedit a nu da rezultatele așteptate, cu atât mai mult cu cât abordarea per specie este punctuală și nu ține cont de interrelațiile din ecosistem. De asemenea, datele disponibile la nivel de laborator sunt limitate la un număr mic de specii, ce nu pot descrie comportarea ecosistemului.
- metode statistice de extrapolare - sunt metodele moderne cele mai folosite pentru determinarea valorilor prag, bazate pe analiza riscurilor și a datelor statistice de laborator, datele de ecotoxicitate, pornind de la ideea obținerii unui nivel de protecție al ecosistemului cât mai ridicat, uzual 95%. O metodă de lucru foarte utilă în acest sens, dar și complexă procedural - se folosesc 5 specii de referință pe diferite nivele trofice, examinându-se atât efectul compușilor toxici individuali, cât și a amestecurilor în limita fezabilității practice, este Direct Toxicity Assessment, direct toxicity assessment, metodă ce permite obținerea valorilor prag chiar și la nivel site-specific.

Având în vedere aspectele prezentate anterior, a fost elaborată matricea cu statutul de conservare asociat parametrilor fizico-chimici, corelată și cu parametrii determinați în cadrul proiectului, în scopul utilizării acesteia pentru stabilirea stării de conservare a habitatelor și speciilor implicate, pe baza corelării valorilor țintă din literatura de specialitate cu elementele specifice chimismului Mării Negre, tabelul nr. 3, și valorile determinate în teren. Această abordare propune un punct de plecare pentru stabilirea unor valori fezabile, ca nivel de protecție a ecosistemelor corelate cu datele reale din teren, în vederea evaluării statutului de conservare a speciilor și habitatelor marine din zonele costiere ale Mării Negre.

**Matricea de evaluare generală a statutului de conservare a ecosistemului Marea Neagră din punct de vedere al parametrilor fizico-chimici
– valori propuse**

Parametri	Statut de conservare			
	Favorabil 'verde'	Nefavorabil -Neadecvat 'portocaliu'	Nefavorabil - Grav 'roșu'	Necunoscut informație insuficientă pentru o evaluare corectă
Transparența gri	peste 3 metri corespunde unei variații sezoniere normale fiind un domeniu favorabil;	3 – 1 metru este determinată de turbiditatea apei din Dunăre, de furtuni sau de viituri, fiind caracteristică zonelor estuarine; este asociată cu perturbări în ecosistemele marine	sub 1 metru corespunde domeniilor nefavorabile pentru viața organismelor marine, în special fotosintetizante, influențează semnificativ stratificarea fitoplanctonului	nu se aplică
Densitatea gri	1008 - 1013 corespunde unei variații sezoniere normale și unei stratificări pe adâncime normale fiind un domeniu favorabil;	1005 - 1008 este determinată de aportul de apă dulce din Dunăre, fiind caracteristică zonelor estuarine; este asociată cu perturbări în ecosistemele marine	sub 1005** corespunde domeniilor complet nefavorabile pentru viața organismelor marine, adaptate la salinitatea specifică a Mării Negre **valorile densității sunt corelate direct cu nivelul salinității	nu se aplică

<p>Temperatura</p> <p>roșu</p>	<p>6 – 28 °C</p> <p>corespunde unei variații sezoniere normale și unei stratificări pe adâncime normale fiind un domeniu favorabil;</p>	<p>4 – 6 sau 28 – 30 °C</p> <p>temperaturile scăzute sunt normale pentru regimul termic aferent poziției geografice, temperaturile ridicate sunt asociate cu o scădere a nivelului oxigenului dizolvat și pot fi corelate cu tendința de încălzire globală; sunt asociate cu perturbări în ecosistemele marine</p>	<p>sub 4 °C sau peste 30 °C</p> <p>corespunde domeniilor complet nefavorabile pentru viața organismelor marine, temperaturile mari sunt o consecință a tendinței de încălzire globală, sau pot proveni din poluarea termică asociată centralelor nucleare, și pot conduce la dezechilibre majore atât prin reducerea dramatică a nivelului oxigenului, cât și prin perturbarea echilibrului clatraților, la adâncime mai mare, sau a echilibrului H₂S de mare adâncime dacă problema persistă, deși în zona anoxică a Mării Negre circulația apei este limitată, în timp perturbările termice pot deplasa acest echilibru dinamic; deși fenomenul nu a fost pus în evidență analitic, se poate presupune că perturbările termice pot demobiliza cantități mari</p>	<p>nu se aplică</p>
---------------------------------------	---	--	---	---------------------

			<p>de H₂S de mare adâncime – acesta fiind extrem de toxic pentru toate compartimentele biotopului – o recomandare a acestui studiu fiind legată de direcționarea cercetărilor viitoare spre acest aspect specific al chimismului Mării Negre – evidențierea 'penelor' de hidrogen sulfurat , prin analogie cu termenul de 'pană de apă dulce' folosit în zonele gurilor de vărsare ale Dunării</p>	
<p>Turbiditatea albastru</p>	<p>0 – 30 NTU , corespunde unei variații sezoniere normale și unei stratificări pe adâncime normale fiind un domeniu favorabil;</p>	<p>30 – 60 NTU , este determinată de aportul de apă turbidă din Dunăre, fiind caracteristică zonelor estuarine; este asociată cu perturbări în ecosistemele marine</p>	<p>peste 60** NTU , corespunde domeniilor nefavorabile pentru viața organismelor marine, în special fotosintetizante</p> <p>**caracteristic pentru ROSCI 0066, din acest punct de vedere, este o turbiditate relativ mare, ce se reduce cu distanța de la linia țărmului respectiv de la nord la sud</p>	<p>nu se aplică</p>

Granulometria alb	nu se aplică	nu se aplică	nu se aplică	Granulometria este asociată în special cu studiul sedimentelor
Clorofilă roșu	0.1 – 3 μg/l corespunde unei variații sezoniere normale și unei stratificări pe adâncime normale fiind un domeniu favorabil -oligotrofic, estetic, nivele joase de fitoplancton;	3 – 15 μg/l domeniul mezeutrofic – implică o turbiditate algală observabilă; este asociată cu perturbări mici și medii în ecosistemele marine	sub 0.1 μg/l, 15 – 40 μg/l, peste 40**μg/l corespunde domeniilor nefavorabile pentru viața organismelor marine, domeniul 15 – 40 μg/l – eutrofic, implică turbiditate algală semnificativă și reducerea semnificativă a concentrației oxigenului dizolvat; peste 40 μg/l – domeniul hipereutrofic – implică turbiditate algală excesivă și reducerea periculoasă a concentrației oxigenului dizolvat; situațiile eutrofic și hipereutrofic sunt asociate cu mortalitate pe diverse compartimente ale ecosistemului – cele mai afectate	nu se aplică

			sunt organismele superioare **valorile ridicate influențează nivelul turbidității	
Materia organică alb	nu se aplică	nu se aplică	nu se aplică	Datele de literatură sunt insuficiente pentru corelarea acestui parametru cu starea de bună conservare
Potențial Redox gri	130 – 250mV corespunde unei variații sezoniere normale și unei variabilități normale pentru specificul de zonă estuarină, fiind un domeniu favorabil	70 – 130 mV este determinat de creșterea concentrației compușilor organici în condiții de slabă oxigenare, fapt ce conduce la creșterea activității microbiene și scăderea potențialului redox, domeniul fiind asociat cu stagnarea creșterii sau chiar dispariția unor specii din ecosistem	sub 70mV corespunde domeniilor complet nefavorabile pentru viața acvatică ce implică o deteriorare continuă a habitatelor și dispariția speciilor aferente, dacă situația persistă, este determinat de creșterea concentrației compușilor organici în condiții de slabă oxigenare, fapt ce conduce la creșterea activității microbiene și scăderea potențialului redox; acest fapt conduce la creșterea concentrațiilor de H ₂ S, CO ₂ și CH ₄ , în paralel cu demobilizarea multor specii toxice din sediment	nu se aplică

<p>pH</p> <p>albastru</p>	<p>7.2 – 8.3</p> <p>corespunde unei variații sezoniere normale și unei variabilități normale pentru specificul de zonă estuarină, fiind un domeniu favorabil</p>	<p>6.5 – 7.2 sau 8.3 – 9.5</p> <p>este determinat fie de apariția eutrofizării, fie de intervenția factorilor antropici, domeniul fiind asociat cu stagnarea creșterii sau chiar dispariția unor specii din ecosistem</p>	<p>sub 6.5 sau peste 9.5</p> <p>corespunde domeniilor complet nefavorabile pentru viața acvatică ce implică o deteriorare continuă a habitatelor și dispariția speciilor aferente, dacă situația persistă</p>	<p>nu se aplică</p>
<p>Salinitatea</p> <p>albastru</p>	<p>16 – 18.5</p> <p>corespunde unei variații sezoniere normale fiind un domeniu favorabil;</p>	<p>13 – 16</p> <p>este determinată de aportul de apă dulce din Dunăre, fiind caracteristică zonelor estuarine; este asociată cu perturbări în ecosistemele marine</p>	<p>sub 13**</p> <p>corespunde domeniilor complet nefavorabile pentru viața organismelor marine, adaptate la salinitatea specifică a Mării Negre</p> <p>**valori peste 18.5 nu au fost observate pentru ROSCI 0066</p>	<p>nu se aplică</p>
<p>Metale ușoare și alte elemente</p> <p>galben</p>	<p>calciu</p> <p>sub 500 ppm</p> <p>sodiu</p> <p>peste 4000 ppm</p> <p>magneziu</p> <p>sub 700 ppm</p> <p>potasiu</p> <p>sub 400 ppm</p>	<p>calciu</p> <p>între 500 și 700 ppm</p> <p>sodiu</p> <p>între 2000 și 4000 ppm</p> <p>magneziu</p> <p>între 700 și 1800 ppm</p> <p>potasiu</p> <p>între 400 și 700 ppm</p>	<p>calciu</p> <p>peste 700 ppm</p> <p>sodiu</p> <p>sub 2000 ppm</p> <p>magneziu</p> <p>peste 1800 ppm</p> <p>potasiu</p> <p>peste 700 ppm</p>	<p>nu se aplică</p>

	<p>siliciu 300 ppb</p> <p>fosfor sub 300 ppb</p> <p>sulf sub 700 ppm</p> <p>seleniu sub 25 ppb</p> <p>aluminiu sub 100 ppb</p> <p>litium sub 1 ppm</p> <p>bor sub 5.1 ppm</p> <p>galiu, titan, indiu sub 10 ppb</p> <p>fier sub 500 ppb</p>	<p>siliciu între 300 și 700 ppb</p> <p>fosfor între 300 și 500 ppb</p> <p>sulf între 700 și 1000 ppm</p> <p>seleniu între 25 și 100 ppb</p> <p>aluminiu între 100 și 500 ppb</p> <p>litium între 1 și 10 ppm</p> <p>bor între 5.1 și 15 ppm</p> <p>galiu, titan, indiu între 10 și 30 ppb</p> <p>fier între 500 și 2500 ppb</p>	<p>siliciu peste 700 ppb</p> <p>fosfor peste 500 ppb</p> <p>sulf peste 1000 ppm</p> <p>seleniu peste 100 ppb</p> <p>aluminiu peste 500 ppb</p> <p>litium peste 10 ppm</p> <p>bor peste 15 ppm</p> <p>galiu, titan, indiu peste 30 ppb</p> <p>fier peste 2500 ppb</p>	
<p>Metale grele și metale toxice</p>	<p>metale foarte toxice, cu potențial semnificativ de bioacumulare arsen, mercur, plumb, talium</p>	<p>metale foarte toxice, cu potențial semnificativ de bioacumulare arsen, mercur, plumb, talium între 0.5 și 10 ppb</p>	<p>metale foarte toxice, cu potențial semnificativ de bioacumulare arsen, mercur, plumb, talium peste 10 ppb</p>	<p>nu se aplică</p>

<p>mov</p>	<p>sub 0.5 ppb</p> <p>metale toxice, cu potențial de bioacumulare sau presupuse a nu se bioacumula</p> <p>argint</p> <p>sub 1.4 ppb</p> <p>cadmiu</p> <p>sub 5.5 ppb</p> <p>cobalt</p> <p>sub 1.5 ppb</p> <p>crom</p> <p>sub 10 ppb</p> <p>bismut</p> <p>sub 1.0 ppb</p> <p>beriliu</p> <p>sub 1.0 ppb</p> <p>zinc</p> <p>sub 15 ppb</p> <p>nichel</p> <p>sub 7 ppb</p> <p>Alte metale grele</p>	<p>metale toxice, cu potențial de bioacumulare sau presupuse a nu se bioacumula</p> <p>argint</p> <p>între 1.4 și 10 ppb</p> <p>cadmiu</p> <p>între 5.5 și 20 ppb</p> <p>cobalt</p> <p>între 1.5 și 4 ppb</p> <p>crom</p> <p>între 10 și 40 ppb</p> <p>bismut</p> <p>între 1 și 8 ppb</p> <p>beriliu</p> <p>între 1 și 8 ppb</p> <p>zinc</p> <p>între 15 și 70 ppb</p> <p>nichel</p> <p>între 7 și 70 ppb</p> <p>Alte metale grele</p>	<p>metale toxice, cu potențial de bioacumulare sau presupuse a nu se bioacumula</p> <p>argint</p> <p>peste 10 ppb</p> <p>cadmiu</p> <p>peste 20 ppb</p> <p>cobalt</p> <p>peste 4 ppb</p> <p>crom</p> <p>peste 40 ppb</p> <p>bismut</p> <p>peste 8 ppb</p> <p>beriliu</p> <p>peste 8 ppb</p> <p>zinc</p> <p>peste 70 ppb</p> <p>nichel</p> <p>peste 70 ppb</p> <p>Alte metale grele</p>	
------------	--	--	--	--

	<p>bariu sub 1 ppm</p> <p>cupru sub 10 ppb</p> <p>mangan sub 90 ppb</p> <p>strontiu sub 5 ppm</p> <p>molibden sub 23 ppb</p>	<p>bariu între 1 și 5 ppm</p> <p>cupru între 10 și 30 ppb</p> <p>mangan între 90 și 300 ppb</p> <p>strontiu între 5 și 10 ppm</p> <p>molibden între 23 și 60 ppb</p>	<p>bariu peste 5 ppm</p> <p>cupru peste 30 ppb</p> <p>mangan peste 300 ppb</p> <p>strontiu peste 10 ppm</p> <p>molibden peste 60 ppb</p>	
<p>Hidrocarburile totale</p> <p>mov</p>	<p>sub 0.1 ppm</p> <p>corespunde unor concentrații de nivel scăzut , comparativ cu limitele de toxicitate, considerate a nu produce efecte toxice sau de bioacumulare</p>	<p>0.1 – 5.0 ppm</p> <p>nivele semnificativ mai ridicate ale concentrației acestor compuși toxici prezintă un potențial de bioacumulare; fiind asociate cu perturbări în ecosistemele marine, în special pentru organismele superioare din capătul piramidei trofice</p>	<p>peste 5.0 ppm</p> <p>corespunde domeniilor nefavorabile pentru viața organismelor marine, capacitatea de bioacumulare și toxicitatea acestor compuși fiind dependente de structura acestora , hidrocarburile alifactice, izomerii acestora, hidrocarburile nesaturate sau ciclice pot fi degradate oxidativ sau biochimic, hidrocarburile aromatice prezintă toxicitate mult</p>	<p>nu se aplică</p>

			<p>mai mare, acest parametru este utilizat mai mult ca indicator pentru poluarea cu produse petroliere, a căror compoziție este preponderent alifatică respectiv cu o biodegradabilitate mai ridicată la concentrații mici, ce nu pun problema formării peliculei la suprafața apei;</p>	
<p>Hidrocarburile aromatice polinucleare</p> <p>mov</p>	<p>Naftalină sub 30 ppb</p> <p>toate celelalte hidrocarburi aromatice polinucleare sub 1.0 ppb</p>	<p>Naftalină între 30 și 70 ppb</p> <p>toate celelalte hidrocarburi aromatice polinucleare între 1 și 5ppb</p>	<p>Naftalină peste 60 ppb</p> <p>toate celelalte hidrocarburi aromatice polinucleare peste 5 ppb</p>	<p>nu se aplică</p>
<p>Pesticide organoclorurate și organofosforice</p>	<p>pesticide cu potențial semnificativ de bioacumulare sub 5.0 ppt</p> <p>pesticide cu potențial de bioacumulare sau presupuse a nu se acumula</p>	<p>pesticide cu potențial semnificativ de bioacumulare între 5 și 20 ppt</p> <p>pesticide cu potențial de bioacumulare sau presupuse a nu se acumula</p>	<p>pesticide cu potențial semnificativ de bioacumulare peste 20 ppt</p> <p>pesticide cu potențial de bioacumulare sau presupuse a nu se</p>	<p>nu se aplică</p>

mov	sub 70 ppt	între 70 și 600 ppt	acumula peste 600 ppt	
Dioxine mov	sub 0.1 ppt corespunde unor nivele extrem de scăzute, la limita decelabilității aparatului analitice, fiind un domeniu de concentrații considerat a nu produce efecte toxice sau de bioacumulare	0.1 – 5.0 ppt nivele semnificativ mai ridicate ale concentrației acestor compuși toxici prezintă un potențial semnificativ de bioacumulare; fiind asociate cu perturbări în ecosistemele marine, în special pentru organismele superioare din capătul piramidei trofice	peste 5.0 ppt corespunde domeniilor complet nefavorabile pentru viața organismelor marine; bioacumularea semnificativă, toxicitatea extrem de mare a acestor compuși, timpii de înjumătățire foarte mari, efectul cancerigen, disruptor hepatic și endocrin, ar trebui să plaseze acești poluanți între cei mai periculoși pentru viața terestră sau acvatică	nu se aplică
Oxigen dizolvat roșu	80 – 120 % corespunde unei variații sezoniere normale și unei stratificări pe adâncime normale fiind un domeniu favorabil	50 - 80 % scăderea concentrației oxigenului poate fi determinată de eutrofizare , nivel mezeutrofic, creșterea conținutului total de compuși organici sau temperaturi ridicate în condiții de slabă circulație a apei; este asociată cu perturbări în ecosistemele marine	sub 50 % corespunde domeniilor complet nefavorabile pentru viața organismelor marine, efectele sunt mult mai semnificative pentru organismele superioare; scăderea concentrației oxigenului poate fi determinată de eutrofizare (nivel eutrofic și hipereutrofic), creșterea	nu se aplică

			conținutului total de compuși organici sau temperaturi foarte ridicate în condiții de slabă circulație a apei	
Alte gaze CO₂, H₂S, CH₄ mov	CO ₂ și CH ₄ sub 300 ppm H ₂ S sub 1.0 ppb	CO ₂ și CH ₄ între 300 și 900 ppm H ₂ S între 1.0 și 5 ppb	CO ₂ și CH ₄ peste 900 ppm H ₂ S peste 5 ppb	nu se aplică
Carbon și azot total alb	sub 110 ppb N total	110 – 230 ppb N total	peste 230 ppb N total	Datele de literatură sunt insuficiente pentru corelarea acestui parametru cu starea de bună conservare
Fluor, Clor, Brom, Iod, ca ioni galben	Clor peste 7000 ppm Brom sub 30 ppm Fluor sub 100 ppb Iod sub 200 ppb	Clor între 5000 și 7000 ppm Brom între 30 și 80 ppm Fluor între 100 și 300 ppb Iod între 200 și 600 ppb	Clor sub 5000 ppm Brom peste 80 ppm Fluor peste 300 ppb Iod peste 600 ppb	nu se aplica

<p>Nitrați, Nitriți, Amoniu, Fosfați, Carbonați, Bicarbonați, Silicați, Sulfați, Sulfiți</p> <p>roșu</p>	<p>Amoniu sub 620 ppb</p> <p>Nitrați și nitriți sub 400 ppb</p> <p>Fosfați sub 520 ppb</p> <p>Carbonați sub 200 ppb</p> <p>Bicarbonați sub 500 ppb</p> <p>Silicați sub 7 ppm</p> <p>Sulfați sub 800 ppm</p> <p>Sulfiți sub 10 ppb</p>	<p>Amoniu între 620 și 1000 ppb</p> <p>Nitrați și nitriți între 400 și 1200 ppb</p> <p>Fosfați între 520 și 3000 ppb</p> <p>Carbonați între 200 și 800 ppb</p> <p>Bicarbonați între 500 și 900 ppb</p> <p>Silicați între 7 și 50 ppm</p> <p>Sulfați între 800 și 1100 ppm</p> <p>Sulfiți între 10 și 50 ppb</p>	<p>Amoniu peste 1000 ppb</p> <p>Nitrați și nitriți peste 1200 ppb</p> <p>Fosfați peste 3000 ppb</p> <p>Carbonați peste 800 ppb</p> <p>Bicarbonați peste 900 ppb</p> <p>Silicați peste 50 ppm</p> <p>Sulfați peste 1100 ppm</p> <p>Sulfiți peste 50 ppb</p>	<p>nu se aplica</p>
<p>Evaluarea generală</p>	<p>Toate 'verzi' sau maxim 4 'portocaliu' și 3 'necunoscute'</p>	<p>Una sau mai multe 'portocaliu' sau maxim 2 'roșu' și 3 'necunoscute'</p>	<p>Trei sau mai multe 'roșu'</p>	<p>Patru sau mai multe 'necunoscute' maxim 1 'roșu'</p>

ppm - miligram/l, ppb - microgram/l, ppt - nanogram/l

Codurile culorilor din matricea de evaluare:

Mov -Compuși cu toxicitate ridicată - pentru ape neexpuse poluării ar fi de așteptat să fie absenți

Roșu -Compuși care este de așteptat să fie găsiți în apă, a căror influență este semnificativă în ecosistem

Galben -Compuși care este de așteptat să fie găsiți în apă, a căror influență este importantă sau medie în ecosistem

Albastru -Parametrii a căror influență este semnificativă în ecosistem

Gri- Parametrii a căror influență este importantă sau medie în ecosistem

Alb- Date insuficiente pentru evaluare

Utilizând valorile prag propuse în această matrice de evaluare, au fost elaborate matricele de evaluare a stării de bună conservare pe habitate, pe baza datelor obținute în urma analizelor fizico-chimice, pornind de la ideea sensibilității unui nivel trofic la acțiunea acestor factori, precum și din corelarea cu poziția față de gurile de vărsare ale Dunării, habitatele aflate în zonele de variabilitate maximă fiind cele mai expuse fizico-chimic și mecanic. Desigur, această primă abordare va trebui actualizată în studiile viitoare cu date de evoluție pe termen lung a parametrilor fizico-chimici, cu abordări complexe tip Direct Toxicity Assessment folosind datele locale, prin splitarea pe nișe de proximitate pentru fiecare habitat în parte, precum și cu date privind starea sedimentului.

Pentru obținerea matricelor de evaluare pe habitate, din punct de vedere al parametrilor fizico-chimici, au fost definite pe criterii de proximitate clase de stres fizico-chimic:

- clasa A - proximitate standard - situată la distanțe relativ mari față de sursele de stres fizico-chimic;
- clasa B - proximitate preponderent antropică - situată la distanțe mici față de sursele de stres fizico-chimic de natură antropică;
- clasa C - proximitate preponderent estuarină - situată la distanțe mici față de sursele de stres fizico-chimic de natură majoritar estuarină;
- clasa D - proximitate estuarină și antropică - situată la distanțe mici față de sursele de stres fizico-chimic de natură estuarină și antropică.

Abordarea problematicii stării de conservare a habitatelor a avut în vedere un criteriu de proximitate cu privire la sursa de stres fizico-chimic. O abordare de viitor ar impune corelarea stresului mecanic cu cel fizico-chimic, în sensul redispersării compușilor poluanți din sediment pentru habitatele din imediata vecinătate a liniei țărmului, precum și corelarea cu materialele plastice micro și nanodisperse.

Categoriile de habitate existente în cadrul ariilor protejate, au fost analizate tot din punct de vedere al proximității, întrucât fiecare tip de habitat poate fi descris în cele 3 situații, proximitate standard, antropică și estuarină, întrucât, din punct de vedere fizico-chimic, există diferențe în funcție de proximitate, pentru tipurile de habitate comune ariilor analizate situate în categorii de proximitate diferite.

În cele ce urmează este prezentată matricea de evaluare, obținută din analiza datelor experimentale, ce conduce la codul de conservare final pentru fiecare arie protejată. Acest cod de conservare poate constitui un indicator esențial în evaluarea stării de conservare a habitatelor marine, putând evidenția atât starea constatată pentru un studiu punctual, dar și tendințele de evoluție a stării de conservare prin corelarea datelor pentru mai mulți ani de monitorizare.

Având în vedere acest aspect, o recomandare ce rezultă din prezentul studiu este aceea de susținere a cel puțin unui studiu anual fizico-chimic, de preferat studii sezoniere, de monitorizare a ariilor marine protejate, avându-se în vedere un număr cât mai mare de parametri și un număr de stații relevant statistic pentru fiecare perimetru monitorizat. Este esențial ca aceste studii să cuprindă compuși poluanți de natură organică și anorganică, selectați în baza toxicității, persistenței și bioacumulării, precum și parametrii de bază ai apei ce evidențiază echilibrul nutrienților, respectiv a tuturor speciilor chimice și parametrilor implicați în susținerea vieții organismelor marine. Avantajele utilizării codurilor de conservare fizico-chimice, așa cum rezultă din cele prezentate anterior, sunt:

- un mod concis de a evidenția starea unui habitat din punct de vedere fizico-chimic;
- posibilitatea elaborării unor metodologii privind direcțiile de acțiune, în baza corelării codurilor de conservare fizico-chimice cu nivelul de intervenție impus de starea habitatelor;
- posibilitatea corelării rapide a rezultatelor studiilor anuale sau sezoniere, cu evidențierea tendințelor de evoluție;
- o procedură relativ simplă de obținere a codului de conservare prin completarea matricei de evaluare în baza datelor tabelare sau a profilelor de izoconcentrație georeferențiate corelate cu sistemul informațional geografic;
- o modalitate rapidă de evaluare a rezultatelor unui studiu fizico-chimic complex;
- o modalitate rapidă de evaluare a relevanței unui studiu de monitorizare fizico-chimic;
- un instrument flexibil pentru studiile de monitorizare a stării de conservare, extensibil în studii de mediu pentru arii protejate din alte categorii.

Rezultate obținute

Având ca punct de plecare criteriul de proximitate, antropică - instalații portuare, instalații ale industriei petroliere, respectiv estuarină, situl a fost încadrat în clasa de proximitate B proximitate preponderent antropică – situată la distanțe mici față de sursele de stress fizico-chimic de natură antropică. Categoriile de habitate existente în cadrul acestei arii protejate, au fost incluse în categoria de habitate de proximitate antropică, întrucât din punct de vedere fizico-chimic există diferențe comparativ cu aceleași tipuri de habitate situate în zone de proximitate standard sau estuarină, unde este cazul.

Pentru completarea matricelor de evaluare a stării de bună conservare, au fost analizate datele tabelare din buletinele de analiză aferente stațiilor din perimetru, precum și profilele de izoconcentrație obținute prin prelucrarea Ocean Data View, a datelor experimentare, aceste valori fiind comparate cu limitele de conservare stabilite în capitolele anterioare.

**Matricea de evaluare generală a statutului de conservare pentru
ROSCI 0269 Vama Veche - 2 Mai**

Parametrii	Statut de conservare			
	Favorabil 'verde'	Nefavorabil Neadecvat 'portocaliu'	Nefavorabil Grav 'roșu'	Necunoscut, informație insuficientă pentru o evaluare corectă
Transparența - gri	*			
Densitatea - gri	*			
Temperatura – roșu	*			
Turbiditatea - albastru	*			
Granulometria - alb				*
Clorofila – roșu	*			
Materia organică - alb				*
Potențial Redox - gri	*	*		
pH - galben	*	*		
Salinitatea - galben	*			
Metale ușoare și alte elemente- galben	*			
Metale grele și metale toxice -mov	*	*		

Hidrocarburile totale - mov			*	
Hidrocarburile aromatice polinucleare - mov	*	*	*	
Pesticide organoclorurate și organofosforice - mov	*	*	*	
Dioxine - mov	*			
Oxigen dizolvat– roșu	*			
Alte gaze CO ₂ , H ₂ S, CH ₄ - mov	*	*		
Carbon și azot total - alb				*
Fluor, Clor, Brom, Iod - galben	*	*		
Nitrați, Nitriți, Amoniu, Fosfați, Carbonați, Bicarbonați, Silicați, Sulfati, Sulfiți – roșu	*	*	*	
Evaluarea generală U1: neadecvat stabil	17	8	4	3

În urma analizei datelor din matricea de evaluare a stării de conservare, conform metodologiei elaborate, se constată că pentru ROSCI 0269 Vama Veche - 2 Mai, codul de conservare obținut este:

F₁₇N₈G₄NC₃/ cls.B – U1

F - favorabil

N - neadecvat

G - grav

NC - necunoscut

Cls. D - Clasa D

U1 - neadecvat stabil

Datele experimentale obținute sunt prezentate sub forma rapoartelor de încercare în rapoartele cu date analitice pe rezervații. Aceste date au fost prelucrate prin 2 metode distincte: prelucrare prin programul mathcad - variantă ce permite evidențierea distribuției spațiale a parametrilor determinați, calculul valorii medii, a distribuțiilor pe adâncime și a deviațiilor standard aferente acestora, respectiv programul Ocean Data View, ce permite obținerea profilurilor georeferențiate de variație a parametrilor, fapt ce permite includerea acestora în sistemul Global Mapper.

Etapile de obținere și prelucrare a datelor utilizate la obținerea matricei de evaluare pentru ROSCI 0269 Vama Veche - 2 Mai.

Pentru parametrii studiați există o bună omogenitate statistică într-un perimetru de 100x100m fapt care a condus la utilizarea unei pompe total imersate în acest scop, cu asigurarea unui timp corespunzător pentru stabilizare și prelevare în 3 tranșe pentru umplerea recipientelor de prelevare de unică folosință. Pentru sistemele de analiză on-site, precum sonda multiparametru, nu este necesară prelevarea, analiza fiind realizată în teren.

Schema de lucru privind etapele de prelucrare a datelor care au condus la obținerea matricelor de evaluare conform metodologiei din rapoartele de progres din cadrul proiectului este:

- Studiul punctului de prelevare și analiza statistică a datelor experimentale.
- Corelarea metodologiei de prelevare cu variabilitatea observată în studiul punctului de prelevare.
- Studiul valorilor țintă pentru studiile de conservare din literatura de specialitate, pentru fiecare parametru determinat în parte - obținerea valorilor țintă teoretice.

- Prelevarea probelor / analiză on-site pentru sistemul sondă multiparametru.
- Transportul probelor prelevate în laborator.
- Analiza probelor folosind metodologia descrisă în rapoartele de progres.
- Analiza rezultatelor obținute.

Tabelul nr. 5

Metodele utilizate pentru analizele parametrilor determinați

Parametru	Metoda folosită
Transparența apei	Metoda discului Secchi - măsurătoare on-site
Densitatea apei	Metoda gravimetrică - măsurătoare în laborator, probe prelevate în sistem bag-clip
Temperatura	Metoda on site cu sonda multiparametru - măsurătoare on-site
Turbiditate	Turbidimetru portabil - măsurătoare on-site
Clorofila	Metoda on site cu sonda multiparametru - măsurătoare on-site
Materie organică	Metoda gravimetrică, calcinare - măsurătoare în laborator, probe prelevate în sistem bag-clip
Potențial Redox	Metoda on site cu sonda multiparametru - măsurătoare on-site
pH	Metoda on site cu sonda multiparametru - măsurătoare on-site
Salinitate	Metoda on site cu sonda multiparametru - măsurătoare on-site
Metale grele și metale toxice	Metoda Inductively Coupled Plasma Optical Emission Spectrometry - măsurătoare în laborator, probe prelevate în flacoane de polipropilenă
Metale usoare și alte elemente	Metoda Inductively Coupled Plasma Optical Emission Spectrometry - măsurătoare în laborator, probe prelevate în flacoane de polipropilenă
Hidrocarburile totale	Metoda Fourier Transform-InfraRed, spectrofotometrică - măsurătoare în laborator, probe prelevate în sistem bag-clip
Hidrocarburile aromatice polinucleare	Metoda Gaz cromatograf cuplată cu spectrometru de masă / operare SIM - măsurătoare în laborator, probe prelevate în sistem bag-clip, probe extrase și concentrate 1:1000

Pesticide organoclorurate	Metoda Gaz cromatograf cuplată cu spectrometru de masă / operare SIM - măsurătoare în laborator, probe prelevate în sistem bag-clip, probe extrase și concentrate 1:1000
Pesticide organofosforice	Metoda Gaz cromatograf cuplată cu spectrometru de masă / operare SIM - măsurătoare în laborator, probe prelevate în sistem bag-clip (probe extrase și concentrate 1:1000)
Dioxine	Metoda Gaz cromatograf cuplată cu spectrometru de masă / operare SIM - măsurătoare în laborator, probe prelevate în sistem bag-clip, probe extrase și concentrate 1:1000, purificare suplimentară a probei extrase prin cromatografie pe coloană
Gaze	Metoda Gaz cromatograf cuplată cu spectrometru de masă - injecție de probă gazoasă, probe prelevate în flacoane de sticlă cu capac etanșat prin sertizare, pentru Gaz Cromatograf
Carbon și azot total	Metoda Total Organic Carbon -analiză elementală C, H, N - măsurătoare în laborator, probe prelevate în sistem bag-clip
Ioni	
Nitrați	Metoda spectrofotometrică Ultraviolet-Visible - măsurătoare în laborator, probe prelevate în sistem bag-clip
Nitriți	Metoda spectrofotometrică Ultraviolet-Visible - măsurătoare în laborator, probe prelevate în sistem bag-clip
Amoniu	Metoda spectrofotometrică Ultraviolet-Visible - măsurătoare în laborator, probe prelevate în sistem bag-clip
Fosfati	Metoda spectrofotometrică Ultraviolet-Visible - măsurătoare în laborator, probe prelevate în sistem bag-clip
Carbonati	Metoda titrimetrică - măsurătoare în laborator, probe prelevate în sistem bag-clip
Bicarbonati	Metoda titrimetrică - măsurătoare în laborator, probe prelevate în sistem bag-clip

Silicați	Metoda spectrofotometrică Ultraviolet-Visible - măsurătoare în laborator, probe prelevate în sistem bag-clip
Sulfati	Metoda gravimetrică - măsurătoare în laborator, probe prelevate în sistem bag-clip
Sulfizi	Metoda titrimetrică - măsurătoare în laborator, probe prelevate în sistem bag-clip
Fluor	Metoda spectrofotometrică Ultraviolet-Visible - măsurătoare în laborator, probe prelevate în sistem bag-clip
Clor	Metoda gravimetrică - măsurătoare în laborator, probe prelevate în sistem bag-clip
Brom	Metoda titrimetrică - măsurătoare în laborator, probe prelevate în sistem bag-clip
Iod	Metoda titrimetrică - măsurătoare în laborator, probe prelevate în sistem bag-clip

- Elaborarea rapoartelor de încercare pentru fiecare probă în parte.
- Analiza datelor experimentale, trasarea profilelor de izoconcentrație.
- Calcularea valorilor medii și selectarea valorilor minime și maxime pentru fiecare parametru și fiecare arie protejată în parte.
- Corelarea valorilor medii din toate ariile cu valorile țintă teoretice stabilite anterior, și determinarea valorilor țintă propuse - valori care au fost utilizate ca referință pentru matricele de conservare.
- Stabilirea proximității - standard, estuarine sau / și antropice pe baza locației ariei protejate.
- Pentru fiecare arie protejată în parte - corelarea valorilor minime, maxime și medii, pentru fiecare parametru în parte, cu valoarea țintă stabilită anterior, stabilirea codului de culoare corespunzător din matricea de evaluare, în tabel au fost marcate cu asteriscuri celulele din tabel care satisfac condiția aferentă:
- Stabilirea codului de culoare pentru prima coloană, se realizează prin compararea valorilor minime, maxime și medii, conform tabelului anexat, cu valorile țintă propuse pentru domeniul „favorabil”, care au fost stabilite pentru fiecare parametru. Se marchează celula dacă una dintre cele 3 valori se plasează în domeniul valorilor țintă propuse.

- Stabilirea codului de culoare pentru a doua coloană, se realizează prin compararea valorilor minime, maxime și medii, conform tabelului anexat, cu valorile țintă propuse pentru domeniul „nefavorabil-neadecvat”, care au fost stabilite pentru fiecare parametru. Se marchează celula dacă una dintre cele 3 valori se plasează în domeniul valorilor țintă propuse.
- Stabilirea codului de culoare pentru a treia coloană, se realizează prin compararea valorilor minime, maxime și medii, conform tabelului anexat, cu valorile țintă propuse pentru domeniul „nefavorabil-grav”, care au fost stabilite pentru fiecare parametru. Se marchează celula dacă una dintre cele 3 valori se plasează în domeniul valorilor țintă propuse.
- Obținerea matricei de evaluare globale pentru toți parametri studiați - pentru aria protejată.
- Determinarea codului de conservare prin cumularea codurilor de culoare, sau a celulelor marcate prin asterisc pe coloane, din matricea generală -pentru fiecare arie protejată, se însumează pe coloane celulele marcate.

Determinarea valorilor țintă a avut la bază studii de conservare și alte date de literatură, conform bibliografiei anexate, precum și o comparație a acestora cu valorile medii, maxime și minime determinate pentru toți parametrii studiați, pentru o corelare cu salinitatea redusă a Mării Negre și cu proximitatea estuarină pentru siturile din apropierea gurilor de vărsare ale Dunării. În urma acestei analize s-au propus valorile țintă prezentate în raport. Aceste valori țintă reprezintă valori propuse pentru parametrii studiați, întrucât din studiul datelor bibliografice rezultă că nu au fost definite până în prezent valori țintă pentru studiile de conservare în Marea Neagră. Acesta vor necesita corelarea cu studii de bioconcentrare, bioacumulare și biomagnificație, elemente situate mult în afara scopului prezentului studiu. Ca urmare, aceste valori țintă propuse au fost utilizate ca referință pentru compararea cu datele experimentale obținute pentru fiecare parametru, medie, maxim și minim determinat, în elaborarea matricelor de evaluare a stării de conservare. Aceste valori propuse pentru limitele de conservare reprezintă o primă etapă în definitivarea unor valori țintă finale pentru limitele de conservare, valori situate, de obicei, mult sub limitele maxime admise în legislația de mediu, fiind necesare atât studii de bioconcentrare, bioacumulare și biomagnificație, cât și studii comune internaționale implicând țările riverane.

Semnificația valorilor țintă ale limitelor de conservare derivă din faptul că procesele de bioconcentrare, bioacumulare și biomagnificație conduc la acumularea diferiților poluanți în organismele marine, chiar în contextul în care limitele maxime admise în legislația de mediu, de altfel destul de generoase nu sunt depășite, dar concentrațiile existente constituie un factor de risc

atât pentru acestea cât și pentru consumul uman.

Matricele de evaluare au fost realizate pentru toate ariile protejate studiate folosind datele experimentale obținute.

Matricele de evaluare sunt întocmite separat, pentru fiecare arie protejată. Termenul de *matrice generală* a fost utilizat în contextul numărului mare de parametri implicați, cu referire strictă la fiecare arie protejată în parte.

2.2.2. Cartarea litologiei fundului mării

Cartarea habitatelor marine presupune o cunoaștere în detaliu a compoziției litologice a fundului marin. Diferitele tipuri de substrat oferă condiții propice de viață unor organisme specifice, astfel încât unul dintre factorii determinanți în determinarea distribuției areale a asociațiilor de floră și faună marină este geologia fundului marin. Este, de aceea, extrem de important ca o hartă litologică să fie alcatuită în primele faze ale cartării habitatelor marine. Cartarea geologiei fundului marin se poate face prin metode de observație directă și indirectă.

Metodele indirecte, acustice, sunt cele mai eficiente în caracterizarea arealelor marine extinse. Senzorii sonarelor multifascicul sunt amplasați de regulă pe coca navei, ceea ce implică o influență mare a stării de agitație a mării asupra calității datelor, în special la operarea de pe nave de cercetare de mici dimensiuni utilizate în zonele costiere. Procesarea datelor, incluzând corecțiile de poziție a senzorilor, este laborioasă. În cartarea siturilor Natura 2000 a fost utilizat un sistem incluzând un sonar cu scanare laterală.

Cartarea fundului marin cu ajutorul sonarului cu scanare laterală este metoda preferată utilizată pe scară largă la nivel european și mondial pentru cartarea habitatelor marine. Sonarele cu scanare laterală presupun tractarea în apă, în spatele navei a unui sonar cu formă hidrodinamică, denumit și “pește”, care emite și recepționează undele acustice. Fasciculul emis baleiază vertical fundul mării situat de o parte și de alta a “peștelui” sub un unghi depinzând de tipul de echipament. Fasciculul emis acoperă și un unghi orizontal, de asemenea variabil, funcție de sistem. Extinderea laterală pe care se obțin informații se numește “range”. Lățimea totală a fașiei scanate poartă denumirea de “swath” și are o valoare egală cu dublul range-ului. Distanța orizontală dintre navă și “pește” poartă în engleză denumirea de “layback”. Precizia determinării acestuia controlează calitatea georeferențierii sonogramelor.

Sonarul cu scanare laterală oferă, în condițiile unei operări corecte și a unei planificări judicioase a campaniilor de măsurători, o imagine cu acoperire completă a perimetrelor investigate la o rezoluție ridicată, decimetrică. În cele ce urmează vor fi tratate principiile de bază ale funcționării, achiziției și procesării datelor cu un Sonar cu scanare laterală, Blondel, 2009; Kenny și alții 2001.

Sonarele cu scanare laterală sunt disponibile în mod uzual cu frecvențe de lucru cuprinse între 50 kHz și 1000 kHz. Frecvențele mai scăzute permit o lățime mai mare a fâșiei scanate, dar cu o rezoluție mai scăzută. Frecvențele mai ridicate au lungimi mai scurte ale pulsului și din acest motiv ele pot să identifice trăsături cu dimensiuni mai mici ale fundului mării, Long, 2005.

Undele acustice care sunt emise în fascicule verticale de către transducerii situați în cele două borduri ale “peștelui” sunt reflectate de către fundul mării. Ele se întorc la senzori, unde sunt captate iar intensitatea și timpul de întoarcere sunt măsurate cu acuratețe. Se obțin astfel imagini areale de tipul fotogramelor ale fundului mării numite sonograme. Sonogramele brute sunt procesate și înglobate într-un mozaic georeferențiat. Identificarea tipurilor de substrat se face funcție de caracteristicile răspunsului acustic. Rezoluția sonogramelor mozaicate este suficient de mare încât să permită conturarea tipurilor de substrat.

Duritatea, rugozitatea și textura fundului marin sunt descrise prin analiza semnalului care ajunge la senzori prin reflexie directă sau difuz și modificat prin interacțiune cu fundul prin retroîmprăștiere denumit “backscatter”. Cu cât fundul mării are rugozitate mai mare cu atât prezintă un backscatter mai intens. Astfel, aflorimentele de roci, sedimentele grosiere, acumulările și stratele de cochilii vor prezenta un backscatter bun, spre deosebire de sedimentele mai fine, de tipul silturilor și malurilor, care vor prezenta un backscatter mai puțin intens. Este de reținut că unghiul de incidență al undei acustice controlează intensitatea backscatter-ului. Aceasta scade la valori mai mici ale unghiului de incidență și deci spre valorile externe ale range-ului. Scăderea intensității backscatter-ului la marginea range-ului implică necesitatea și subliniază importanța unei etape de procesare a sonogramelor care constă în amplificarea răspunsului acustic = gain.

Pe sonograme sunt vizualizate și caracteristicile structurale sedimentologice ale fundului mării, cum ar fi undulațiile de valuri sau de curenți. Sunt evidențiate trepte structurale cu expresie în morfologia fundului marin, sistemele de fracturi din rocile care afloră pe fundul mării. Se pot determina orientările și dimensiunile elementelor structurale și a corpurilor de sedimente, cum ar fi barele submerse de nisip.

Pe baza caracteristicilor observate pe înregistrări se identifică și cartează faciesuri acustice, care sunt apoi asociate diferitelor tipuri de substrat. Interpretările sunt în mod obligatoriu calibrate și verificate prin observații directe punctuale. Posibilitățile includ scufundare, prelevare de probe și fotografiere/filmare, sau probare sedimentologică cu diferite echipamente specifice, greifere, carotiere gravitaționale sau multi-carotiere.

Utilizarea sistemelor de Sonare cu scanare laterală include o serie de etape ce pot fi rezumate în următoarea succesiune:

- Emisia acustică și poziționarea navei;
- Achiziția și stocarea datelor;
- Procesarea și interpretarea sonogramelor, realizarea mozaicurilor;
- Cartarea fundului mării în sistem informațional geografic.

Caracterizarea acustică a fundului mării a fost făcută cu ajutorul programului QTCswathview iar cartarea faciesurilor acustice individuale a fost realizată în QTC Clams.

Echipamente folosite

Caracteristici generale ale sonarului Ixsea Elics

Pentru efectuarea măsurărilor acustice a fost utilizat un side-scan sonar digital Ixsea Elics 400-1250, Delph Sonar, 2010. Modelul este portabil, ușor de operat, cu o calibrare facilă și ușor de adaptat la bordul unor nave de cercetare diferite. El oferă o rezoluție foarte ridicată și este folosit pentru observații subacvatice de detaliu. Sistemul oferă posibilitatea integrării datelor de poziționare GPS. Controlul achiziției se face prin software-ul dedicat Delph Acquisition, iar interpretarea și analizarea datelor se face cu un pachet de programe integrat Delph. Se oferă posibilitatea monitorizării achiziției și a interpretării sonogramelor în timp real cu ajutorul modulului Realtime Monitor al pachetului de programe Delph Interpretation.

Sonarul poate funcționa în adâncimi ale apei de până la 100 m. Sistemul asigură posibilitatea stabilirii range-ului, a alegerii frecvenței de lucru de 400 kHz sau 1250 kHz și a frecvenței de emisie a pulsului de 10000, 25000 sau 50000 Hz ,corespunzătoare unei lungimi a pulsului de 100, 40 și 20 μ s,.

Sistemul Ixsea Elics 400-1250 prezintă un unghi orizontal de emisie de 0.3° , considerat ca redus față de alte sisteme care emit fascicule cu unghiuri orizontale considerabil mai mari, 1° . Această caracteristică permite obținerea unei rezoluții longitudinale mult mai bune decât în cazul

altor sisteme. Legătura între frecvența de lucru, lungimea pulsului, lungimea antenei, range și rezoluție este explicată mai jos.

Componentele sistemului Ixsea Elics 400-1250

Sonarul cu scanare laterală model Ixsea Elics 400-1250 este parte a unui sistem ce include mai multe componente ce asigură alimentarea cu energie, emiterea și recepționarea undelor acustice, transmiterea informației între diferitele componente, înregistrarea digitală a datelor, integrarea datelor de poziționare prin satelit.

Componentele sistemului includ:

- Sonarul, numit și “pește”, care este tractat în apă de către vasul de cercetare. Sonarul conține senzorii de emisie-recepție, transduceri, senzor de presiune pentru determinarea adâncimii la care este tractat sonarul, altimetru acustic cu frecvența 200kHz, pentru determinarea altitudinii deasupra fundului mării, senzori de urmărire a poziției sonarului în apă, pitch și roll;
- Tamburul, pe care este înfășurat cablul de date, folosit și la tractarea sonarului. Cablul este marcat pentru a avea controlul asupra lungimii desfășurate în timpul măsurătorilor. Lungimea cablului reprezintă un parametru esențial în determinarea poziției exacte a peștelui și deci în obținerea georeferențierii sonogramelor;
- Interfața, reprezintă un ansamblu electronic prin intermediul căruia sunt făcute conexiunile între toate elementele sistemului și între acestea și sistemul de navigație al navei. Interfața asigură transmiterea comenzilor către sonar, recepționarea datelor acustice și transmiterea acestora la laptop-ul ce controlează achiziția, integrarea datelor de navigație cu cele acustice;
- Cablul de punte face legătura între tambur și interfață;
- Laptop computer, pe care este instalat software-ul de achiziție și pe care se stochează datele măsurate;

Conectarea componentelor sistemului se face prin cabluri dedicate.

Rezoluția sistemului Ixsea Elics 400-1250

Rezoluția reprezintă un parametru esențial de apreciere a oricărui sistem side-scan sonar. Există o strânsă legătură între rezoluție și parametrii care definesc funcționarea sistemului. Astfel, alegerea frecvenței de lucru, a lungimii pulsului și a range-ului au implicații asupra rezoluției măsurătorilor. Lungimea antenei, un parametru constructiv, joacă deasemenea un rol în stabilirea rezoluției măsurătorilor.

În general, frecvențele mai mari, valorile de range mai mici și lungimile mai scurte ale pulsului conduc la îmbunătățirea rezoluției.

În cazul sonarelor cu scanare laterală termenul de rezoluție se referă la distanța dintre două ecouri care pot fi individualizate pe sonogramă. Rezoluția este definită pe direcția profilului ca rezoluție longitudinală - δ_d și perpendicular pe aceasta, ca rezoluție transversală - δ_h . De regula rezoluția transversală este mult mai bună decât cea longitudinală. Rezoluția longitudinală depinde de caracteristicile tehnice ale sistemului și de viteza de navigare în timpul operării. Cel mai important aspect tehnic este unghiul orizontal sub care este emis fasciculul acustic. Este indicat ca viteza de navigație să nu depășească 3-5 noduri.

Determinarea valorii rezoluției se face cu formule de calcul:

(1) $\delta_d = R * \theta_d$, pentru rezoluția longitudinală,

unde R este valoarea range-ului și θ_d este unghiul orizontal al fasciculului emis.

tabelul nr. 6 prezintă valorile de rezoluție pe direcția profilului pentru sonarul Ixsea Elics 400-1250, calculate pentru unghiul orizontal de 0.3° specific sistemului și pentru valorile range-ului maxim alese în cadrul măsurătorilor.

(2) $\delta_h = c\tau/2\cos \theta_g$, pentru rezoluția transversală,

unde c – viteza sunetului, τ – constanta, θ_g - valoarea unghiului de incidență al fasciculului ,

Tabelul nr. 6

Rezoluția pe direcția profilului calculată pentru sonarul Ixsea Elics 400-1250

Range - m	δ_d - cm
37	19
75	39
150	79

Criterii de definire a parametrilor rețelelor de masurare

În stabilirea rețelelor de masurare au fost luate în considerare mai multe criterii. Acestea se referă la:

- Orientarea profilelor față de direcția generală a curbelor batimetrice;
- Echidistanța dintre profilele de măsurare;
- Asigurarea unei acoperiri de 100% a suprafeței investigate;

- Scurtarea timpului necesar efectuării măsurătorilor, fără a aduce atingere calității datelor obținute.

Orientarea profilelor a fost aleasă perpendicular pe direcția generală a curbelor batimetrice. Orientarea perpendiculară permite o scanare simetrică în cele două borduri ale sonarului cu scanare laterală datorită pantei aparente a fundului mării. În cazul în care deplasarea s-ar fi făcut pe direcția izobatelor, panta fundului mării ar fi condus la o scanare asimetrică față de cele două borduri ale sonarului. La o deplasare în lungul liniei de cea mai mare pantă a suprafeței topografice, adâncimea apei este aproximativ constantă în ambele borduri datorită pantei aparente nule pe direcția curbelor batimetrice.

Echidistanța profilelor a fost aleasă în funcție de adâncimea apei, la o distanță egală cu o lățime a fâșiei scanate. În acest fel fâșiile scanate alcătuiesc un mozaic complet al perimetrului, nadirul profilelor rămânând însă neacoperit. Mai jos este explicat modul în care se obțin datele din zonele de nadir ale profilelor de măsurare. Datorită limitărilor în ceea ce privește lățimea zonei scanate în fiecare bord care depinde de adâncime, scanarea perimetrelor s-a făcut pe intervale de adâncime și profilele de măsurare au fost limitate de izobatele de 5, 10 și 20 m. tabelul nr. 7 prezintă valorile echidistanței în funcție de intervalul de adâncime a apei, precum și mărimea range-ului și a swath-ului. Valorile ridicate ale range-ului reduc numărul de profile și timpul necesar măsurătorilor. Deși teoretic există posibilitatea alegerii unei valori a range-ului mai mare, care să scurteze timpul necesar acoperirii perimetrului, acest lucru trebuie evitat din cauza legăturii clare între adâncimea apei și lățimea utilă a fâșiei scanate. Trebuie subliniat că valoarea maximă a range-ului nu trebuie să depășească de 10 ori adâncimea apei, ideală fiind o valoare a raportului adâncime/range egală cu 7.

Tabelul nr. 7

Valorile alese ale echidistanțelor dintre profilele rețelei de măsurare, range-ului și swath-ului, în funcție de adâncimea apei în zona investigată

Adancimea apei	Echidistanta profilelor	Range	Swath
5-10 m	70-75 m	35-37 m	70-75 m
10-20 m	150 m	75 m	150 m
>20 m	300 m	150 m	300 m

Acoperirea totală a suprafeței de investigat cu sonograme ridică probleme din cauza limitării principale a metodei de investigare cauzată de absența informației din zona situată imediat sub sonar, numită nadir. Lățimea acestei benzi este determinată de geometria fasciculelor emise în cele două borduri ale sonarului și de altitudinea sonarului față de fundul mării. Acoperirea cu informații a nadirului nu se poate face decât prin dublarea liniilor de înregistrare. Dublarea se face la o distanță egală cu jumătatea range-ului. În acest mod se obține atât acoperirea nadirului cât și acoperirea eventualelor goluri dintre profile cauzate de abaterile de la liniile de măsurare proiectate datorate dificultăților de navigație.

Metodologia de lucru în teren

Acest capitol prezintă modul în care sistemul Ixsea Elics 400-1250 este utilizat în teren, precum și modul în care au fost alese setările achiziției. Anterior începerii scanării se realizează o măsurare a parametrilor fizico-chimici ai apei cu un echipament tip sondă multiparametru, din care rezultă viteza undelor acustice în apă. S-a utilizat viteza medie măsurată. În campaniile de teren a fost utilizat o sondă multiparametru Sea & Sun Technologies model CTD90M. Viteza sunetului este un parametru crucial în asigurarea calității înregistrărilor și trebuie introdusă în programul de achiziție. Este indicat ca măsurarea vitezei sunetului să se repete în decursul unei zile de măsurători. Calibrarea sonarului constă în realizarea corectă a cablajelor și în setarea corespunzătoare a parametrilor de achiziție. Operarea sonarului cu scanare laterală în teren cuprinde câțiva pași care sunt descriși în continuare.

1. Conectarea componentelor sistemului și verificarea corectitudinii acestuia. Dacă toate legăturile sunt făcute conform specificațiilor atunci vor fi definite două porturi seriale virtuale standard prin care va avea loc comunicarea cu sistemul de poziționare globală și cu sonarul;
2. Lansarea programului de achiziție dedicat Delph Aquisition și setarea parametrilor de achiziție: range, frecvența de lucru, lungimea pulsului și diferența de poziție dintre sonar și antena GPS. Acest ultim parametru se determină prin calcul, în funcție de: abaterea longitudinală a rolei tamburului față de antena GPS, înălțimea rolei tamburului față de nivelul mării, adâncimea peștelui și lungimea cablului. Pentru creșterea rezoluției sonarului cu scanare laterală a fost operat cu o lungime a pulsului de 20 μs. Frecvența de lucru a fost

setată la 400 kHz, ceea ce a permis alegerea unor valori de range mai mari în condițiile menținerii unei rezoluții ridicate;

3. Setarea parametrilor de înregistrare, în principal denumirea fișierelor și locația de salvare a acestora. Denumirea fișierelor, frecvența de operare și range-ul stabilit la care se adaugă numărul profilului. În acest mod fiecare profil este definit în mod unic, denumirea fișierului oferind rapid și informații de tipul metadatelor;
4. Verificarea funcționării senzorilor prin frecarea lor cu mâna la bordul navei, după pornirea achiziției. Procedura aplicată este standard și se utilizează pentru toate tipurile de sonare cu scanare laterală. Sensorii sonarului sesizează frecarea și o transmit înregistrării. Este recomandat ca perioada de achiziție în aer să fie scurtată la maximum. După test, achiziția este oprită până la coborârea în apă;
5. Coborârea sonarului în apă, notarea lungimii de cablu desfășurate și lansarea achiziției;
6. Verificarea corectitudinii achiziției datelor conexe datelor acustice: poziție, adâncimea de tractare a senzorului, altitudinea sonarului față de fundul mării, informațiile privind poziția sonarului în apă, tangaj și ruliu;
7. Notarea metadatelor referitoare la achiziție, inclusiv viteza navei, adâncimea senzorului, lungimea desfășurată a cablului de date, starea mării, etc.

Fișiere în format .xtf, date brute, și .idx, date de navigație, sunt înregistrate la comanda operatorului în locația de memorie specificată. Fișierele sunt accesibile prin setul de programe dedicate Delph. În timpul măsurătorilor din cadrul perimetrelor Natura 2000 au fost înregistrate numai profilele planificate, pe timpul întoarcerilor la capetele de profil înregistrarea fiind oprită. În acest mod a fost redus volumul de date, tinând cont că înregistrările din timpul întoarcerilor constituie suprapuneri cu alte profile. În plus, aceste înregistrări pot crea dificultăți în realizarea mozaicurilor. La revenirea la țarm au fost făcute copii de siguranță ale datelor.

Procesarea sonogramelor și construcția mozaicurilor

Procesarea sonogramelor

Pentru procesarea datelor acustice înregistrate cu sistemul Ixsea Elics 400-1250 a fost folosit un ansamblu de programe dedicate din grupul Delph. Acestea includ:

- Delph Road Map – care permite reprezentarea navigației și fâșiilor scanate într-un sistem de proiecție recunoscut de baza de date a programului. A fost selectată proiecția în sistem

Universal Transverse Mercator, fusul 35 din emisfera nordică, pe elipsoid World Geodetic Systems 1984. Aceste date au fost exportate în format Environmental Systems Research Institute pentru a putea fi integrate ulterior în sistem informational geografic. Acest software permite deasemenea realizarea mozaicurilor din sonograme.

- Delph Interpretation – care permite procesarea datelor primare
- Delph Contact Manager – pentru individualizarea și catalogarea ecourilor de interes care necesită o verificare ulterioară în teren.

O diagramă generală arătând succesiunea logică de procesare a sonogramelor include:

- excluderea zonelor cu date necorespunzătoare, “area exclusion”. Aceasta implică îndepărtarea zonelor în care datele nu au calitatea necesară
- corecția de adâncime a fundului mării, “bottom tracking”
- controlul amplitudinii, “gain control”
- corecția de inclinare, “slant correction”
- realizarea mozaicurilor
- extragerea ecourilor de interes
- conturarea poligoanelor și adnotarea sonogramelor.

Aceste etape vor fi tratate în cele ce urmează.

- Excluderea zonelor cu date necorespunzătoare

Are drept scop eliminarea porțiunilor din sonograma cu date necorespunzătoare. Pot fi excluse ping-uri, seturi de ping-uri sau porțiuni de range în care sonograma nu se prezintă corespunzător. Pentru cele trei situri nu a fost necesară decât excluderea unor ping-uri pentru care recepția semnalului acustic de răspuns nu a fost bună.

- Corecția de adâncime a fundului mării

Pe baza primului ecou întors prin reflexie de la fundul mării sistemul calculează automat adâncimea apei. Aceasta este memorată în fișierul de date brute și poate fi editată manual ulterior. Metoda prezintă limitări în zonele cu fund accidentat sau cu pante accentuate, unde adâncimea detectată poate să nu corespundă cu adâncimea apei, datorită detectării unei prime reflexii provenind de la puncte mai ridicate situate în lateral, dar în interiorul conului emis de senzorul acustic de determinare a altitudinii “peștelui”.

Erorile calculării automate a adâncimii au fost corectate manual, astfel încât primul răspuns al detectării înregistrat pe sonograma să corespundă cu situația reală. Pasul este esențial, deoarece

corecția ulterioară de unghi de incidență nu dă rezultate acceptabile în lipsa unei linii a fundului corespunzătoare.

- Controlul amplitudinii

Scopul controlului amplitudinii este de a obține o valoare constantă a nivelului mediu al semnalului pentru întreaga lățime a range-ului. Operațiunea este făcută prin selectarea tipului de control dorit, automat, dependent de timp și dependent de unghiul de incidență. Rezultate foarte bune sunt oferite de controlul automat care folosește un procent mediu pentru întregul range. Sunt definite celule de normalizare de dimensiune mai mare decât a caracteristicilor urmărite ale fundului mării și se alege procentul mediu pentru normalizare. Programul calculează pe baza celor doi parametri, dimensiunea celulei și procentul mediu, curba de normalizare care este apoi aplicată semnalului. Unul din efectele acestui tip de normalizare este atenuarea diferențelor de backscatter dintre diferitele tipuri de substrat. În procesarea sonogramelor înregistrate în cele trei situri, procentul mediu a fost ales la 50%, iar dimensiunea celulelor de normalizare de 10m.

- Corecția de înclinare, slant correction

Această corecție proiectează semnalul temporal pe fundul mării, transformând timpul de parcurs de-a lungul range-ului în distanțe, coordonate x.

Efectul vizibil imediat este o micșorare a zonei oarbe de la nadir, obținută printr-o alungire a pixelilor din vecinătatea range-ului minim. În fapt corecția permite vizualizarea trăsăturilor de pe sonograme mai aproape de forma și orientarea lor din teren. Din această perspectivă corecția de înclinare este o etapă obligatorie înainte de realizarea mozaicurilor.

- Procesarea liniilor scanate în perimetrele Natura 2000

Toate liniile scanate în perimetrele Natura 2000 au fost procesate individual urmărind etapele descrise anterior.

Realizarea mozaicurilor

Programul Delph Road Map oferă cadrul în care au fost georeferențiate și mozaicate sonogramele realizate în perimetrele Natura 2000. Pentru fiecare perimetru investigat a fost creat un proiect nou, în care a fost definit sistemul de proiecție utilizat la achiziție, coordonate geografice, elipsoid World Geodetic Systems 1984, și cel utilizat pentru cartografierea fâșiilor scanate, a traseului navei și a mozaicurilor. S-a preferat utilizarea sistemului Universal Transverse Mercator, fusul 35 din emisfera nordică, pe elipsoid World Geodetic Systems 1984. Alegerea este motivată pe de o parte de

posibilitatea de a avea scări, orizontală și verticală consistente metrice și pe de altă parte de imposibilitatea utilizării proiecției Stereografic 1970, nerecunoscută de software.

Datele de navigație și sonogramele procesate din perimetru au fost încărcate în proiect, georeferențiate și au fost realizate mozaicuri pentru a se testa diferitele opțiuni de construire a acestora.

▪ Georeferențierea

Georeferențierea sonogramelor reprezintă atribuirea de coordonate fiecărui pixel din sonograma funcție de coordonatele sonarului la momentul ping-ului. Software-ul calculează automat aceste coordonate în funcție de datele de navigație și geometria definită a sistemului. Un parametru esențial utilizat în calcul este layback-ul, a cărei estimare a fost descrisă anterior.

Sonograma este apoi afișată conform coordonatelor calculate. Mozaicul a fost exportat în format .tif georeferențiat. Traseul navei și acoperirea sunt exportate în format Environmental Systems Research Institute.

Mozaicarea

Mozaicarea s-a efectuat în programul Delph Road Map, parte a pachetului Delph Interpretation. Realizarea unor mozaicuri utile presupune în primul rând ca sonogramele să fie procesate în prealabil. Trebuie excluse zonele care nu corespund din punct de vedere calitativ și se recomandă corectarea adâncimii apei și efectuarea corecției de înclinare.

Pentru realizarea mozaicurilor au fost selectate sonogramele care au fost procesate în prealabil conform metodei prezentate. Au fost selectați parametrii realizării mozaicului, printre care cei mai importanți sunt:

- Rezoluția. Au fost realizate mozaicuri cu rezoluția de 5cm/pixel
- Metoda de tratare a suprapunerii sonogramelor. Sunt disponibile trei opțiuni: valoarea maximă, media ponderată și ultima sonogramă înregistrată. A fost preferată ultima metodă. Trebuie reținut faptul că este posibilă realizarea de mozaicuri individuale pentru fiecare linie în parte sau pentru orice combinație de linii dorita.
- Setări privind aspectul, ce includ paleta de culori, distribuția culorilor în paletă și opțiunea de a inversa paleta de culori originală. Mozaicurile realizate au folosit o distribuție liniară a tonurilor de gri cu nuanțele mai închise corespunzătoare unui backscatter mai redus.
- Informațiile privind geodezia mozaicului. S-a preferat menținerea geodeziilor inițiale ale sonogramelor.

Caracterizarea acustică a fundului mării în suita de programe QTC

Datele înregistrate pe teren au fost prelucrate în suita de programe QTC pentru realizarea unei hărți a distribuției faciesurilor sedimentare. Programele folosite pentru aceasta au fost QTC Swathview și QTC Clams.

S-a început prelucrarea cu încărcarea datelor în QTC Swathview care face trecerea de la datele brute în format .xtf la un stadiu inițial de clasificare, într-un fișier de tip .seabed. Prelucrarea în QTC Swathview debutează cu setarea locației bazei de date ce urmează să ne ajute în procesarea ulterioară și încărcarea datelor brute, fiecare fișier .xtf devenind un set de date individual.

La acest pas se setează numele navei și tipul sonarului și sunt citite informațiile brute ale datelor achiziției. Se face configurarea vasului prin precizarea poziției relative față de macara a transductorului și se setează proiecția pentru georeferențierea datelor.

Analiza datelor debutează cu deschiderea unui prim profil și alegerea setărilor optime pentru îndepărtarea datelor nesatisfăcătoare din punct de vedere calitativ, operarea corecției de bottom-track, mascarea zonelor prea apropiate/depărtate de nadir, eliminarea pingurilor eronate etc. Setările alese anterior au fost aplicare altor profile alese întâmplător și îmbunătățite până la obținerea unor rezultate optime pentru întregul perimetru.

S-au stabilit dimensiunile unui caroiaj ce va acoperi toate datele nemascate. Caroiajul are un rol important în procesare deoarece el va stabili rezoluția maximă a procesărilor viitoare. Caroiajul este rectangular, de preferință pătratic, și se setează ținând cont de rata pingurilor pe secundă a sonarului și a vitezei de deplasare a navei.

Salvând setările și dimensiunile caroiajului configurate anterior, s-au procesat și analizat în bloc datele, pentru obținerea unor valori specifice fiecărui careu.

Dupa procesarea în bloc datele au fost regăsite sub forma unor fișiere .ffv ce au avantajul că pot fi editate sau filtrate pentru a exclude datele eronate. Fișierele întregului perimetru au fost unificate într-un singur set de date. Au fost verificate variațiile batimetriei și ale poziției în spațiu iar valorile aberante au fost excluse pentru a nu influența analiza ulterioară.

Valorile din fiecare careu au fost analizate și s-au căutat cele mai reprezentative trei variabile care să definească cel mai bine variațiile de facies acustic din perimetru. În funcție de aceste trei valori programul construiește un spațiu tridimensional Q cu trei axe perpendiculare, iar valorile din fiecare careu sunt plasate în el.

A rezultat o grupare în spațiul Q a tuturor careurilor aparținând aceluiași facies acustic, datorită similitudinilor dintre ele. Pentru analiza grupărilor s-a folosit un sistem automat, care în urma examinării împărțirii perimetrului în faciesuri acustice a avansat o valoare optimă a numărului de clase.

Pe baza recomandărilor analizei automate, a asemănării cu situația observată direct prin scufundări și a probării cu boden-greifere, și a aspectului mozaicului s-a ales numărul optim de clase în care s-a făcut clasificarea.

În cazul litofaciesurilor dominante s-a observat că în principiu pot apare mai multe clase evidențiind variații mari ale faciesurilor acustice, de exemplu variația intensității backscatter-ului în funcție de unghiul sub care incid undele acustice.

Alegerea numărului de clase a fost urmată de actualizarea catalogului creat anterior și de clasificarea fundului mării, obținându-se un fișier specific suitei QTC, de forma .seabed.

Cu aceasta s-a încheiat procesarea datelor în QTC Swathview. Fișierul .seabed a fost încărcat în QTC Clams. S-au stabilit unitățile de măsură ce definesc perimetrul, s-a stabilit rezoluția viitoarei hărți prin setarea distanței între nodurile gridului după care se face estimarea distribuției spațiale și s-a stabilit raza pe care un nod este influențabil. S-a stabilit, de asemenea, o paletă de culori și s-au interpolat datele pentru a se obține o hartă a faciesurilor.

Pe harta astfel obținută, s-au grupat clasele care aparțin aceluiași litofacies, și fiecărui litofacies i-a fost atribuită o culoare standard pentru întregul studiu pentru o mai bună înțelegere. S-a reprocesat harta cu aceste modificări de culoare iar hărțile astfel obținute au fost exportate în format .grd și .tiff.

Interpretarea sonogramelor fundului mării în perimetrul Natura 2000 Vama Veche - 2 Mai

Descrierea litologiei fundului

Rezervația aparține din punct de vedere al încadrării geografice sectorului sudic al litoralului românesc, alcătuit predominant din faleze formate din depozite loessoide groase dispuse peste un nivel discontinuu de argile roșii cuaternare și calcare sarmațiene. Calcarele aflonează discontinuu în baza falezei și se extind în zona submersă, fețele de strat formând o placă continuă submarină.

Suprafața rezervației Vama Veche – 2 Mai corespunde porțiunilor de fund marin situate sub nivelul superior, permanent inundat sau numai excepțional inundat de apele mării, cu extindere spre larg până la adâncimi de circa 40 m.

Sedimentele superficiale de pe platforma continentală a Mării Negre sunt distribuite în conformitate cu regimul hidrodinamic actual, păstrând însă și numeroase corpuri de sedimente relict. Nisipurile se întâlnesc în principal lângă țărm dar și la adâncimea de 30 – 35 m. Sedimentele superficiale de la adâncimi mai mari sunt alcătuite predominant din argile și siltite, pe fondul cărora apar corpuri sedimentare relict nisipoase.

Transportul sedimentelor în zona șelfului intern se face diferențiat, funcție de granulometrie. Sedimentele mai grosiere, arenitice, sunt antrenate de curenți de fund iar în apropierea țărmului de către valuri și curenții litorali. Sedimentele fine sunt transportate în suspensie pe distanțe mari și se depun gravitațional. Corpurile de sedimente nisipoase relict situate la adâncime mai mare materializează foste poziții ale liniei țărmului la momente din trecut în care nivelul mării era mai coborât iar limita dintre uscat și mare era situată spre larg față de poziția actuală.

În jumătatea vestică a rezervației Vama Veche – 2 Mai, fundul marin este dominat de prezența calcarelor sarmatiene ce se extind sub forma unei plăci cu morfologie de detaliu neregulată până la adâncimi de 12-18 m. Sunt prezente numeroase blocuri alcătuite din același tip litologic. Zonele depresionare din calcare constituie locul de depunere al sedimentelor nisipoase, ceea ce poate conferi un aspect ”pătat” fundului mării, cu porțiuni calcaroase izolate înconjurate de nisipuri. Areale extinse sunt acoperite cu scradis. Zona central vestică a perimetrului este acoperită de sedimente nisipoase grosiere de origine biogenă iar participarea fracției cuarțoase arenitice fine crește spre larg.

Limita plăcii de calcare este materializată printr-o treaptă morfologică cu înălțime decimetrică, dincolo de care se întâlnesc nisipuri fine predominant terigene. La adâncimi de 22-23 m se întâlnește un corp de sedimente cu orientare nord-sud, alcătuit din nisipuri litorale relict cu numeroase cochilii de moluște.

Zona adâncă a rezervației, cu extindere de la izobata de 30 m spre larg, este dominată de prezența sedimentelor mixte – maluri și silturi cu fracție minoră nisipoasă, peste care sunt dispuse bancuri de midii cu dezvoltare generală pe direcție est-vest

Faciesuri acustice întâlnite în perimetrul sitului Vama Veche - 2 Mai

În cuprinsul perimetrului sitului Vama Veche - 2 Mai au fost identificate trei faciesuri acustice care au fost asociate diferitelor tipuri de fund marin astfel:

- calcare, bancuri de midii

- calcare acoperite de scrădiș, bancuri compacte de midii, sedimente nisipoase foarte compacte, bogate în cochilii
- sedimente terigene mixte, nisipuri/silturi.

Calcarele prezintă backscatter intens și numeroase neregularități morfologice. Din punct de vedere petrografic, sunt roci sedimentare alcătuite din acumularea, biosecreția și precipitarea CaCO₃ – varianta minerală calcit. Ele alcătuiesc o platformă submersă cvasicontinuuă până la adâncimea de 20 de m. Ele au fost expuse suberian în erele glaciare și prezintă urme ale eroziunilor subaerene, precum foste văi și zone depresionare. Din punct de vedere al vârstei geologice calcarele au fost formate în Sarmatian. Pe sonograme se pot identifica discontinuități mecanice, sub forma unui sistem de fisuri și falii. Calcarele sunt asociate habitatelor 1170-4 Boulders and Rocks – Aglomerări de stânci și bolovani, 1170-5 Supralittoral rock – Stânca supralitorală, 1170-6 Upper midlittoral rock – Stânca mediolitorală superioară, 1170-7 Lower Midlittoral rock – Stânca mediolitorală inferioară, 1170-8 Infralittoral rock with photophilic algae – Stânca infralitorală cu alge fotofile, 1170-9 Circalittoral rock with *Mytilus galloprovincialis* – Stânca circalitorală cu *Mytilus galloprovincialis*. De asemenea, la baza falezelor calcaroase, în zona de spargere a valurilor se dezvoltă habitatul 1140-4 Acumulări detritice mediolitorale sub forma de plaje cu galeti.

Bancurile de midii au conture generale lentiliforme și dezvoltare perpendiculară pe direcția predominantă a curenților și apar în zonele adânci ale perimetrului pe sedimente moi. Reprezintă midii care se dezvoltă pe substratul de sedimente terigene sau pe cochiliile generațiilor anterioare. Sunt asociate habitatului de tip 1170-2 *Mytilus galloprovincialis* biogenic reefs- recifi biogenici de *Mytilus galloprovincialis*.

Zonele bogate în scoici, scrădiș sau bancuri de midii, prezintă un backscatter mai intens și textură grosieră a imaginii datorită granulației mai mari. Reprezintă bancuri de scoici fixate pe substratul calcaros sau alcătuit din sedimente terigene sau cochilii și resturi de scoici acumulate în zonele în care factorii biologici și de transport sedimentar au favorizat acumularea lor. Acest facies se întâlnește pe cuprinsul habitatelor 1170-2 *Mytilus galloprovincialis* biogenic reefs - recifi biogenici de *Mytilus galloprovincialis* și 1170-9 Circalittoral rock with *Mytilus galloprovincialis* – Stanca circalitorală cu *Mytilus galloprovincialis*.

Sedimentele terigene reprezintă acumulări de particule sedimentare siliciclastice, carbonatice și minerale argiloase. Nisipurile prezintă frecvent ondulații de curenți caracteristice. Sedimentele fine - argile și silturi - prezintă backscatter redus și se întâlnesc la adâncimi mari ale apei. Sunt asociate

urmatoarelor habitate: 1110 Sandbanks which are slightly covered by seawater at all times – Bancuri de nisip submerse de mică adâncime, 1110-3 Shallow fine sands- Nisipuri fine de mică adâncime, 1110-4 Well sorted sands – Nisipuri bine calibrate, 1110-5 Wave lashed coarse sands and fine gravels – Nisipuri grosiere și pietrișuri mărunte bătute de valuri, 1110-6 Infralitoral cobbles, 1110-8 Sandy muds and muddy sands bioturbated by *Upogebia* – Nisipuri mâloase și maluri nisipoase bioturbate de *Upogebia* și Maluri cu *Mellina*. . In zonele de spargere a valurilor cu substrat litologic nisipos se dezvoltă habitatele 1140-1 Nisipuri supralitorale, cu sau fără depozite detritice cu uscare rapidă, 1140-2 Depozite detritice supralitorale cu uscare lentă și 1140-3 Nisipuri mediolitorale.

2.3. Mediul biotic

2.3.1. Ecosisteme

Marea Neagră prezintă caracteristici biologice proprii, care i-au făcut pe Knipovici ,1932, și Zernov ,1956, să afirme că “Marea Neagră este un unicum hydrobiologicum”, particularități datorate genezei și trecutului paleogeografic al Bazinului Pontic, poziției sale geografice și caracteristicilor hidrologice ale fluviilor tributare , Onciu, 2006.

Este de presupus că aportul important de ape fluviale și de precipitație care se amestecă cu apele marine imprimă vieții, mai ales în zonele apropiate de gurile de vărsare ale marilor fluvii, o dinamică aparte. Aportul fluvial contribuie la îmbogațirea apei mării în substanțe nutritive, creându-se astfel condiții pentru desfășurarea unei intense activități biologice. Caracteristica de bazin relativ izolat, cuprins în masa continentală, cu schimbări doar de ape superficiale, dublate de o dinamică relativ redusă și o lipsă aproape totală a curenților verticali, a contribuit la acumularea în zona de sub 200 de metri a unor cantități mari de hidrogen sulfurat, care face impropriu pentru viață întregul volum de ape situat sub această adâncime, Antonescu, 1968.

Toate aceste caracteristici generale, precum și o serie de alte aspecte speciale, deosebesc bazinul, sub aspect biologic, de multe alte mări. Marea Neagră are multe asemănări în ceea ce privește viața cu unele mări semi-închise cum ar fi Marea Baltică, Marea Japoniei și altele, prezentând însă aspecte aparte datorită legăturilor sale cu Marea Mediterană.

Ecosistemul Marii Negre face parte din categoria ecosistemelor de apă sarată stătătoare, cu trăsături unice în ce privește caracteristicile fizico-chimice și biologice. Sub nivelul de 150-200 m, existența vieții este impropriu, până la fundul mării, apa fiind contaminată cu hidrogen sulfurat , H₂S.

Mediul propice vieții se desfășoară în general, pe platforma continentală marină, până la adâncimea de 200 m și este influențat într-o largă măsură, de condițiile mediului ambiant și de dinamica apei. Relieful submarin caracterizat prin diferite biotopuri asigură dezvoltarea unei flore și faune strâns legate de configurația acestuia. Astfel unele animale preferă relieful stâncos, altele nisipos sau mîlos.

Ecosistem marin

Biotopul pontic poate fi împărțit în astfel:

1. Etajul supralitoral, este format din zonele de țărm acoperite ori stropite de valuri în mod întâmplător. Zona prezintă o umiditate accentuată, inundabilitate, o cantitate în general mare ori măcar semnificativă de materii organice aduse de valuri sau de origine locală.
2. Etajul mediolitoral, se împarte după substratul solului în zone pietroase respectiv nisipoase sau mîloase și cuprinde zona de spargere a valurilor, între 0 și 0,5 m adâncime. Mediolitoralul ocupă în cadrul zonelor cu substrat dur o fâșie lată de 2-10 m în funcție de înclinația platformei stâncoase.
3. Etajul infralitoral, se află la adâncimi de 0,5-12, maximum 18, m. Este zona cea mai favorabilă vieții, în care se afla majoritatea speciilor de alge și cea mai mare parte a biomasei organismelor multicelulare, precum și diferitele specii de animale.
4. Etajul circalitoral, se întinde de la 12-18 m adâncime până la 100m, rar 150, uneori însă chiar 50 m. În general solul este mîlos ori nisipos, mai puțin. Principalul biotop în acest etaj este format din asociații de scoici și viermi ce constituie hrana preferată a numeroase specii de pește care vin aici din zona infralitorală pentru a se hrăni.

2.3.2. Habitate

2.3.2.1. Habitate Natura 2000

1110: Sandbanks which are slightly covered by seawater at all times - Bancuri de nisip submerse de mică adâncime

Sunt bancuri de sedimente infralitorale și circalitorale cu granulometrie medie, de la nisip fin la pietriș, permanent submerse. Adâncimea depășește rareori 20 m, dar în anumite cazuri poate depăși 50 m. Acolo unde hidrodinamismul și lipsa luminii nu permit dezvoltarea vegetației, sunt nude.

În zonele mai adăpostite de valuri, cu apa limpede care permite o bună pătrundere a luminii, sunt vegetate cu pajiști alcătuite din una sau mai multe specii de iarbă de mare, *Zostera noltii*, *Stuckenia pectinata*, *Zannichellia pedicellata*, *Ruppia maritima*. Acest grup de habitate adăpostesc un mare număr de specii de nevertebrate legate între ele prin relații trofice bine stabilite. Populațiile de moluște, viermi policheți, crustacee amfipode și decapode pot atinge aici o productivitate biologică ridicată, realizând biomase importante. Acestea sunt valorificate ca hrană de către puietul peștilor plați, al sturionilor și al altor specii de pești cu valoare economică.

În sectorul românesc al Mării Negre, acest habitat este reprezentat prin următoarele subtipuri:

1110-3 Shallow fine sands – Nisipuri fine de mică adâncime

Substratul este alcătuit din nisipuri fine terigene, silicioase, sau biogene amestecate cu resturi de cochilii și pietricele, dispuse de la țărni până la izobata de 5-6 m.

Acest habitat adăpostește biocenoza cu *Donax trunculus*, care este caracterizată de populații abundente ale acestei bivalve. Datorită hidrodinamismului ridicat, fauna asociată nu este foarte diversă: gasteropodul *Cyclope neritea*, crustaceii *Liocarcinus vernalis* și *Diogenes pugilator*, dar poate fi abundentă.

Valoare conservativă: foarte mare.

1110-4 Well sorted sands - Nisipuri bine calibrate

Acest habitat este dispus în imediata continuitate a nisipurilor fine de mică adâncime, de la 5-6 m până la 10-15 m adâncime. Substratul este alcătuit din nisip cu granulometrie mai fină și mai omogenă, mult mai puțin afectat de agitația valurilor. Conținutul de silt și argilă al sedimentului crește cu adâncimea.

Speciile caracteristice sunt moluștele *Chamelea gallina*, *Tellina tenuis*, *Anadara inaequalis*, *Cerastoderma glaucum*, *Cyclope neritea*, *Nassarius nitidus*; crustaceii *Liocarcinus vernalis* și *Diogenes pugilator*, peștii *Gymnamodytes cicerelus*, *Trachinus draco*, *Uranoscopus scaber*, *Callionymus sp.*, *Pomatoschistus sp.*

Valoare conservativă: foarte mare

1110-5 Wave-lashed coarse sands and fine gravels - Nisipuri grosiere și pietrișuri mărunte bătute de valuri

Se întâlnesc în micile golfuri ale coastelor stâncoase naturale expuse și nu depășesc câteva zeci de centimetri adâncime. Se prezintă sub forma unor plaje submerse foarte înguste, formate din nisip grosier și pietriș provenit din degradarea rocii, remaniate în continuu de valuri.

1110-6 Infralittoral cobbles - Galeți infralitorali

Se întâlnesc pe alocuri, de-a lungul coastelor stâncoase natural expuse, între adâncimile de 0,5 și 2,5 m. Astfel de plaje submerse sunt parțial acoperite cu pietre rotunde și aplatizate, galeți, de obicei calcaroase, albe, modelate de valuri. Apar numai în zonele cu un hidrodinamism puternic și sunt populați de crustacee izopode, amfipode și de crabul *Xantho poressa*.

1110-8 Sandy muds and muddy sands bioturbated by *Upogebia* – Nisipuri mâloase și mături nisipoase bioturbate de *Upogebia*

Habitatul formează o centură continuă de-a lungul coastei românești, pe măturile nisipoase dispuse între 10-30 m adâncime. Substratul este ciuruit de galeriile foarte numeroase ale crustaceului decapod thalassinid *Upogebia pusilla*, care pătrund în adâncime 0,2-1 m, în funcție de consistența sedimentului. Populațiile de *Upogebia* sunt foarte dense, 100-300 ind. m⁻², și acoperă suprafețe foarte întinse; biofiltrarea, bioturbația și resuspensia sedimentelor exercitate de aceste crustacee au o influență notabilă asupra ecosistemului.

Specia edificatoare este crustaceul decapod thalassinid *Upogebia pusilla*, care se hrănește filtrând plactonul și suspensiile organice din curentul de apă pe care îl pompează continuu prin galeriile sale. Densitatea moluștelor bivalve este redusă în acest habitat, datorită competiției la hrană și predației larvelor planctonice și postlarvelor de către *Upogebia*. Alte specii, în special comensali care locuiesc în galeriile de *Upogebia*, sunt facilitate.

Valoare conservativă: foarte mare. Rolul thalasinidului *Upogebia* în biofiltrare și asigurarea cuplajului bentic-pelagic în funcționarea ecosistemului este esențial.

1140 Mudflats and sandflats not covered by seawater at low tide - Suprafețe de nisip și mături descoperite la marea joasă.

1140-1 Supralittoral sands with or without fast-drying drift lines - Nisipuri supralitorale, cu sau fără depozite detritice cu uscare rapidă.

Ocupă partea plajei care nu este udată de valuri decât în timpul furtunilor. Depozitele sunt alcătuite din materiale aduse de mare, de origine vegetală, trunchiuri de copaci, bucăți de lemn, resturi de plante terestre și palustre, alge, frunze, animală, cadavre de animale acvatice, insecte, animale terestre înecate, sau antropică, deșeuri solide, precum și din spuma densă provenită din planctonul marin. Fauna este alcătuită din crustacee isopode și mai ales insecte.

Valoare conservativă: scăzută

1140-2 Supralittoral slow-drying drift lines - Depozite detritice supralitorale cu uscare lentă.

Prezent pe țărmurile formate din bolovani sau plaje de galeți, Agigea, Tuzla, Mangalia, Vama Veche. Ocupă porțiunea care nu este udată de valuri decât în timpul furtunilor a țărmurilor formate din bolovani sau plaje de galeți. Aceștia acumulează în spațiile dintre ei resturile descrise mai sus, dar și umiditatea, așa încât depozitele se usucă greu. Fauna este alcătuită din detritivori, descompunători și prădătorii acestora.

Valoare conservativă: scăzută

1140-3 Midlittoral sands - Nisipuri mediolitorale.

Prezent pe toate plajele nisipoase de la litoralul românesc. Ocupă fâșia de nisip de la țărm, pe care se sparg valurile. În funcție de gradul de agitație al mării, aceasta poate fi mai largă sau mai îngustă, dar în Marea Neagră este oricum limitată datorită amplitudinii neglijabile a mareelor. Nisipul este afânat, grosier și amestecat cu resturi de cochilii și pietricele.

Valoare conservativă: foarte mare.

1140-4 Midlittoral detritus on shingle and boulders - Acumulări detritice mediolitorale

Habitatul este prezent în mediolitoralul țărmurilor stâncoase, pe substrat de bolovăniș, galeți sau pietriș, în continuitate cu depozitele detritice supralitorale cu uscare lentă, 1140-2.

Țărmlul este format din bolovăniș, galeți și pietriș, care acumulează în special alge moarte. Când cantitatea de compuși organici este în exces, habitatul se degradează; hipoxii și anoxii pot apărea local, afectând habitatele și biota din infralitoralul contiguu. Fauna este reprezentată de isopode din genurile *Idotea* și *Sphaeroma* și de crabul *Pachygrapsus marmoratus*.

Valoare conservativă: scăzută.

1170 Reefs - Recifi

1170-2 *Mytilus galloprovincialis* biogenic reefs – recifi biogeni de *Mytilus galloprovincialis*

Recifii de midii apar pe substrat sedimentar, mъл, nisip, scrădiș sau amestec, cel mai frecvent între izobatele de 35 și 60 m. Sunt răspândiți în tot lungul coastei românești, între izobatele amintite mai sus.

Recifii biogeni de *Mytilus galloprovincialis* sunt constituiți din bancuri de midii ale căror cochilii s-au acumulat de-a lungul timpului, formând un suport dur supraînălțat față de sedimentele înconjurătoare, mъл, nisip, scrădiș sau amestec, pe care trăiesc coloniile de midii vii. Dintre habitatele cu substrat sedimentar ale Mării Negre, acesta adăpostește cea mai mare diversitate specifică datorită extinderii sale pe un spectru larg de adâncimi și datorită multitudinii de microhabitate din matricea recifului de midii, care oferă condiții de viațuire pentru o mare diversitate de specii.

Acest tip de recif este unic prin rolul ecologic crucial al bancurilor de midii în autoepurarea ecosistemului și realizarea cuplajului bentic-pelagic, prin existența aici a mai multor specii amenințate, prin importanța lui socio-economică ca habitat și zonă de pescuit pentru multe specii cu valoare comercială, *Psetta maeotica*, *Squalus acanthias*, *Acipenseridae*, *Gobiidae*, *Rapana venosa*. Compoziție floristică: *Peyssonellia rubra*, *Phyllophora nervosa*, *Lithothamnion crispum*, *Lithothamnion cystoseirae*, *Lithothamnion propontidis*.

Valoare conservativă: foarte mare. Midiile în sine sunt cea mai consumată specie de moluște de către popoarele din jurul Mării Negre, iar bancurile de midii sunt o sursă de larve și spat pentru acvacultură.

1170-4 Boulders and blocks - Aglomerări de stânci și bolovani

Habitatul apare în mediolitoralul și infralitoralul țărmurilor stâncoase, la piciorul falezelor constituite din roci dure. Blocurile de piatră pot fi rulate și erodate de mișcările valurilor. Complexitatea structurală a spațiilor dintre blocuri și obscuritatea, atrag o faună neobișnuit de diversă pentru adâncimi atât de mici. Acest habitat oferă un mozaic de microhabitate, permițând prezența lângă țărm a unor specii care de obicei trăiesc în etajele mai adânci.

În Marea Neagră românească acest habitat se întâlnește în cele câteva locuri cu țărm stâncos natural, Agigea, Tuzla, Costinești, Vama Veche. Digurile mari de larg ale porturilor Constanța și Mangalia pot fi considerate varianta artificială a acestui tip de habitat.

Valoare conservativă: mare.

1170-5 Supralittoral rock - Stânca supralitorală

Este situată deasupra nivelului mării și este umezită de stropii valurilor sau udată în timpul furtunilor. Extinderea verticală depinde de hidrodinamism, de expunerea la soare și de pantă. Condițiile vitrege oferite de acest habitat sunt potrivite doar pentru puține specii: lichenul *Verrucaria maura*, gastropodul *Melaraphe neritoidis* și crabul *Pachygrapsus marmoratus*. În zonele eutrofizate, poluate organic, habitatul poate fi acoperit cu o peliculă de cianoficee epi- și endolitice.

Valoare conservativă: moderată.

1170-6 Upper midlittoral rock - Stânca mediolitorală superioară

Este situată în partea superioară a zonei de spargere a valurilor, și nu este acoperită permanent de apă, fiind udată intermitent de valurile mai înalte. Cel mai caracteristic element faunistic este crustaceul cirriped *Chthamalus stellatus*, rar la litoralul românesc.

Valoare conservativă: moderată.

1170-7 Lower midlittoral rock - Stânca mediolitorală inferioară

Este situată în partea inferioară a zonei de spargere a valurilor și este acoperită de apă în cea mai mare parte a timpului. Umiditatea ridicată și constantă, hidrodinamismul puternic și lumina puternică constituie factorii de mediu dominanți în acest habitat.

Flora este constituită din alge coraline încrustante, *Lithophyllum incrustans*, și articulate, *Corallina officinalis*, alge macrofite efemere ca *Ulva compressa*, *Cladophora* sp., *Ceramium* sp.

Fauna caracteristică este dominată de crustaceul cirriped *Balanus improvisus*, actinia *Diadumene lineata*, bivalvele *Mytilus galloprovincialis* și *Mytilaster lineatus*, la care se adaugă briozoare, crustacee amfipode și izopode, crabii *Eriphia verrucosa* și *Pachygrapsus marmoratus*. În ape curate habitatul este ușor de recunoscut după centurile dense formate de alga calcareasă *Corallina officinalis* și bivalva *Mytilaster lineatus*, iar în ape cu încărcătură organică ridicată locul lor este luat de *Ulva compressa* și *Balanus improvisus*.

Valoare conservativă: foarte mare.

1170-8 Infralittoral rock with photophilic algae - Stânca infralitorală cu alge fotofile

Începe imediat sub etajul mediolitoral inferior, acolo unde emersiunile sunt doar accidentale, și se întinde până la limita inferioară a răspândirii algelor fotofile și a fanerogamelor marine. Această limită inferioară este condiționată de pătrunderea luminii și deci extrem de variabilă în funcție de topografie și de claritatea apei. În general, la litoralul românesc această limită este în jur de 10-15 m adâncime, dar în zonele cu turbiditate ridicată poate fi sub 1m.

Substratul stâncos cuprins între aceste limite este acoperit cu populații bogate și variate de alge fotofile. Cuprinde numeroase faciesuri diferențiate după asociațiile algale dominante, care variază în funcție de sezon.

Dintre acestea, cea mai mare valoare pentru conservare o au centurile litorale formate de alga brună perenă *Cystoseira barbata*. Acestea se dezvoltă între 0.2-4 m adâncime, numai în zone cu apa limpede, curată și relativ adăpostită de valuri. Talurile de *Cystoseira* sunt solide, rezistente, elastice, ating 1.5-2 m lungime și formează adevărate “păduri” dense, a căror complexitate structurală și permanentă în timp permit dezvoltarea unei faune bogate și diverse, care include multe specii rare sau amenințate.

Deși în trecut erau foarte răspândite, în prezent centurile de *Cystoseira* au o distribuție fragmentară, numai la sud de Cap Aurora, Venus, Mangalia, Vama Veche.

Valoare conservativă: foarte mare.

1170-9: Circalittoral rock with *Mytilus galloprovincialis* - Stânca circalitorală cu *Mytilus galloprovincialis*

Midiile *Mytilus galloprovincialis* care acoperă fundul stâncos sunt prezente și în habitatul anterior, dar devin dominante începând de la limita inferioară a acestuia, continuând ca un covor compact până la limita inferioară a distribuției substratului stâncos, 30-35 m adâncime. Fauna este diversă, cuprinzând numeroase specii de spongieri, hidrozoare, viermi policheți, moluște, crustacee, ascidii și pești, caracteristice numai acestui habitat, unele fiind rare sau protejate.

Valoarea conservativă este ridicată, datorită rolului ecologic crucial al midiilor în autoepurarea ecosistemului și realizarea cuplajului bentic-pelagic. Producția biologică poate depăși 12 kg/m² doar pentru midii, iar rețeaua trofică este extrem de complexă și deschisă către alte habitate. Este o importantă zonă de hrănire, reproducere și refugiu pentru multe specii de pești cu

valoare comercială. Are rolul principal în biofiltrarea apelor costiere înconjurătoare, asigurând calitatea acestora.

1170-10 Infralittoral hard clay banks with *Pholadidae* - Bancuri infralitorale de argilă sau marnă cu *Pholadidae*

Bancuri de argilă sau marna, sub formă de platouri sau creste alungite, înălțate față de fundul sedimentar înconjurător. Pot fi parțial acoperite cu sedimente. Galeriaiile săpate de bivalvele perforante *Pholas dactylus* și *Barnea candida* dau acestui habitat o mare complexitate tridimensională și permit instalarea unei faune asociate, comensale în galerii, Micu, 2007.

Valoarea de conservare ridicată; habitatul este edificat de bivalva *Pholas dactylus*, protejată prin convențiile de la Berna și Barcelona. Distribuția acestui habitat la litoralul românesc este fragmentară și insulară, fiind dependentă de existența substratului semidur argilos-mârnos, care este foarte vulnerabil la colmatarea cu sedimente.

**Importanța ariei/zonei proiectului pentru biodiversitate și/sau pentru conservarea speciilor/tipurilor de habitate avute
în vedere la nivel european, național și regional**

Aria Protejată	Diversitate	Unicitate	Stare de conservare	Vulnerabilități
ROSCI 0269 2 Mai – Vama Veche	medie	<p>- unul din foarte puținele locuri din România unde este prezent habitatul 1170-8 cu <i>Cystoseira barbata</i></p> <p>- unul din foarte puținele locuri din România unde este prezent habitatul 1170-10 cu <i>Pholas dactylus</i></p> <p>- unul din foarte puținele locuri din România unde este prezent mediolitoralul stâncos natural</p>	ușor degradată	<p>-construcții hidrotehnice de natură a distruge mediolitoralul stâncos natural</p> <p>-poluare</p> <p>-eroziune rapidă în zona fostei unități militare</p> <p>-turism sălbatic, inclusiv subacvatic</p>

2.3.2.2. Habitate după clasificarea națională

Habitatele întâlnite în sit sunt, conform clasificării naționale, următoarele:

3. Stânca mediolitorală

3.1 Midii și/sau balanus pe stânca mediolitorală foarte/moderat expusă

3.2 Tufe de *Corallina* pe stânca mediolitorală foarte expusă

3.3 *Enteromorpha* sp. cu dezvoltare redusă a speciilor din genurile *Ceramium*, *Cladophora*, *Corallina*, *Porphyra*

4. Nisip mediolitoral și nisipuri mâloase

4.1 Nisipuri grosiere cu *Donacilla cornea* și ocazional *Ophelia bicornis* - nisipurile grosiere prezente în sit nu mai sunt actualmente populate cu *Donacilla cornea*

5. Stânca sublitorală/alt tip de substrat dur

5.1 Facies cu *Mytilus galloprovincialis* pe stânca infralitorală complet sau moderat expusă - vertical sau orizontal

5.2 Asociație cu *Cystoseira* sp. pe stânca infralitorală sau bolovani complet sau moderat expuși

5.3 Asociație de alge macrofite verzi și roșii, *Enteromorpha*, *Ulva*, *Porphyra*, pe stânca infralitorală moderat expusă sau adăpostită

5.7 Cruste de spongieri, ascidieni coloniali și briozoare/hidrozoare pe stânca infralitorală moderat expusă sau adăpostită

6. Sedimente sublitorale

6.1 *Donax trunculus* în nisipuri infralitorale grosiere

6.2 *Chameleagallina*, *Lentidium mediterraneum* and *Lucinella divaricata* în nisipuri curate la mică adâncime

6.6 Bancuri de *Mytilus galloprovincialis* pe nisip grosier cu resturi de cochilii

6.9 *Mya arenaria* în nisipuri și nisipuri mâloase

6.10 *Anadara inaequalis* pe nisipuri și nisipuri mâloase

6.12 *Melinnapalmata* în mълuri infralitorale

6.14 *Mya arenaria* și *Mytilus galloprovincialis* în mълuri infralitorale

6.15 *Nephtys* în mълuri infralitorale

6.18 *Modiolulaphaseolina*, *Amphiurastepanovi* și *Notomastusprofundus* în mълuri circalitorale

2.3.3. Flora de interes conservativ, pentru care a fost declarată aria naturală protejată

Tabelul nr. 9

Specii de floră de interes comunitar/regional

Specie	Conservare	Populație	Localizare, ecologie
*** <i>Corallina officinalis</i>	Regional, Cartea Roșie a Mării Negre, Black Sea Transboundary Diagnostic Analysis 2007, Național, Lista Roșie	Rezident	Specie caracteristică mediolitoralului stâncos în condiții de lumină puternică, apa curată și hidrodinamism puternic, indicatoare pentru o foarte bună calitate a mediului.
*** <i>Cystoseira barbata</i>	Regional, Black Sea Transboundary Diagnostic Analysis 2007, Național, Lista Roșie	Rezident	Specie caracteristică stâncii infralitorale în condiții de lumină puternică, apă curată și hidrodinamism moderat. Amenințată în toată Marea Neagră, două câmpuri de <i>Cystoseira</i> de mici dimensiuni există în situl de la 2 Mai – Vama Veche.

2.3.4. Fauna de interes conservativ, pentru care a fost declarată aria naturală protejată

Tabelul nr. 10

Specii de faună de interes comunitar/regional

Specie	Conservare	Populație	Localizare, ecologie
1349 <i>Tursiops truncatus</i>	Directiva Habitate, anexa II	Rezident	Afalinul este prezent în zona marină românească în sezonul cald, pe toată suprafața platoului continental. Pătrunde și în Dunare. Prezent în toate siturile, se deplasează

				<p>în grupuri familiale de 4-6 indivizi.</p> <p>Este cel mai sociabil fata de om si cel mai des observat.</p>
1351 <i>Phocoena phocoena</i>	Directiva anexa II	Habitata,	Rezident	<p>Marsuinul este o specie neritica, 6-200m adancime, care patrunde si in Dunare si in lagune. În România populațiile sunt concentrate în apropierea coastei, unde hrana este mai abundentă și accesibilă. Uneori este capturat accidental în plase de calcan. La apropierea iernii migrează înspre zonele de iernare din Georgia și Turcia.</p>
4125 <i>Alosa immaculata</i>	Directiva anexa II	Habitata,	Pasaj	<p>Specie pelagica criofila. Adulții se apropie de țarm numai în timpul migrației de reproducere, în februarie-aprilie, când este prezentă în toate siturile. Puietul poate fi întâlnit adesea în apele costiere.</p>
4127 <i>Alosa tanaica</i>	Directiva anexa II	Habitata,	Rezident	<p>Specia este prezentă în tot lungul coastei românești pentru cea mai mare parte a anului. Este o specie termofila care preferă apele costiere puțin adânci. Prezentă constant în toate siturile.</p>
2488 <i>Acipenser stellatus</i>	Directiva alte anexe,	Habitata,	Rezident	<p>Specia este prezentă în tot lungul coastei românești. Adulții sunt mai frecvent întâlniți în fața gurilor Dunării, în timp ce juveniții sunt răspândiți pe tot platoul continental, mai ales în apropierea coastei.</p>

2489 <i>Huso huso</i>	Directiva Habitate, alte anexe	Rezident	Specia este prezentă în tot lungul coastei românești. Adulții sunt mai frecvent întâlniți în fața gurilor Dunării, în timp ce juvenalii sunt răspândiți pe tot platoul continental, mai ales în apropierea coastei.
2581 <i>Pholas dactylus</i>	Directiva Habitate, alte anexe, Convenția de la Berna, Convenția de la Barcelona	Rezident	Moluște bivalve care perforează roca moale, săpând galerii în calcare, marne și argile. Se dezvoltă numai în zonele cu substrat stâncos natural și sunt vulnerabile la colmatare cu sedimente.

2.3.5. Alte specii relevante de floră și faună

Fitoplancton

Structura calitativă a fitoplanctonului s-a caracterizat prin prezența a 102 specii ce aparțin celor 7 grupe taxonomice algale, *Bacillariophyta*, *Dinoflagellata*, *Chlorophyta*, *Cyanophyta*, *Chrysophyta*, *Euglenophyta* și *Cryptophyta*, Petran, 1997. Se remarcă dominanța dinoflagelatelor în proporție de 35%, urmate de diatomee cu un procent de 33%, clorofite cu 13% și de cianobacterii cu 11% din totalul speciilor fitoplanctonice identificate. Grupele taxonomice cele mai slab reprezentate în această zonă sunt *Chrysophyta*, 5%, *Cryptophyta*, 2% și *Euglenophyta*, 1%.

În luna mai, densitatea medie a fost de $581,4 \cdot 10^3 \text{ cel} \cdot \text{l}^{-1}$ diatomeele dominând în proporție de 66,9%. Biomasa medie a fost de $2,43 \text{ g} \cdot \text{m}^{-3}$ dominante fiind dinoflagelatele între 86-97%. Biovolumul mare al acestora a determinat o biomasă ridicată deși densitatea acestora a fost de 2,5 – 3 ori mai mică decât a diatomeelor. Speciile dominante au fost *Nitzschia delicatissima*, densitatea maximă – $933,4 \cdot 10^3 \text{ cel} \cdot \text{l}^{-1}$, *Skeletonema costatum*, $267 \cdot 10^3 \text{ cel} \cdot \text{l}^{-1}$, *Chaetoceros socialis*, $97,9 \cdot 10^3 \text{ cel} \cdot \text{l}^{-1}$, alături de care s-au dezvoltat o serie de dinoflagelate precum: *Heterocapsa triquetra*, $167,3 \cdot 10^3 \text{ cel} \cdot \text{l}^{-1}$, *Prorocentrum minimum*, $63 \cdot 10^3 \text{ cel} \cdot \text{l}^{-1}$, *Scrippsiella trochoidea*, $30,6 \cdot 10^3 \text{ cel} \cdot \text{l}^{-1}$, cât și peridinee în stadii vegetative, $174 \cdot 10^3 \text{ cel} \cdot \text{l}^{-1}$.

Densitatea medie a lunii iunie a fost de $1,02 \cdot 10^6$ cel·l⁻¹ fiind cu un ordin de mărime superioară mediilor de densitate din lunile mai, iulie și august. Biomasa de $1,91 \text{ g} \cdot \text{m}^{-3}$ în luna iunie este de asemenea superioară comparativ cu a lunilor următoare de vară, iulie și august. Diatomeele domină în proporție de 92% densitatea fitoplanctonică, specia *Nitzschia delicatissima* atingând un maxim de $1,17 \cdot 10^6$ cel·l⁻¹. Dintre speciile însoțitoare amintim *Cerataulina pelagica*, $70,5 \cdot 10^3$ cel·l⁻¹, *Chaetoceros socialis*, $61,9 \cdot 10^3$ cel·l⁻¹, *Cyclotella caspia*, $41,4 \cdot 10^3$ cel·l⁻¹, și *Gymnodinium wulffii*, $18 \cdot 10^3$ cel·l⁻¹, *G. najadeum*, $11,1 \cdot 10^3$ cel·l⁻¹, *Prorocentrum minimum*, $13,6 \cdot 10^3$ cel·l⁻¹.

În luna iulie, densitatea medie este de $135,9 \cdot 10^3$ cel·l⁻¹ dominante fiind diatomeele cu 70,3% în anul 2008. În 2007, dominanța revine în densitate nondiatomeelor cu 58,1%, dintre acestea amintind pe *Emiliania huxleyi*, $57,8 \cdot 10^3$ cel·l⁻¹, *Oscillatoria* sp., $57 \cdot 10^3$ cel·l⁻¹, *Anabaena spiroides*, $20,7 \cdot 10^3$ cel·l⁻¹, și *Gloeocapsa crepidinium*, $15,8 \cdot 10^3$ cel·l⁻¹. Complexul dominant de diatomee a fost alcătuit în mare parte din specii care dominau și fitoplanctonul lunii iunie, în această lună alăturându-li-se *Leptocylindrus danicus* – densitatea maximă de $174,4 \cdot 10^3$ cel·l⁻¹, *L. minimus* – $24 \cdot 10^3$ cel·l⁻¹, *Nitzschia tenuirostris* – $33,4 \cdot 10^3$ cel·l⁻¹, *Rhizosolenia calcar-avis* – $13,2 \cdot 10^3$ cel·l⁻¹, *Thalassionema nitzschioides* – $15,4 \cdot 10^3$ cel·l⁻¹.

Densitatea medie în luna august a fost de $364,6 \cdot 10^3$ cel·l⁻¹ superioară valorii medii a lunii iulie, dar mai mică cu un ordin de mărime decât densitatea lunii iunie. Diatomeele au dominat în proporție între 56-77,8% fiind reprezentate în special de *Nitzschia delicatissima*, densitatea maximă – $290,7 \cdot 10^3$ cel·l⁻¹, *N. tenuirostris*, $186,9 \cdot 10^3$ cel·l⁻¹, *Cyclotella caspia*, $63,8 \cdot 10^3$ cel·l⁻¹, *Thalassionema nitzschioides*, $28,5 \cdot 10^3$ cel·l⁻¹.

Tabelul nr. 11

Lista speciilor fitoplanctonice identificate în ROSCI 0269 Vama Veche - 2 Mai

Nr. crt	Specia
<i>Bacillariophyta</i>	
1	<i>Amphora ovalis</i>
2	<i>Cerataulina pelagica</i>
3	<i>Chaetoceros affinis</i>
4	<i>Chaetoceros curvisetus</i>
5	<i>Chaetoceros heterovalvatus</i>
6	<i>Chaetoceros insignis</i>
7	<i>Chaetoceros similis</i>

8	<i>Chaetoceros similis</i> f. <i>solitarus</i>
9	<i>Chaetoceros simplex</i>
10	<i>Chaetoceros socialis</i>
11	<i>Chaetoceros subtilis</i>
12	<i>Cyclotella caspia</i>
13	<i>Detonula confervacea</i>
14	<i>Ditylum brightwellii</i>
15	<i>Fragilaria acus</i>
16	<i>Leptocylindrus danicus</i>
17	<i>Leptocylindrus minimus</i>
18	<i>Melosira moniliformis</i>
19	<i>Navicula pennata</i>
20	<i>Nitzschia acicularis</i>
21	<i>Nitzschia closterium</i>
22	<i>Nitzschia delicatissima</i>
23	<i>Nitzschia longissima</i>
24	<i>Nitzschia palea</i>
25	<i>Nitzschia seriata</i>
26	<i>Nitzschia tenuirostris</i>
27	<i>Rhizosolenia alata</i>
28	<i>Rhizosolenia calcar-avis</i>
29	<i>Rhoicosphaenia curvata</i>
30	<i>Skeletonema costatum</i>
31	<i>Synedra tabulata</i>
32	<i>Thalassionema nitzschioides</i>
33	<i>Thalassiosira parva</i>
34	<i>Thalassiosira subsalina</i>
	<i>Dinoflagellata</i>
35	<i>Alexandrium tamarense</i>
36	<i>Amphidinium crassum</i>
37	<i>Amphidinium extensum</i>

38	<i>Ceratium furca</i>
39	<i>Ceratium fusus</i>
40	<i>Ceratium tripos</i>
41	<i>Dinophysis ovum</i>
42	<i>Dinophysis sacculus</i>
43	<i>Glenodinium danicum</i>
44	<i>Glenodinium lenticula</i>
45	<i>Glenodinium lenticula</i> f. <i>minor</i>
46	<i>Glenodinium paululum</i>
47	<i>Glenodinium pilula</i>
48	<i>Glenodinium rotundum</i>
49	<i>Goniaulax orientalis</i>
50	<i>Goniaulax polyedra</i>
51	<i>Goniaulax polygramma</i>
52	<i>Goniaulax spinifera</i>
53	<i>Gymnodinium najadeum</i>
54	<i>Gymnodinium simplex</i>
55	<i>Gymnodinium splendens</i>
56	<i>Gymnodinium wulfii</i>
57	<i>Gyrodinium fusiforme</i>
58	<i>Gyrodinium lachryma</i>
59	<i>Heterocapsa triquetra</i>
60	Peridinee stadii vegetative
61	<i>Peridinium depressum</i>
62	<i>Peridinium divergens</i>
63	<i>Peridinium granii</i>
64	<i>Peridinium minusculum</i>
65	<i>Peridinium steinii</i>
66	<i>Phalacroma rotundatum</i>
67	<i>Prorocentrum compressum</i>
68	<i>Prorocentrum micans</i>

69	<i>Prorocentrum minimum</i>
70	<i>Scrippsiella trochoidea</i>
	<i>Chlorophyta</i>
71	<i>Actinastrum hantzschii</i>
72	<i>Ankistrodesmus arcuatus</i>
73	<i>Ankistrodesmus convolutus</i>
74	<i>Ankistrodesmus falcatus v.acicularis</i>
75	<i>Ankistrodesmus minutissimus</i>
76	<i>Chlorogonium</i> sp.
77	<i>Crucigenia fenestrata</i>
78	<i>Crucigenia tetrapedia</i>
79	<i>Hyaloraphidium contortum v.tenuissima</i>
80	<i>Scenedesmus acutus</i>
81	<i>Schroederia setigera</i>
82	<i>Tetraselmis</i> sp.
83	<i>Tetrastrum glabrum</i>
	<i>Cyanophyta</i>
84	<i>Anabaena sferica</i>
85	<i>Anabaena</i> sp.
86	<i>Anabaena spiroides</i>
87	<i>Aphanizomenon flos-aquae</i>
88	<i>Dactylococcopsis irregularis</i>
89	<i>Gloeocapsa crepidinium</i>
90	<i>Gloeocapsa minor</i>
91	<i>Gomphosphaeria lacustris</i>
92	<i>Oscillatoria</i> sp.
93	<i>Phormidium</i> sp.
94	<i>Spirulina</i> sp.
	<i>Chrysophyta</i>
95	<i>Apedinella spinifera</i>
96	<i>Dictyocha specillum</i>

97	<i>Dinobryon pellucidum</i>
98	<i>Ebria tripartita</i>
99	<i>Emiliana huxleyi</i>
	<i>Cryptophyta</i>
100	<i>Chroomonas caudata</i>
101	<i>Hillea fusiformis</i>
	<i>Euglenophyta</i>
102	<i>Eutreptia lanowii</i>

Fitobentos

Atât la 2 Mai, cât și la Vama Veche, tabloul vegetației fitobentale este dominat de genul *Cladophora* din punct de vedere cantitativ: *Cladophora laetevirens* – 102,5 g/m² la 2 Mai/1m, *C. vagabunda* - 200 g/m² la 2 Mai/3m, *C. albida* - 315 g/m² la Vama Veche/1m. Dacă în 2009 specia dominantă în zona 2 Mai - Vama Veche a fost *Ulva rigida*, acesta a fost identificată în acest an doar sub formă de taluri de mici dimensiuni fixate pe midii, la Vama Veche. Exemplare răzlețe de *Ceramium* s-au întâlnit la ambele stații - zonele de cercetare 2 Mai și respectiv Vama Veche.

S-a observat dominanța din punct de vedere cantitativ a grupului clorofitelor, urmate de algele roșii, tendință care se menține în ultimii ani. Biomasa umedă dezvoltată de acestea este ridicată de peste 3000 g/m². Acest fapt s-a datorat în mare parte genului *Cladophora* care în sezonul de vară 2010 a proliferat în mod intens și a dezvoltat biomase apreciabile la adâncimi cuprinse între 0 și 5 m.

Tabelul nr. 12

Valori de biomasă medie proaspătă ale algelor macrofite identificate în 2009 și 2010 la 2 Mai

2009		2010	
<i>Ulva intestinalis</i>	225 g/m ²	<i>Ulva intestinalis</i>	100
<i>Ulva rigida</i>	122,5 g/m ²	<i>Cladophora laetevirens</i>	102,5
<i>Cladophora vagabunda</i>	40 g/m ²	<i>C. vagabunda</i>	200
<i>Ceramium elegans</i>	16,25 g/m ²	<i>Ceramium</i> sp.	8,75
<i>C. rubrum</i>	197,5 g/m ²	<i>C. rubrum</i>	112,5
<i>Callithamnion corymbosum</i>	12,5 g/m ²		

**Valori de biomasă medie proaspătă ale algelor macrofite identificate
în 2009 și 2010 la Vama Veche**

2009		2010	
<i>Ulva rigida</i>	1209,3 g/m ²	<i>Ulva rigida</i>	92,5 g/m ²
<i>Ulva intestinalis</i>	25 g/m ²	<i>Ulva intestinalis</i>	165,7 g/m ²
<i>Cladophora vagabunda</i>	492,5 g/m ²	<i>Cladophora</i> sp.	237,5 g/m ²
<i>Ceramium</i> sp.	211,2 g/m ²	<i>C. albida</i>	315 g/m ²
		<i>Ceramium rubrum</i>	281 g/m ²

Specia perenă *Cystoseira barbata* domină substratul dur de la mică adâncime ,0-3 m, atât din punct de vedere calitativ, cât și cantitativ. Condițiile locale au dus la o dezvoltare bună a acestei specii, astfel că biomasele medii proaspete sunt considerabile, 12.000 g/m². Talurile elastice și de dimensiuni mari reprezentate de *Cystoseira barbata* constituie substrat pentru dezvoltarea numeroaselor exemplare de *Ceramium rubrum*, *Cladophora albida*, *Cladophora vagabunda*. Aici, epifita dominantă este *Ceramium rubrum*, 1045 g/m². Speciile asociate câmpului de *Cystoseira* sunt *Ulva rigida*, *Bryopsis plumosa*.

Totodată, la 2 Mai a fost identificată și *Lomentaria clavellosa*, care formează asociația *Lomentaria clavellosa* - *Antithamnion cruciatum*, ce marca în apele litorale românești limita de dezvoltare a vegetației algale macrofite fixată.

Zona 2 Mai - Vama Veche adăpostește două campuri mici de *Cystoseira barbata*, cu exemplare mature și o bogată floră epifită, care a fost alcătuită în timpul sezonului cald în cea mai mare parte din exemplare de *Ceramium virgatum*, *Cladophora vagabunda*. Câmpurile sunt distribuite între 1-3 m, iar biomasele medii proaspete sunt foarte mari, 16000 g/m². Ca și la 2 Mai, speciile asociate câmpului sunt *Ulva rigida* și *Bryopsis plumosa*, dar și *Ceramium virgatum*.

Între 0-1 m, nu a fost identificată *Cystoseira barbata*, fiind prezente doar specii oportuniste, din genurile *Cladophora*, *C. albida*, *C. sericea*, *C. laetevirens* și *Ceramium*, *C. elegans*, *C. rubrum*, care au proliferat intens. Cele mai ridicate biomase proaspete au fost dezvoltate de *C. albida* - 3.025 g/m², și de *C. laetevirens* - 1.000 g/m², iar dintre rodofite de *C. virgatum* - 1.670 g/m².

În 2011, au continuat investigațiile privind inventarierea florei marine din ROSCI 0296, astfel că lista completă a speciilor identificate în sit cuprinde 57 specii

Lista speciilor de alge macrofite prezente în ROSCI 0269 Vama Veche - 2 Mai

Nr. crt.	<i>Chlorophyta</i>
1	<i>Bryopsis plumosa</i> Hudson, C.Agardh, 1823
2	<i>Chaetomorpha aerea</i> Dillwyn, Kützing, 1849
3	<i>Cladophora dalmatica</i> Kützing, 1843
4	<i>Cladophora laetevirens</i> Dillwyn, Kützing, 1843
5	<i>Cladophora sericea</i> Hudson, Kützing, 1843
6	<i>Cladophora vagabunda</i> Linnaeus, Hoek, 1963
7	<i>Rhizoclonium tortuosum</i> Dillwyn, Kützing, 1845
8	<i>Ulva compressa</i> Linnaeus, 1753
9	<i>Ulva intestinalis</i> Linnaeus, 1753
10	<i>Ulva linza</i> Linnaeus, 1753
11	<i>Ulva prolifera</i> O.F.Müller, 1778
12	<i>Ulva rigida</i> C.Agardh, 1823
13	<i>Urospora penicilliformis</i> Roth, J.E.Areschoug, 1866
	<i>Phaeophyta</i>
14	<i>Cladostephus spongiosus f. verticillatus</i> ,Lightfoot, Prud'homme van Reine, 1972
15	<i>Cystoseira barbata</i> Stackhouse, C.Agardh, 1820
16	<i>Ectocarpus siliculosus</i> Dillwyn, Lyngbye, 1819
17	<i>Petalonia zosterifolia</i> Reinke, Kuntze, 1898
18	<i>Punctaria latifolia</i> Greville, 1830
19	<i>Punctaria tenuissima</i> C.Agardh, Greville, 1830
20	<i>Scytosiphon lomentaria</i> Lyngbye, Link, 1833
21	<i>Sphacelaria cirrosa</i> Roth, C.Agardh, 1824
	<i>Rhodophyta</i>
22	<i>Acrochaetium parvulum</i> Kylin, Hoyt, 1920
23	<i>Antithamnion cruciatum</i> C.Agardh, Nägeli, 1847
24	<i>Bangia fuscopurpurea</i> Dillwyn, Lyngbye, 1819
25	<i>Callithamnion corymbosum</i> Smith, Lyngbye, 1819
26	<i>Callithamnion granulatum</i> Ducluzeau, C.Agardh, 1828
27	<i>Ceramium arborescens</i> J.Agardh, 1894

28	<i>Ceramium ciliatum</i> J.Ellis, Ducluzeau, 1806
29	<i>Ceramium circinatum</i> Kützing, J.Agardh, 1851
30	<i>Ceramium diaphanum</i> var. <i>elegans</i> Roth, Roth, 1806
31	<i>Ceramium pedicellatum</i> Duby, J.Agardh
32	<i>Ceramium secundatum</i> Lyngbye, 1819
33	<i>Ceramium tenuicorne</i> Kützing, Waern, 1952
34	<i>Ceramium virgatum</i> Roth, 1797
35	<i>Corallina officinalis</i> Linnaeus, 1758
36	<i>Dasya baillouviana</i> S.G.Gmelin, Montagne, 1841
37	<i>Gelidium spinosum</i> S.G.Gmelin, P.C.Silva, 1996
38	<i>Gelidium latifolium</i> S.G.Gmelin, P.C.Silva, 1996
39	<i>Hildenbrandia rubra</i> Sommerfelt, Meneghini
40	<i>Hydrolithon farinosum</i> J.V.Lamouroux, D.Penrose & Y.M.Chamberlain, 1993
41	<i>Laurencia coronopus</i> J.Agardh
42	<i>Laurencia obtusa</i> Hudson, J.V.Lamouroux, 1813
43	<i>Lithophyllum cystoseirae</i> Hauck, Heydrich, 1897
44	<i>Lithophyllum pustulatum</i> J.V.Lamouroux, Foslie, 1904
45	<i>Lomentaria clavellosa</i> Turner, Gaillon, 1828
46	<i>Lophosiphonia obscura</i> C.Agardh, Falkenberg, 1897
47	<i>Nemalion helminthoides</i> Velley, Batters, 1902
48	<i>Osmundea pinnatifida</i> Hudson, Stackhouse, 1809
49	<i>Phymatolithon lenormandii</i> J.E.Areschoug, W.H.Adey, 1966
50	<i>Polysiphonia brodiaei</i> Dillwyn, Sprengel, 1827
51	<i>Polysiphonia denudata</i> Dillwyn, Greville ex Harvey, 1833
52	<i>Polysiphonia elongata</i> Hudson, Harvey
53	<i>Polysiphonia fibrillosa</i> Dillwyn, Sprengel, 1827
54	<i>Polysiphonia opaca</i> C.Agardh, Moris & De Notaris, 1839
55	<i>Polysiphonia sanguinea</i> C.Agardh, Zanardini, 1840
56	<i>Polysiphonia subulifera</i> C.Agardh, Harvey, 1834
57	<i>Porphyra leucosticta</i> Thuret, 1863

Zooplancton

În zona Vama Veche - 2 Mai se întâlnește cea mai mare bogăție în specii, Onciu și alți, 1996.
Aici au fost identificați 28 de taxoni care aparțin la 14 grupe taxonomice, tabelul nr. 15.

Lista taxonilor identificați în perioada 2007-2011 în zona ROSCI 0269 Vama Veche - 2 Mai

		2007	2008	2009	2010	2011
	Infraîncrengătura <i>Dinoflagellata</i>					
1	<i>Noctiluca scintilans</i>	+	+	+	+	+
	Ordinul <i>Calanoida</i>					
2	<i>Acartia clausi</i>	+	+	+	+	+
3	<i>Pseudocalanus elongatus</i>	+			+	+
4	<i>Paracalanus parvus</i>	+	+		+	+
5	<i>Centropages ponticus</i>	+	+	+	+	
6	<i>Calanus euxinus</i>	+		+	+	
	Ordinul <i>Cyclopoida</i>					
7	<i>Oithona similis</i>	+			+	+
8	<i>Oithona nana</i>				+	
9	<i>Oithona brevicornis</i>				+	
10	<i>Anomalocera patersoni</i>				+	
11	<i>Pontella mediterranea</i>			+		
12	<i>Harpacticida</i> sp.	+			+	
13	<i>Cyclops</i> sp.				+	
	Subordinul <i>Cladocera</i>					
14	<i>Pleopis polyphemoides</i>	+	+	+	+	+
15	<i>Penilia avirostris</i>		+	+	+	

16	<i>Evadne spinifera</i>		+	+	+	
17	<i>Evadne tergestina</i>		+	+	+	
18	<i>Podon</i> sp.				+	
19	<i>Keratella</i> sp.				+	
20	<i>Polychaeta</i> larve	+	+	+	+	+
21	<i>Bivalvia</i> larve	+	+	+	+	+
22	<i>Gasteropoda</i> larve		+	+	+	
	Infraclasă <i>Cirripedia</i>					
23	<i>Balanus</i> larve	+	+	+	+	+
24	<i>Decapoda</i> larve	+	+	+	+	
25	<i>Phoronide</i> larve				+	
	<i>Calsa Larvacea</i>					
26	<i>Oikopleura dioica</i>	+	+	+	+	+
27	<i>Parasagitta setosa</i>	+	+	+	+	+
	Ordinul <i>Mysida</i>					
28	<i>Mesopodopsis slabberi</i>					+
	Total	15	15	16	26	12

Structura cantitativă a zooplanctonului din ROSCI 0269 Vama Veche - 2 Mai a variat ca și în cazul celorlalte situri în limite foarte largi, 6.104 - 107.753 indivizi/m³. Valoarea maximă a fost înregistrată tot de grupul cladocercilor, 58.307 ind/mc în 2009.

Structura calitativă a variat și ea în limite foarte mari, de la o dominanță a zooplanctonului netrofic în 2007 la una a celui trofic în perioada 2008-2010. În schimb, în cadrul zooplanctonului trofic grupul dominant pe toată perioada studiată a rămas tot cel al cladocercilor chiar dacă copepodele sunt reprezentate de un număr mai mare de taxoni.

Zoobentos

Analiza probelor prelevate din acest sit a indicat prezența pe izobata de 8 m a comunității dominate de bivalvele *Mytilus galloprovincialis*, D – 496 ex/m², B – 3005 g/m², și *Mytilaster lineatus*, D - 8184 ex/m², B – 1803 g/m², însoțite de cirripedul *Balanus improvisus*, 5656 e/m² și respectiv, 52 g/m². Dintre amfipode au fost prezente *Melita palmata* și *Microdeutopus gryllotalpa*, iar dintre decapode *Pachygrapsus marmoratus*, Micu & Micu, 2006. Fauna de polichete a fost reprezentată pe această izobată de 8 specii, cele mai mari densități înregistrându-le specia oportunistă *Neanthes succinea*, 272 exemplare/m².

Evaluările anterioare din perioada 1996 – 2006 ale faunei de nevertebrate din acest sit, care se suprapune cu aria marină protejată 2 Mai – Vama Veche au evidențiat la adâncimi mai mici de 10m prezența a 48 de specii în 2002, a 30 de specii în 2003, 40 în 2004 și 60 în 2006. În total, în cei 15 ani de studiu, în intervalul batimetric 1 – 10 m pe substrat dur s-au identificat 120 specii macrozoobentice, diversitatea cea mai mare fiind pe izobatele de 3 și 5 m, iar pe substrat mobil 47 de specii. De asemenea, de la adâncimi de 4 m, a fost studiată fauna asociată talurilor de *Cystoseira* din această rezervație, care a arătat prin comparație cu fauna asociată talurilor de *Ceramium*, o diversitate specifică de două ori mai mare, pe talurile de *Cystoseira* fiind identificate 18 specii macrobentice, dintre care 10 crustacee, și 5 taxoni meiobentici, în timp ce pe cele de *Ceramium* au fost identificate doar 9 specii macrobentici și 2 taxoni aparținând meiobentosului.

Între 10 – 20 m în perioada 2002 – 2006 s-au identificat în această rezervație 66 de specii, între 20 – 30 m, 58 de specii, iar în intervalul batimetric 30 – 40 m, 2007, 51 de specii, distribuite pe substrat mobil, care domină aceste adâncimi.

În toamna 2010 la adâncimile cuprinse între 34 – 36 m din situl Vama Veche au fost identificate doar 16 specii macrobentice. Astfel, la 34 m dintre moluște a fost identificată doar specia *Abra alba*, Micu, 2004, cu valori cantitative foarte mici, însoțită de polichetele *Nephtys hombergii*, *Melinna palmata* și *Capitella capitata* ce au înregistrat valori cantitative mai însemnate, 176 – 418 ex/m², tot ele dominând și biomasa, 87% din biomasa zoobentosului total.

Pe izobata de 36 m fauna de bivalve a cuprins 3 specii, densitatea cea mai mare având-o *Abra alba*, 375 ex/m², iar biomasa *Mytilus galloprovincialis*, 446 g/m². De asemenea, au fost identificate 6 specii de polichete, un gastropod 4 specii de crustacee, se remarcă prezența decapodului *Polybius navigator*, un nemerțian și a ofiuridului *Amphiura stepanovii*.

Tabelul nr. 16

Lista speciilor de nevertebrate bentice identificate între 1996 – 2011

Nr. crt.	Specia bentica
	<i>Porifera</i>
1	<i>Dysidea fragilis</i> Montagu 1818,
2	<i>Halichondria</i> , <i>Halichondria</i> , <i>panicea</i> Pallas, 1766,
3	<i>Myxilla</i> , <i>Myxilla</i> , <i>swartschewskii</i> Burton, 1930
4	<i>Pione vastifica</i> Hancock, 1849,
5	<i>Sycon ciliatum</i> Fabricius, 1780,
	<i>Anthozoa</i>
6	<i>Actinia equina</i> Linnaeus, 1758
7	<i>Actinothoe clavata</i> Ilmoni, 1830
8	<i>Diadumene lineata</i> Verrill, 1869
9	<i>Pachycerianthus solitarius</i> Rapp, 1829
	<i>Nemertini</i>
10	<i>Cyanophthalma obscura</i> Schultze, 1851
11	<i>Leucocephalonemertes aurantiaca</i> Grube, 1855
12	<i>Micrura fasciolata</i> Ehrenberg, 1828
13	<i>Pontolineus arenarius</i> Müller & Scripcariu, 1964
14	<i>Tetrastemma bacescui</i> Müller, 1962
15	<i>Tetrastemma melanocephalum</i> Johnston, 1837
	<i>Turbelaria</i>
16	<i>Leptoplana tremellaris</i> Müller, 1773
17	<i>Stylochus tauricus</i> Jakubova, 1909
	<i>Nematoda</i>
18	<i>Desmoscolex minutus</i> Claparède, 1863
	<i>Kinorincha</i>
	<i>Polychaeta</i>
19	<i>Alitta succinea</i> Leuckart, 1847

21	<i>Capitella capitata</i> Fabricius, 1780
22	<i>Capitomastus minima</i> Langerhans, 1881
23	<i>Fabricia sabella</i> Ehrenberg, 1836
24	<i>Fabricia stellaris</i> Müller, 1774
25	<i>Salvatoria clavata</i> Claparède, 1863
26	<i>Harmothoe imbricata</i> Linnaeus, 1767
27	<i>Harmothoe impar</i> Johnston, 1839,
28	<i>Hediste diversicolor</i> O.F. Müller, 1776
29	<i>Hesionides arenaria</i> Friedrich, 1937
30	<i>Janua</i> , <i>Dexiospira</i> , <i>pagenstecheri</i> de Quatrefages, 1865
31	<i>Lagis koreni</i> Malmgren, 1866
32	<i>Leiochone leiopygos</i> Grube, 1860,
33	<i>Namanereis littoralis</i> Grube, 1871,
34	<i>Nephtys hombergii</i> Savigny in Lamarck, 1818
35	<i>Nereis zonata</i> Malmgren, 1867
36	<i>Nereiphylla rubiginosa</i> Saint-Joseph, 1888
37	<i>Perinereis cultrifera</i> Grube, 1840
38	<i>Platynereis dumerilii</i> Audouin & Milne Edwards, 1834
39	<i>Polydora cornuta</i> Bosc, 1802
40	<i>Pygospio elegans</i> Claparède, 1863
41	<i>Scolelepis</i> , <i>Scolelepis</i> , <i>squamata</i> O.F. Muller, 1806
41	<i>Sphaerosyllis bulbosa</i> Southern, 1914
42	<i>Spio decoratus</i> Bobretzky, 1870
44	<i>Spirobranchus triqueter</i> Linnaeus, 1758
45	<i>Syllis gracilis</i> Grube, 1840
46	<i>Terebellides stroemii</i> Sars, 1835
	<i>Mollusca</i>
	<i>Polyplacophora</i>
47	<i>Lepidochitona</i> , <i>Lepidochitona</i> , <i>caprearum</i> Scacchi, 1836
48	<i>Lepidochitona</i> , <i>Lepidochitona</i> , <i>cinerea</i> Linnaeus, 1767
	<i>Gastropoda</i>
49	<i>Bittium reticulatum</i> da Costa, 1778
50	<i>Calyptraea chinensis</i> Linnaeus, 1758
51	<i>Cerithiopsis minima</i> Brusina, 1865

52	<i>Chrysallida fenestrata</i> Jeffreys, 1848
53	<i>Chrysallida indistincta</i> Montagu, 1808
54	<i>Chrysallida interstincta</i> Adams J., 1797
55	<i>Corambe obscura</i> A. E. Verrill, 1870
56	<i>Cyclope neritea</i> Linnaeus, 1758
57	<i>Cylichnina robagliana</i> Fischer P. in de Folin, 1869
58	<i>Cylichnina umbilicata</i> Montagu, 1803
59	<i>Cylichnina variabilis</i> Milaschievici
60	<i>Cythara costata</i> Pennat
61	<i>Ebala pointeli</i> de Folin, 1868
62	<i>Ecrobia ventrosa</i> Montagu, 1803
63	<i>Embletonia pulchra</i> Alder & Hancock, 1844
64	<i>Epitonium clathrus</i> Linnaeus, 1758
65	<i>Mangelia pontica</i> Milaschewitsch, 1908
66	<i>Marshallora adversa</i> Montagu, 1803
67	<i>Nassarius nitidus</i> Jeffreys, 1867
68	<i>Odostomia acuta</i> Jeffreys, 1848
69	<i>Odostomia carrozzai</i> van Aartsen, 1987
70	<i>Odostomia scalaris</i> MacGillivray, 1843
71	<i>Pusillina lineolata</i> Michaud, 1832
72	<i>Rapana venosa</i> Valenciennes, 1846
73	<i>Retusa truncatula</i> Bruguière, 1792
74	<i>Rissoa lilacina</i> Récluz, 1843
75	<i>Rissoa membranacea</i> J. Adams, 1800
76	<i>Rissoa splendida</i> Eichwald, 1830
77	<i>Tenellia adpersa</i> Nordmann, 1845
78	<i>Tergipes tergipes</i> Forskål, 1775
79	<i>Tricolia pullus</i> Linnaeus, 1758
80	<i>Trophonopsis breviata</i> Jeffreys, 1882
	<i>Lamellibranchia</i>
81	<i>Anadara inaequalvis</i>
82	<i>Abra alba</i> W. Wood, 1802
83	<i>Abra segmentum</i> Récluz, 1843
84	<i>Acanthocardia paucicostata</i> G.B. Sowerby II, 1834

85	<i>Cerastoderma glaucum</i> Bruguière, 1789
86	<i>Chamelea gallina</i> Linnaeus, 1758
87	<i>Gastrana fragilis</i> Linnaeus, 1758
88	<i>Lentidium mediterraneum</i> O. G. Costa, 1829
89	<i>Modiolula phaseolina</i> Philippi, 1844
90	<i>Mya arenaria</i> Linnaeus, 1758
91	<i>Mytilaster lineatus</i> Gmelin, 1791
92	<i>Mytilus galloprovincialis</i> Lamarck, 1819
93	<i>Papillicardium papillosum</i> Poli, 1791
94	<i>Parvicardium exiguum</i> Gmelin, 1791
95	<i>Pholas dactylus</i> Linnaeus, 1758
96	<i>Pitar rudis</i> Poli, 1795
97	<i>Spisula subtruncata</i> da Costa, 1778
98	<i>Tellina tenuis</i> da Costa, 1778
99	<i>Teredo navalis</i> Linnaeus, 1758
100	<i>Venerupis aurea</i> Gmelin, 1791
	<i>Crustacea</i>
	<i>Harpacticoida</i>
101	<i>Alteutha typica</i> Czerniavski, 1868
102	<i>Amphiascopsis cinctus</i> Claus, 1866
103	<i>Cletodes perplexus</i> Scott T., 1899
104	<i>Cletodes longicaudata</i> Brady & Robertson D., 1875
105	<i>Dactylopusia tisboides</i> Claus, 1863
106	<i>Ectinosoma melaniceps</i> Boeck, 1865
107	<i>Ectinosoma normani</i> Scott T. & A., 1894
108	<i>Harpacticus littoralis</i> Sars G.O., 1911
109	<i>Laophonte elongata elongata</i> Boeck, 1873
110	<i>Mesochra armoricana</i> Monard, 1935
111	<i>Mesochra lilljeborgii</i> Boeck, 1865
112	<i>Mesochra pontica</i> Marcus, 1965
113	<i>Nitocra lacustris</i> Schmankevitsch
114	<i>Paradactylopodia brevicornis</i> Claus, 1866
115	<i>Parastenhelia spinosa spinosa</i> Fischer, 1860
116	<i>Tisbe dilatata</i> Klie, 1949

117	<i>Tisbe furcata</i> Baird, 1837
	<i>Cirripeda</i>
118	<i>Balanus improvisus</i> Darwin, 1854
	<i>Amphipoda</i>
119	<i>Ampelisca diadema</i> Costa, 1853
120	<i>Corophium volutator</i> Pallas, 1766
121	<i>Crassikorophium bonellii</i> Milne Edwards, 1830
122	<i>Crassikorophium crassicorne</i> Bruzelius, 1859
123	<i>Dexamine spinosa</i> Montagu, 1813
124	<i>Erichthonius punctatus</i> Bate, 1857
125	<i>Hyale pontica</i> Rathke, 1847
126	<i>Medicorophium runcicorne</i> Della Valle, 1893
127	<i>Melita palmata</i> Montagu, 1804
128	<i>Phtisica marina</i> Slabber, 1769
129	<i>Stenothoe monoculoides</i> Montagu, 1815
	<i>Cumacea</i>
130	<i>Cumella</i> , <i>Cumella limicola</i> Sars, 1879
131	<i>Iphinoe elisae</i> Băcescu, 1950
132	<i>Iphinoe maeotica</i> Sowinskyi, 1893
	<i>Ostracoda</i>
	<i>Mysidae</i>
133	<i>Siriella jaltensis</i> Czerniavsky, 1868
134	<i>Hemimysis serrata</i> Bacescu, 1938
	<i>Isopoda</i>
135	<i>Eurydice dollfusi</i> Monod, 1930
136	<i>Idotea balthica</i> Pallas, 1772
137	<i>Naesa bidentata</i> Adams
138	<i>Sphaeroma pulchellum</i> Colosi
139	<i>Sphaeroma serratum</i> Fabricius, 1787
	<i>Halacarida</i>
140	<i>Thalassarachna affinis</i> Trouessart, 1896
	<i>Decapoda</i>
141	<i>Athanas nitescens</i> Leach, 1814
142	<i>Brachynotus sexdentatus</i> Risso, 1827

143	<i>Clibanarius erythropus</i> Latreille, 1818
144	<i>Crangon crangon</i> Linnaeus, 1758
145	<i>Diogenes pugilator</i> Roux, 1829
146	<i>Eriphia verrucosa</i> Forskål, 1775
147	<i>Liocarcinus navigator</i> Herbst, 1794
148	<i>Liocarcinus vernalis</i> Risso, 1816
149	<i>Palaemon adspersus</i> Rathke, 1837
150	<i>Palaemon elegans</i> Rathke, 1837
151	<i>Pilumnus hirtellus</i> Linnaeus, 1761
152	<i>Pisidia longicornis</i> Linnaeus, 1767
153	<i>Rhithropanopeus harrisi</i> Gould, 1841
154	<i>Upogebia pusilla</i> Petagna, 1792
155	<i>Xantho poressa</i> Olivi, 1792
156	<i>Pachygrapsus marmoratus</i>
	<i>Bryozoa</i>
157	<i>Conopeum seurati</i> Canu, 1928
158	<i>Cryptosula pallasiana</i> Moll, 1803
159	<i>Electra pilosa</i> Linnaeus, 1767
160	<i>Membranipora membranacea</i> Linnaeus, 1767
	<i>Tunicata</i>
161	<i>Asciadiella aspersa</i> Müller, 1776
162	<i>Botryllus schlosseri</i> Pallas, 1766
163	<i>Ciona intestinalis</i> Linnaeus, 1767
164	<i>Molgula manhattensis</i> De Kay, 1843

Distribuția spațială a organismelor bentice este oglindită de repartiția habitatelor specifice. Astfel, în partea estică ,aproape jumătate din suprafața sitului, se află sub-tipul 1170-2 Recifi biogenici cu *Mytilus galloprovincialis*; în partea nord-vestică și sud-vestică se află 1170-8 Stânca infralitorală cu alge fotofile și 1170-9 Stânca circalitorală cu *Mytilus galloprovincialis*, pe o suprafață considerabilă a sitului, circa 1.670 ha.

Sunt localizate de asemenea, câmpurile de *Cystoseira barbata* și *Corallina officinalis*, precum și bancurile de argilă tare infralitorală cu *Pholadidae*.

Cea mai redusă suprafață o ocupă 1140 - suprafețe de nisip și mâl descoperite la marea joasă, circa 1,68 ha – numai 0,03% din suprafața sitului, știut fiind ca în condițiile microtidale

ale Mării Negre, amplitudinea mareelor este de circa 0,3 m, acest habitat se limitează la supralitoralul și mediolitoralul plajelor nisipoase.

Intiofauna

În urma investigațiilor efectuate în sit au fost identificate 61 specii de pești.

Tabelul nr. 17

Lista speciilor de pești semnalate în ROSCI 0269 Vama Veche - 2 Mai

Nr. crt.	Grupe sistematice/ specii
1	<i>Chondrychthyes</i> Ordinul <i>Squaliformes</i> Familia <i>Squalidae</i> <i>Squalus acanthias</i> Linnaeus, 1758
2	Familia <i>Rajidae</i> <i>Raja clavata</i> Linnaeus, 1758
3	<i>Dasyatis pastinaca</i> Linnaeus, 1758
4	<i>Osteichthyes</i> Ordinul <i>Acipenseriformes</i> Familia <i>Acipenseridae</i> <i>Acipenser gueldenstaedtii</i> Brandt & Ratzeburg, 1833
5	<i>Acipenser stellatus</i> Pallas, 1771
6	<i>Huso huso</i> Linnaeus, 1758
7	Ordinul <i>Clupeiformes</i> Familia <i>Clupeidae</i> <i>Sprattus sprattus</i> Linnaeus, 1758
8	<i>Clupeonella cultriventris</i> Nordmann, 1840
9	<i>Alosa tanaica</i> Grimm, 1901
10	<i>Alosa immaculata</i> Bennett, 1835
11	Familia <i>Engraulidae</i> <i>Engraulis encrasicolus</i> Linnaeus, 1758
12	Ordinul <i>Beloniformes</i> Familia <i>Belonidae</i> <i>Belone belone</i> Linnaeus, 1761

	Ordinul <i>Gadiformes</i>
	Familia <i>Gadiidae</i>
13	<i>Gaidropsarus mediterraneus</i> Linnaeus, 1758
14	<i>Merlangius merlangus</i> Linnaeus, 1758
	Ordinul <i>Syngnathiformes</i>
	Familia <i>Syngnathidae</i>
15	<i>Syngnathus schmidtii</i> Popov, 1928
16	<i>Syngnathus tenuirostris</i> Rathke, 1837
17	<i>Syngnathus typhle</i> Linnaeus, 1758
18	<i>Syngnathus variegatus</i> Pallas, 1811
19	<i>Nerophis ophidion</i> Linnaeus, 1758
20	<i>Hippocampus ramulosus</i> Leach, 1814
	Ordinul <i>Mugiliformes</i>
	Familia <i>Mugilidae</i>
21	<i>Liza aurata</i> Risso, 1810
22	<i>Liza saliens</i> Risso, 1810
23	<i>Liza ramada</i> Risso, 1827
	Familia <i>Atherinidae</i>
24	<i>Atherina</i> , <i>Atherina</i> , <i>hepsetus</i> Linnaeus, 1758
	Ordinul <i>Perciformes</i>
	Familia <i>Sciaenidae</i>
25	<i>Sciaena umbra</i> Linnaeus, 1758
	Familia <i>Mullidae</i>
26	<i>Mullus barbatus ponticus</i> Essipov, 1927
27	<i>Mullus surmuletus</i> Linnaeus, 1758
	Familia <i>Pomatidae</i>
28	<i>Pomatomus saltatrix</i> Linnaeus, 1766
	Familia <i>Carangidae</i>
29	<i>Trachurus mediterraneus</i> Steindachner, 1868,
	Familia <i>Labridae</i>
30	<i>Symphodus</i> , <i>Crenilabrus</i> , <i>cinereus staitii</i> Nordmann, 1848
31	<i>Symphodus</i> , <i>Crenilabrus</i> , <i>ocellatus</i> Forsskal, 1775
32	<i>Symphodus</i> , <i>Crenilabrus</i> , <i>roissali</i> Risso, 1810
33	<i>Symphodus</i> , <i>Symphodus</i> , <i>rostratus</i> Bloch, 1797

34	<i>Symphodus, Crenilabrus, tinca</i> Linnaeus, 1758
	Familia <i>Trachinidae</i>
35	<i>Trachinus draco</i> Linnaeus, 1758
	Familia <i>Uranoscopidae</i>
36	<i>Uranoscopus scaber</i> Linnaeus, 1758
	Familia <i>Blenniidae</i>
37	<i>Blennius sphynx</i> Valencienns, 1837
38	<i>Parablennius sanguinolentus</i> Pallas, 1811
39	<i>Parablennius tentacularis</i> Brunnich, 1768
	Familia <i>Ammodytidae</i>
40	<i>Gymnammodites cicerellus</i> Rafinesque, 1810
	Familia <i>Callionymidae</i>
41	<i>Callionymus lyra</i> Linnaeus, 1758
42	<i>Callionymus pusillus</i> Delarochée, 1809
43	<i>Callionymus risso</i> Le Sueur, 1814
	Familia <i>Scombridae</i>
44	<i>Scomber scombru</i> , Linnaeus, 1758
45	<i>Sarda sarda</i> Bloch, 1793
	Familia <i>Gobiidae</i>
46	<i>Gobius niger</i> Linnaeus, 1758
48	<i>Mesogobius batrachocephalus</i> Pallas, 1811
49	<i>Neogobius cephalarges</i> Pallas, 1811
50	<i>Neogobius melanostomus</i> Pallas, 1811
51	<i>Neogobius platyrostris</i> Pallas, 1811
52	<i>Pomatoschistus marmoratus</i> Risso, 1810
53	<i>Pomatoschistus minutus</i> Pallas, 1770
54	<i>Proterorhinus marmoratus</i> Pallas, 1811
55	<i>Aphia minuta</i> Risso, 1810
56	<i>Gobius cobitis</i> Pallas, 1814
	Familia <i>Scorpaenidae</i>
57	<i>Scorpaena porcus</i> Linnaeus, 1758
	Familia <i>Triglidae</i>
58	<i>Trigla lucerna</i> Linnaeus, 1758

	Ordinul <i>Pleuronectiformes</i> Familia <i>Bothidae</i>
59	<i>Psetta maeotica</i> Pallas, 1811
60	Fam. <i>Pleuronectidae</i> <i>Platichthys flesus</i> Linnaeus, 1758
61	Familia <i>Soleidae</i> <i>Pegusa lascaris</i> Risso, 1810

La pescuitul cu unelte staționare specializate - setci, îndeosebi în perioada de primăvară au fost pescuite speciile 4127 *Alosa tanaica*, rizeafca, și 412 *Alosa immaculata*, scrumbia, care se regăsesc în Anexa 2 - Speciile de plante și animale de interes comunitar a căror conservare necesită desemnarea zonelor speciale de habitate a Directivei Habitare 92/43 Comunitatea Economică Europeană.

În această perioadă, pentru specia 4125 *A. immaculata* predomină exemplarele în vârstă de 4-6 ani, ceea ce indică folosirea sitului ca zonă de tranzit pentru efectuarea migrației. Specie marină, de cârd, migratoare, efectuând migrații lungi, ierneză în mare și se reproduce obligatoriu în fluvii. Ierneză la adâncimi mari și la distanță mare de țărm, în pelagial la adâncimi de 50-150 m. Migrația de reproducere are loc de la sud la nord de-a lungul coastelor bulgărești și românești, până la gurile Dunării, urcând pe fluviu. Migrația începe primavara, sfârșitul lunii februarie, începutul lunii martie, la temperaturi ale apei de 5-6°C, fiind maximă în luna aprilie, 9-13°C, și se prelungește uneori până în luna august la 22°C. Reproducerea are loc în Dunăre, amonte de kilometrul 180, între Calarași și Brăila, dar pot ajunge până la Porțile de Fier. După reproducere se întoarce în mare, cantonându-se la adâncimi relativ mari, de peste 55 m. După eclozare puietul se deplasează cu curentul spre mare, staționând o perioadă îndelungată în fața gurilor fluviilor.

La litoralul românesc staționează un timp în fața gurilor Dunării, după care se deplasează în amonte. Reproducerea propriu-zisă începe în mai și se termină în august. Maturitatea sexuală este atinsă la vârsta de 2 ani, dar majoritatea ating vârsta de maturare la 3 ani. După reproducere se retrage din nou în mare, la adâncimi mari.

Alosa tanaica: gradul de periclitare International Union for Conservation of Nature este - Least Concern. Specia este prezentă în tot lungul coastei Mării Negre pentru cea mai mare parte a anului. Este o specie termofilă care preferă apele costiere puțin adânci. Ierneză în mare, apare primăvara în apropierea coastei, nu formează cârduri pure, ci în amestec cu alte specii de alose. Migrează din mare în Dunăre, fiind caracteristica, în special zonei marine a Deltei Dunării. Nu s-a realizat, până în prezent o evaluare a biomasei stocurilor la litoralul românesc.

Mamifere marine

Două specii de delfini au fost observate în sit: 1349 *Tursiops truncatus* și 1351 *Phocoena phocoena*, care utilizează zona ca loc de pasaj și hrănire. Ca urmare a observațiilor derulate pe parcursul sezoanelor primăvară, vară, toamnă, în anii 2007 – 2010, se apreciază că populația este constituită din 5 până la 20 indivizi.

Tursiops truncatus: În acord cu criteriile International Union for Conservation of Nature, specia este considerată Endangered. Este caracteristica întregului bazin pontic; populația totală din Marea Neagră este necunoscută. Totuși, estimări recente ale abundenței sugerează că populația este de câteva mii de exemplare. Specia a făcut obiectul tranzacțiilor comerciale, cel puțin 24.000-28.000 exemplare în perioada 1946-1983, în zona turcească a Mării Negre. Specia este listată în Appendix II Convenția privind Comerțul Internațional cu Specii Periclitare de Faună și Floră Salbatică.

Phocoena phocoena: caracteristica întregului bazin pontic; populația totală din Marea Neagră este necunoscută. Este listată ca fiind Endangere. Reducerea populației cu mai mult de 50% în ultimii 30 de ani. Deși, în această perioadă, vânarea a fost interzisă, declinul populației se datorează altor cauze, precum capturile accidentale, degradarea habitatelor, reducerea sursei de hrană, unele epizootii, precum și circumstanțe climatice adverse, Dumont, 1999. În migrația de hrănire, urmăresc bancurile de pești, hrana predilectă este formată din hamsie, sprot și bacaliar,.

Nu se cunoaște cu exactitate mărimea populației în Marea Neagră. Totuși, în ultimii ani au fost desfășurate expediții pentru determinarea abundenței, în special în nord-estul Mării Negre, în zona ucrainiană și rusească. Acestea au relevat existența a cel puțin câtorva mii, de până la 20.000 exemplare, Birkun și Frantzis, 2008; Frantzis, 2008.

2.4. Informații socio-economice, impacturi și amenințări

2.4.1. Informații socio-economice și culturale

Cele patru comunități ce alcătuiesc comuna Limanu, Vama Veche, 2 Mai, Limanu și Hagieni, sunt “lumi” relativ distincte, cu probleme destul de diferite, diferențe importante există chiar în cadrul aceleiași comunități – 2 Mai în primul rând, de la dezvoltare economică bazată pe turism la economie de subzistență bazată pe agricultură. Există și o percepție socială a acestor diferențe, ceea ce face ca, pe acest fond, să apară tensiuni, mai ales între Limanu și satele de pe coastă.

Conform datelor statistice din 2002, populația comunei Limanu era de 4730 persoane, din care 2165 în satul Limanu, 2236 în 2 Mai, 178 în Vama Veche și 151 în Hagieni. Aceasta populație trăiește în 717 gospodării în Limanu, 862 în 2 Mai și 126 în Vama Veche.

Evaluările făcute în zonă arată că autohtonii, născuți în satul respectiv, reprezintă 32% în Limanu, 40% în Vama Veche și 33% în 2 Mai. Mai important este însă procentul “straițașilor”, așa cum sunt ei luați în evidență de către primărie, adică al “rezidenților”. Procentul lor este foarte mare în Vama Veche, 59%, și de doar 15%, respectiv 16% în 2 Mai, respectiv Limanu. La 2 Mai a existat un aflux semnificativ de populație prin anii '60, aproximativ 13% din populația actuală.

Nivelul de educație al localnicilor este și el diferit, tabelul nr.18

Tabelul nr.18

Nivelul de educație al locuitorilor

	Până la 10 clase	Liceu/Sc.Tehnica	Universitare
Limanu	60%	33%	7%
Vama Veche	35%	60%	5%
2 Mai	56%	35%	9%

O evaluare a unei agenții imobiliare din 2 Mai sugerează existența a aproximativ 500 de gospodării care oferă cazare pentru turiști, ocupând aproximativ 900 de camere pe sezon. Pe lângă acestea, au fost identificate 16 “firme” de agroturism, pensiuni, hoteluri, cabane, în 2 Mai, oferind aproximativ 470 locuri de cazare și la Vama Veche, oferind aproximativ 250 locuri de cazare. Sunt înregistrate pe un site care promovează agroturismul din zona și două vile la Limanu, care ofera împreună 8 camere pentru turiști.

În ceea ce privește unitățile comerciale, primăria Limanu apreciază că există, cu totul, aproximativ 700 care funcționează pe durata sezonului.

Date statistice despre gospodării

Structura gospodăriilor, evaluată pe baza chestionarelor este redată în tabelul nr. 19 și tabelul nr. 20

Tabelul nr.19

Structura gospodăriilor

	1 pers.	2-3 pers.	4-6 pers.	peste 6 pers.
Limanu	23%	29%	29%	19%
Vama Veche	13%	40%	34%	13%
2Mai	9%	36%	30%	25%

Structura gospodăriilor

	1-2 camere	3-4 camere	5 camere și peste
Limanu	13%	59%	27%
Vama Veche	10%	25%	65%
2Mai	10%	35%	55%

În ce privește animalele de curte, datele recesământului, tabelul nr. 21 animalelor fiind evident neactualizate și nesigure, am preferat să recurgem tot la o evaluare pe baza chestionarelor.

Situația pe gospodarii

	Limanu	Vama Veche	2 Mai
Bovine	17%	-	3%
Porcine	35%	10%	25%
Ovine	13%	-	6%
Cabaline	25%	-	6%
Pasari	75%	35%	63%

Dotarea gospodăriei, așa cum a putut să fie evaluată pe baza chestionarului, are caracteristici variate, tabelul nr.22.

Dotarea gospodăriilor

	Limanu	Vama Veche	2 Mai
Baie/duș în casă	59%	89%	71%
Bucătărie în casă	87%	89%	87%
Toaletă în casă	55%	89%	61%
Mai mult de 1TV	21%	5%	30%
Mai mult de 1frigider	13%	11%	36%

Cifrele superioare înregistrate în Vama Veche la acest capitol se datorează procentului mare de “străinași”- și deci de vile recente construite de către aceștia. Pe de altă parte, se constată o diferență între Vama Veche și 2 Mai în ceea ce privește echipamentele domestice,televizor, frigider, mai numeroase în 2 Mai atât față de Vama Veche, cât și față de Limanu și evident legate de cererea turistică. Aceste date statistice sunt susținute însă de rezultatele interviurilor și

anchetelor de gospodărie, care sugerează o mai mare preocupare pentru diversificarea ofertei turistice la 2 Mai comparativ cu Vama Veche, unde localnicii se centrează aproape exclusiv pe spațiile de cazare/dormit, considerând că aici turiștii “vin pentru Vama” și, în consecință, nu prea sunt interesați de alte facilități turistice.

Percepția globală referitoare la situația propriei localități este una foarte bună: 80% dintre localnicii din Vama Veche, 83% dintre cei din Limanu și 96% dintre cei din 2Mai consideră că situația generală a localităților este una bună sau foarte bună.

Tabelul nr. 23

	Limanu	Vama Veche	2 Mai
Alimentarea cu apă	17%	20%	3%
Calitatea apei	7%	5%	8%
Alimentare curent electric	7%	30%	4%
Telefon*	50%, 80%	- 100%	7%, 14%
Canalizare	nu există	nu există	nu există
Colectare gunoi menajer*	53% , 37%	60% , 10%	14% , 1%
Vidanjare hazna*	49%, 47%	67%, 10%	43%, 34%
Iluminat stradal	33%	45%	34%
Drum de acces	48%	65%	31%
Servicii medicale*	60%, 21%	86% , 60%	10%, 7%
Servicii scolare*	15%, 24%	- 85%	4%, 9%
Biserica	2%	0%	3%
Politie*	26%, 16%	29%, 30%	38%, 11%
Transport public*	5%, 8%	22%, 10%	20%, 10%
Aprovizionare produse alimentare*	10%, 5%	5%, 10%	13%, 1%
Aprovizionare produse nealimentare*	37%, 10%	39%, 10%	30%, 5%
Siguranța bunurilor și persoanelor	29%	25%	40%
Spații de recreere*	58%, 33%	31%, 20%	50%, 44%
Amenajarea plajei	-	74%	64%
Locuri de muncă	63%	70%	57%
Activitatea primăriei	31%	47%	19%

Au fost indicate cu asterix, *, serviciile care nu există într-o anumită localitate sau la care unele persoane nu apelează sau nu au acces. În acest caz, cifra dintre paranteze indică procentul de persoane care au declarat că nu utilizează acele servicii în localitatea lor, fie pentru că acestea nu există, fie pentru că nu au acces sau nu apelează la ele.

Epava de la Vama Veche

Despre epava de la Vama Veche se mai știe doar că a fost o navă comercială, Akra Aktion, sub pavilion grecesc care s-a scufundat la 19 februarie 1981. În urma acțiunii repetate a furtunilor și a exercițiilor militare, epava s-a sfărâmat. Astăzi mai sunt emerse doar porțiuni foarte mici din epavă.

Epavele fac parte din patrimoniul ariilor marine protejate, constituindu-se pe de o parte, în obiective de interes turistic iar, pe de altă parte în recifi artificiali care constituie suport de fixare pentru numeroase organisme marine.

Termenul de „factori interesați”, stakeholders în limba engleză, se referă la acele instituții, comunități, organizații care se regăsesc atât în interiorul sau vecinătatea ariei marine protejate și/sau au interes legat de managementul ariei protejate.

Pot fi persoane, grupuri sau organizații care au un interes direct sau indirect în cadrul proiectului/ariei marine protejată și care pot afecta sau pot fi afectați de către obiectivele, activitățile sau politicile acestuia. Astfel definiți, factorii interesați au un potențial dublu de interacțiune sau schimb de influență. Există diferite clasificări, Conferința Teoriei Factorilor Interesați la Toronto, 1994, ca de exemplu: factori de bază, core, strategici și de mediu. Factorii de bază sunt un subset al factorilor strategici de care depinde îndeplinirea Planului de management factorii strategici sunt cei care sunt vitali pentru Planul de management, iar cei de mediu sunt reprezentați de acei care nu intră în cele două categorii și sunt legați de oportunități și amenințări care se petrec la un moment dat.

Deoarece în cazul ROSCI 0269 nu există alți proprietari decât statul român și nu sunt locuitori permanenți în interiorul sitului în acest moment, nu se pune problema unor despăgubiri legate de schimbarea destinației terenurilor către proprietari.

Analiza factorilor interesați reprezintă o metodă de identificare și evaluare a importanței implicării persoanelor, grupurilor de persoane și instituțiilor în realizarea, implementarea și eventual revizuirea Planului de management precum și anticiparea tipului de influență pe care fiecare o pot avea și dezvoltarea unor strategii care vor permite obținerea unui sprijin cât mai ridicat din partea susținătorilor.

Matricea pentru analiza factorilor interesați, tabelul nr. 24, este un instrument ce urmărește să determine, pe cât posibil:

- a. lista persoanelor/grupurilor/instituțiilor interesate;

- b. influența factorilor interesați în realizarea obiectivelor Planului de management;
- c. calendarul de consultare.

Pentru ROSCI 0269 Vama Veche - 2 Mai au fost luate în considerare următoarele categorii de factori interesați, grupuri-țintă:

Factori interesați

Factorul interesat și principalele sale caracteristici	Cum sunt afectate interesele acestuia de probleme	Capacitatea și motivația de a face schimbări	Acțiuni posibile care să se adreseze intereselor factorului interesat
Guvern și entități subordonate acestuia			
Ministerul Mediului și Pădurilor	Responsabil pentru protecția și conservarea biodiversității, inclusiv a celei marine	Motivația se bazează pe conformarea cu cadrul legislativ pentru conservarea naturii, biodiversitate, biosecuritate	Pregătirea propunerilor pentru noi politici în domeniul conservării naturii și a biodiversității, a obligațiilor României ca țară europeană pentru implementarea Directivei Habitate și a Directivei cadru Strategia marină
Agenția Națională pentru Protecția Mediului, Agenția de Protecție a Mediului Constanța	Implementarea Directivei Habitate și monitorizarea speciilor și habitatelor marine pentru care s-a creat rețeaua ecologică Natura 2000	Are capacitatea de a supraveghea și interveni pentru respectarea legislației privind protecția și conservarea naturii, inclusiv a mediului marin	Îmbunătățirea capacității prin cunoașterea speciilor și habitatelor marine de interes european, a amenințărilor la care acestea sunt supuse
Agenția Națională pentru Pescuit și	Responsabil pentru gestionarea	Are capacitatea de a asigura	Măsurile de management al

Acvacultură, inclusiv filiala Constanța	resurselor pescărești din România, inclusiv din apele marine	managementul pescăriei, inclusiv în siturile marine Natura 2000	pescăriei marine sub Politica europeană de pescuit
Garda de Coastă Constanța	Competența la marea teritorială, zona contigua și zona economică exclusivă	Are capacitatea de a asigura supravegherea frontierei și a trecerii mării teritoriale, zonei contigue și zonei economice exclusive	Măsurile de pază și control la marea teritorială, zona contigua și zona economică exclusivă
Administrația Națională Apele Române prin Administrația Bazinală „Dobrogea Litoral”	Responsabil pentru gestionarea resurselor de apă, inclusiv a celor marine	Are capacitatea de a supraveghea și interveni pentru respectarea legislației privind protecția apelor marine	Măsurile de management al apelor marine
Institutul Național de Cercetare Marină „Grigore Antipa” Constanța	Responsabil național pentru monitoringul apelor marine românești Cercetări asupra speciilor și habitatelor marine de interes european	Noi moduri de abordare și metodologii pentru cercetarea și investigarea mediului marin	Propuneri tehnice și publicații
Autorități locale și entități subordonate			
Consiliul Județean Constanța	Analizează propunerile făcute de autoritățile administrației publice locale, comunale și orașenești, în vederea elaborării de prognoze și	Are capacitatea de a include ca prioritate a administrației publice, protecția siturilor protejate	Îmbunătățirea capacității prin diminuarea problemelor și amenințărilor la care

	programe de dezvoltare economico-socială sau pentru refacerea și protecția mediului înconjurător;		siturile sunt supuse
Primăriile din localitățile Limanu și Mangalia	Emite avizele, acordurile și autorizațiile date în competența sa prin lege	Are capacitatea de a include ca prioritate a administrației publice, protecția siturilor protejate	Îmbunătățirea capacității prin diminuarea problemelor și amenințărilor la care siturile sunt supuse
Consiliile locale din localitățile Limanu și Mangalia	Acționează pentru protecția și refacerea mediului înconjurător, în scopul creșterii calității vieții; Contribuie la protecția, conservarea, restaurarea și punerea în valoare a monumentelor istorice și de arhitectură, a parcurilor și rezervațiilor naturale, în condițiile legii;	Are capacitatea de a include ca prioritate a administrației publice, protecția siturilor protejate	Îmbunătățirea capacității prin diminuarea problemelor și amenințărilor la care siturile sunt supuse
Instituții academice			
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași	Cunoașterea biodiversității marine	Cercetări, efectuarea de studii, experți disponibili	Posibilă implicare în proiect
Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Delta Dunării	Responsabili mentenanță Sistemul informatic Natura 2000	Cercetări, efectuarea de studii, experți disponibili	Posibilă implicare în proiect

Tulcea			
Universitatea „Ovidius” Constanța	Cunoașterea biodiversității marine	Cercetări, efectuarea de studii, experți disponibili	Posibilă implicare în proiect
Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare pentru Geologie și Geoecologie Marină	Cercetări în domeniul geologiei, geofizicii și geoecologiei cu accent pe mediile marine	Cercetări, efectuarea de studii, experți disponibili	Posibilă implicare în proiect
Institutul Național de Cercetare Marină „Grigore Antipa” Constanța	Cercetări în domeniul mediului marin, oceanografie fizică și chimică, morfodinamică, ecologie marină, resurse marine vii,	Cercetări, efectuarea de studii, experți disponibili	Posibilă implicare în proiect
Organizații non-guvernamentale			
Protecția mediului: Asociația Europeană de Mediu, Asociația Balcanică de Mediu, Mare Nostrum, Oceanic Club, Asociația pentru păstrarea tradițiilor intercomunitare în 2 Mai și Vama Veche	Organizații nonguvernamentale implicate în protecția mediului, inclusiv al celui marin	Protecția și conservarea mediului reprezintă obiectivul de bază al acestor organizații	Educație și conștientizare
Dezvoltarea umană, culturală și drepturi: Asociația pentru Conservarea Ariilor Protejate	Organizații nonguvernamentale implicate în promovarea diversității naturale și culturale în cadrul zonelor	Identifică și promovează bunele practici în dezvoltarea locală a zonelor de interes turistic,	Educație și conștientizare

Biocultural	de interes turistic, prin protejarea specificului peisagistic și bio-socio-cultural local	evaluează și încearcă să mobilizeze potențialul asociativ al comunităților locale, asistă comunitățile locale în valorificarea potențialului specificului local și elaborează proiecte pentru dezvoltarea durabilă a zonelor vizate	
Utilizatori ai resurselor naturale, de exemplu asociații de vânatoare-pescuit: Asociația Județeană a Pescarilor și Vânătorilor Constanța, Asociația Vânătorilor și Pescarilor Sportivi Diana Callatis, Asociația Județeană a Pescarilor și Vânătorilor Tulcea, Asociația Vânătorilor și Pescarilor Sportivi Albatros	Responsabili cu reglementarea pescuitului sportiv, inclusiv în apele marine, în concordanță cu legislația în vigoare și în colaborare cu Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură	Veghează la respectarea zonelor de pescuit, a perioadelor de pescuit și prohibiție, a uneltelor și sculelor permise, a numărului acestora, etc.	Educație și conștientizare
Sectorul privat			
Asociații ale fermierilor: asociațiile pescarilor din pescuitul marin	Restricționarea pescuitului în zonele protejate	Zonele protejate devin refugii pentru pești, ca atare, vor crește cantitățile de pește pescuite în	Educație și conștientizare pentru acceptarea și respectarea restricțiilor

		apropierea acestora	
Camera de industrie și comerț Constanța	Promovarea activităților economice specifice în zonă	Respectarea regimului de protecție în zonele protejate	Educație și conștientizare pentru acceptarea și respectarea restricțiilor
Grupuri din sectorul de industrie: exploatarea resurselor naturale de petrol și gaze din Marea Neagră	Promovarea activităților economice specifice în zonă	Respectarea regimului de protecție în zonele protejate	Educație și conștientizare pentru acceptarea și respectarea restricțiilor
Afaceri individuale și antreprenori: în domeniul turismului, a pescuitului și acvaculturii	Promovarea activităților economice specifice în zonă	Respectarea regimului de protecție în zonele protejate	Educație și conștientizare pentru acceptarea și respectarea restricțiilor

2.4.2. Impacturi

2.4.2.1. Presiuni

O gamă vastă de activități umane poate afecta aria marină protejată. Mai multe convenții maritime regionale au elaborat liste semnificative de activități și unele dintre principalele efecte pe care acestea le pot avea asupra habitatelor și speciilor marine.

Iată câteva exemple de activități umane și posibile efecte ale acestora:

Activități umane

- Construcții: de coastă și maritime, inclusiv conducte, infrastructuri petroliere și parcuri eoliene
- Explorarea și extracția de resurse minerale: petrol și gaz, nisip, pietriș
- Transport, navigație, infrastructuri de transport
- Poluare: poluare cu substanțe lichide, chimice, nucleare, biologice, deșeuri organice și minerale
- Pescuit, acvacultură
- Activități militare: manevre, cercetare, deșeuri
- Turism, navigație de agrement și sporturi maritime

Efecte ale activităților umane:

Fizice

- Distrugerea sau fragmentarea habitatelor;
- Îndepărtarea și modificarea substratului, turbiditate etc;
- Eliminarea deșeurilor;
- Poluare fonică;
- Poluare vizuală;
- Modificări ale caracteristicilor apei ,temperatură, salinitate, curenți,;

Chimice

- Contaminare cu compuși organici, pesticide, metale grele, hidrocarburi, deșeuri nucleare;
- Creșterea volumului materiilor organice, modificări ale nutrienților ,deșeuri din ape urbane de coastă, deșeuri din râuri poluate, ape de scurgere din activități de agricultură, eutrofizare, etc.;

Biologice

- Exterminarea speciilor;
- Rănirea organismelor, care poate cauza ulterior moartea sau incapacitatea de a se reproduce;
- Deplasarea, îngroparea, exondarea speciilor care nu sunt mobile;
- Introducerea unor agenți patogeni;
- Modificări ale populației ,care vizează structura și/sau dinamica acesteia,;

- Introducerea organismelor modificate genetic.

În acest sens, în România a fost emis, recent, Ordinul 19 din 13 ianuarie 2010, Ordinul 19/2010, al Ministrului Mediului și Pădurilor pentru aprobarea Ghidului metodologic privind evaluarea adecvată a efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar.

Activitățile umane desfășurate în siturile Natura 2000

Activitățile umane din siturile marine Natura 2000 sunt reglementate de aceleași dispoziții ale Directivei „Habitat” în ceea ce privește zonele terestre. Dispozițiile articolului 6 din Directiva „Habitat” se aplică în cazul în care există probabilitatea ca influențele unei activități sau a unei combinații de activități să fie semnificative.

Comunicarea Comisiei către Consiliul și Parlamentul European din 24 octombrie 2005, „Strategie tematică privind protecția și conservarea mediului marin”, reprezintă, de asemenea, un document de referință relevant în care sunt identificate diferitele presiuni exercitate asupra mediului marin.

Presiunile conexe includ pescuitul în scop comercial, explorarea petrolului și gazului, transportul, depozitarea în mediu umed și în atmosferă a unor substanțe și nutrienți nocivi periculoși, descărcarea deșeurilor, inclusiv descărcarea unor sedimente contaminate dragate, poluarea fonică submarină și degradarea fizică a habitatelor ca urmare a activităților de dragare și de extracție de nisip și pietriș.

Amenajări costiere. Gestionarea integrată a zonei costiere

Comparativ cu alte continente, Europa prezintă o platformă continentală extinsă și o linie de coastă relativ lungă, 89.000 km, în raport cu zona terestră. Mai mult de 50% din populația Europei trăiește în limitele a 100 km distanță de coastă. Porțiuni extinse ale zonei de coastă a Europei au fost, sau sunt în prezent, transformate rapid de la o stare naturală la una urbanizată, ca urmare a unei extinderi a locuințelor, a construirii unor facilități economice/de agrement și de alt tip și a unei infrastructuri tehnice, precum rețele de porturi, aeroporturi și de drumuri.

Acestea au ca rezultate distrugerea totală și fragmentarea unor habitate importante. Cea mai mare parte a infrastructurilor construite și planificate au drept scop furnizarea facilităților solicitate de industria turismului. Cu toate acestea, măsurile adoptate degradează chiar resursele care stau la baza lor: frumusețea și farmecul unui mediu natural nepoluat. În plus, modificările privind utilizarea nereglementată a uscatului generează alte probleme de conflict cu activitățile de turism.

Recomandarea Uniunii Europene privind gestionarea integrată a zonelor costiere, Integrated Coastal Zone Management, recunoaște amenințarea cu care se confruntă zonele de coastă ale Europei ca urmare a creșterii nivelului de urbanizare și invită statele membre să controleze gradul suplimentar de urbanizare și să se asigure că exploatarea zonelor neurbane respectă caracteristicile naturale ale mediului de coastă. În termeni mai generali, recomandarea Integrated Coastal Zone Management a Uniunii Europene introduce unele principii și aspecte strategice pe care ar trebui să se bazeze gestionarea zonelor de coastă. Acestea includ:

- protecția mediului costier, bazată pe o abordare ecosistemică cu păstrarea integrității și funcționării acestuia precum și gestionarea durabilă a resurselor naturale a componentelor marine și terestre din zona de coastă;
- activități care implică procese naturale și respectarea capacității de încărcare a ecosistemelor, activitățile umane devenind astfel cu timpul mai prielnice mediului, mai responsabile din punct de vedere social și mai stabile în plan economic.

Poluarea, inclusiv poluarea acustică,

Poluarea apelor marine reprezintă una dintre cele mai mari amenințări la nivel mondial cu care se confruntă mediul marin și conservarea diversității biologice. Aceasta poate constitui, în egală măsură, o amenințare semnificativă la nivel local.

În consecință, autoritatea care răspunde de starea de conservare a sitului Natura 2000, pe baza inventarelor și a determinării stării de conservare va stabili și va institui măsurile necesare de conservare pentru situl respectiv.

Pescăria marină

În martie 2001, Comisia a transmis Comunicarea 143/2001 Consiliului și Parlamentului European care prezenta elemente relevante ale unei Strategii privind integrarea cerințelor în materie de protecție a mediului în politica comună în domeniul pescuitului.

Acest document ilustrează modul în care diferite activități de pescuit, inclusiv acvacultura, interacționează cu mediul marin în diverse moduri:

- în mod direct, prin eliminarea atât a speciilor vizate, cât și a speciilor prezente în stocuri accidentale, fapt care ar putea determina un stadiu necorespunzător de conservare a unora dintre acestea, putând provoca, astfel, stârpirea sau extincția acestora la nivel local;
- în mod indirect, prin modificarea fluxului de energie prin intermediul rețelei trofice, ceea ce ar putea afecta stadiul de conservare a altor specii ale ecosistemului, de exemplu eliminarea unor animale de pradă poate provoca unele probleme de conservare a speciilor consumate de către acești prădători;

– în mod direct, prin traularea fundului marin, deși acest lucru este interzis în apele teritoriale ale României, sau indirect, de exemplu sedimente sau deșeuri provenite de la unele instalații de acvacultură, prin modificarea mediului fizic și amenințarea diversității habitatelor care ar putea exercita, la rândul lor, o influență asupra capacității acestora de a adăposti atât specii comerciale, cât și necomerciale;

– modificări ecologice datorate fie unor cauze naturale, fie intervenției umane care, la rândul lor, afectează productivitatea ecosistemelor marine și, prin urmare, pescuitul. Numeroase exemple de astfel de efecte indică motivul pentru care este necesară o integrare completă a considerentelor de mediu în gestionarea pescuitului. Pe lângă obligația juridică care decurge din tratat, mai este prevăzută și obligația etică de a lua măsuri pentru ca aceste efecte să nu se agraveze, devenind imposibil de gestionat sau ireversibile.

În conformitate cu prevederile legislației naționale, Ordinul Ministrului Agriculturii și Dezvoltării Rurale nr. 449/2008, în zona românească a Mării Negre este permisă traularea numai cu traulul pelagic dincolo de izobata de 20 m, iar navele de pescuit sunt obligate să opereze având instalat un Sistem de monitorizare a navelor prin satelit, Ordinul Ministrului Agriculturii și Dezvoltării Rurale nr. 7/2010.

Turism, navigație de agrement, sporturi acvatice, scufundări

Exploatarea în exces de către turiști a siturilor naturale bine conservate constituie o adevărată problemă în zona costieră, putând genera stare de uzură accentuată a mediului natural. Aceasta duce în final la distrugerea acelor caracteristici naturale care au dat atractivitatea pentru turism a sitului.

Activități militare

Unele activități militare pot exercita o influență considerabilă asupra mediului marin. Preocupările actuale cele mai răspândite vizează impactul activităților sonar asupra mamiferelor marine. Sectorul tehnologic militar elaborează sisteme sonar active din ce în ce mai sofisticate și mai puternice în vederea identificării submarinelor tot mai silențioase.

Sunetul produs de surse de frecvențe mai joase se poate propaga pe sute de kilometri sub apă. Întrucât cetaceele, delfinii, pentru Marea Neagră, dispun de o capacitate auditivă, capacitate de orientare în spațiu și de sisteme vasculare foarte sensibile, utilizarea unor sisteme sonar puternice poate dăuna acestor specii. Aceste sunete sonar pot afecta, de asemenea, peștii și comportamentul acestora.

Toate speciile de cetacee, enumerate în anexa IV la Directiva „Habitat”, beneficiază de un regim strict de protecție în temeiul legislației comunitare din apele europene. Prin urmare,

dispozițiile articolului 12 se aplică protecției cetaceelor, inclusiv obligației de a evita tulburarea deliberată a tuturor apelor Uniunii Europene, în interiorul și la exteriorul siturilor Natura 2000.

În ceea ce privește protecția siturilor Natura 2000, se va lua în considerare faptul că, pentru noile planuri sau proiecte militare care ar putea exercita o influență negativă semnificativă asupra acestora, articolul 6 alineatele 3 și 4 din Directiva „Habitat” prevede un cadru echilibrat în vederea soluționării posibilelor conflicte de interes dintre activitățile militare și aspectele în materie de protecție a naturii.

2.4.2.2. Amenințări

Tabelul nr. 25

Amenințările specifice pentru fiecare specie/habitat, obstacole în atingerea stării de conservare dorite, inclusiv identificarea conflictelor de management

Amenințări	Habitat și/sau specii vulnerabile	Conflicte de management
Dezvoltare urbană ilegală a fâșiei de coastă	1170, 1140 – distrugerea și fragmentarea habitatului prin construcții ilegale, modificarea dinamicii curenților prin construcția de diguri menite să protejeze construcțiile ilegale. Deversări de poluanți și ape uzate în timpul construcției și în perioada de funcționare a clădirilor	Proprietarii clădirilor
Ambarcatiuni de agrement motorizate în sit	1170, 1110, <i>Cystoseira barbata</i> , <i>Corallina officinalis</i> , <i>Pholas dactylus</i> - poluarea intensă cu hidrocarburi a apelor costiere	Proprietarii firmelor de agrement amplasate pe plajă
	<i>Tursiops truncatus</i> , <i>Phocoena phocoena</i> , păsări marine - poluare fonică	Proprietarii firmelor de agrement amplasate pe plajă
	<i>Tursiops truncatus</i> , <i>Phocoena phocoena</i> , păsări marine - risc de coliziune	Proprietarii firmelor de agrement amplasate pe plajă
Pescuit ilegal	1170, 1110 – recoltarea plantelor și nevertebratelor marine prin orice metodă	Pescarii și scafandrii firmelor de pescuit
	1170-2 – pescuitul în partea de larg a sitului,	Pescarii

	în perioade și cu metode interzise de lege	
	<i>Tursiops truncatus</i> , <i>Phocoena phocoena</i> , păsări marine – mortalități datorate plaselor de pescuit	Pescarii
Scufundări	1170, 1110, <i>Cystoseira barbata</i> , <i>Corallina officinalis</i> , <i>Pholas dactylus</i> – distrugerea sau uzura habitatelor prin turism subacvatic intens și neglijent	Firmele de turism care organizează scufundări de agrement în zonă
	1170, 1110, <i>Cystoseira barbata</i> , <i>Corallina officinalis</i> , <i>Pholas dactylus</i> – recoltarea algelor și nevertebratelor marine de către scafandri în orice scop	Scafandrii persoane fizice
	1170, 1110 – extragerea de fier vechi din epava, distrugand habitatele de recif artificial și poluand habitatele înconjurătoare	Scafandrii
	<i>Zostera noltii</i> , <i>Cystoseira barbata</i> – cercetarea științifică prin metode distructive a habitatelor acestor specii	Instituțiile de cercetarea care activează în zonă
Poluare	Toate habitatele și speciile – poluarea cu substante chimice sau hidrocarburi din portul sau din rada portului Mangalia	
Gunoaiele generate de turiști aruncate la întâmplare	<i>Tursiops truncatus</i> , <i>Phocoena phocoena</i> , păsări marine - și gunoaie nedegradabile periculoase ,pungi de plastic, care pot fi ingerate de animale	Firmele de turism care administrează plaja
Densitatea prea mare a turiștilor pe plajă	1140, 1110- poluarea apei cu nutrienți ,produși de excreție, și substanțe chimice ,cosmetice de plajă,	Firmele de turism care administrează plaja

Secțiunea „Conservarea habitatelor naturale și a habitatelor speciilor” din Directiva Habitate 92/43/ Comunitatea Economică Europeană tratează problema instituirii și conservării rețelei Natura 2000. La acest capitol, articolul 6 stipulează unele prevederi care guvernează conservarea și gestionarea siturilor Natura 2000. Articolul în cauză conține trei serii principale de prevederi:

– articolul 6 alineatul 1 stipulează instituirea măsurilor necesare de conservare și se axează pe participările pozitive și proactive. Principalul obiectiv vizează întreținerea sau refacerea habitatelor și a speciilor la o „stare favorabilă de conservare”;

– articolul 6 alineatul 2 stipulează unele măsuri privind evitarea deteriorării habitatelor și a tulburării într-o mare măsură a speciilor. Se pune astfel accentul pe măsuri preventive;

– articolul 6 alineatul 3 și articolul 6 alineatul 4 stipulează o serie de măsuri de siguranță procedurală și de sine stătătoare, planuri și proiecte de guvernare care pot exercita o influență considerabilă asupra unui sit Natura 2000.

Comisia Europeană a publicat două documente de referință privind gestionarea activităților umane în strânsă legătură cu siturile Natura 2000. Primul dintre acestea se numește Gestionarea siturilor Natura 2000, prevederile articolului 6 din Directiva Habitate 92/43/Comunitatea Economică Europeană. Cel de-al doilea document, Evaluarea planurilor și proiectelor care exercită o influență considerabilă asupra siturilor Natura 2000, oferă consultanță metodologică privind prevederile articolului 6 alineatul 3 și articolului 6 alineatul 4 din Directiva Habitate 92/43/ Comunitatea Economică Europeană în ceea ce privește evaluarea planurilor și proiectelor care exercită o influență considerabilă asupra siturilor Natura 2000, norme similare pentru mediul maritim sau terestru.

O altă legislație relevantă care guvernează evoluția planurilor sau a proiectelor viitoare de dezvoltare care pot avea un impact asupra unui sit Natura 2000 este cea referitoare la evaluarea influenței asupra mediului exercitate de aceste activități. Aceste directive sunt:

Directiva 85/337/ Comunitatea Economică Europeană a Consiliului din 27 iunie 1985 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului, Directiva de Evaluarea Impactului asupra Mediului. Procedura de Evaluarea Impactului asupra Mediului verifică dacă impactul proiectelor asupra mediului este identificat și evaluat anterior acordării autorizației necesare. Autoritățile publice și de mediu vor fi consultate în ceea ce privește aplicarea în vederea obținerii acordului în materie de dezvoltare și informațiilor referitoare la mediu, iar rezultatele acestor consultări vor fi luate în considerare în cadrul procedurii de autorizare a proiectului. Publicul va fi informat despre decizia ulterioară.

Măsurile de conservare care urmează a fi instituite vor avea ca scop întreținerea sau readucerea speciilor și a habitatului, pentru care a fost desemnat situl, la un stadiu corespunzător de conservare.

Elementele naturale protejate care fac obiectul unor presiuni similare necesită o protecție similară. Cu toate acestea, în funcție de poziția sitului și tipul măsurii necesare, responsabilitatea privind punerea în aplicare acestor măsuri poate varia.

În consecință, împreună cu Custozii Rezervației și stakeholderii se vor identifica măsurile necesare de conservare și participanții care se vor ocupa ulterior de punerea în aplicare și intrarea lor în vigoare astfel încât sustenabilitatea Planului de management să fie asigurată. Custodele Rezervației va pune în aplicare toate măsurile care țin de competența sa și va solicita organismelor abilitate să ia măsuri în sectoarele de care răspund acestea.

3. EVALUAREA STĂRII DE CONSERVARE A SPECIILOR ȘI HABITATELOR

3.1. Evaluarea stării de conservare a fiecărui habitat de interes conservativ

Evaluarea stării de conservare va sta la baza măsurilor de protecție specifice speciilor și habitatelor identificate în cadrul sitului.

Evaluarea stării actuale de conservare a habitatelor de interes comunitar trebuie realizată pe diferitele tipuri de habitate. Dificultatea rezidă din faptul că, până în prezent există lacune de reglementare, nu este adoptată în mod oficial o metodologie în acest scop. În aceste condiții în procesul de evaluare, s-a aplicat abordarea metodologică propusă în orientările elaborate de Kovachev și alții, 2008, pentru condițiile concrete ale Mării Negre, tabelul nr. 26. Au fost analizate trei tipuri de habitate prezente în Formularul standard pentru acest sit.

În conformitate cu documentul de raportare al Comisiei Europene - „Evaluarea și raportarea în baza Articolului 17 al *Directivei Habitate*: Formatul de raportare - Anexa E - Evaluarea statutului de conservare pentru tipurile de habitate - “Assessment and Reporting under Article 17 of the Habitats Directive - Annex E - Assessing conservation status of a habitat type”, în tabelele nr. 26, 27, 28, 29, 30, 31 și 32 starea de conservare se va prezenta utilizând cele patru categorii disponibile: favorabil - FV, neadecvat - U1, nefavorabil - U2 și necunoscut - XX. Evaluarea generală a statutului de conservare în sit pentru habitatul 1110 - Bancuri de nisip submerse de mică adâncime indică un statut de conservare favorabil - FV.

Evaluarea generală a statutului de conservare în sit pentru habitatul 1140, indică un statut de conservare favorabil – FV, pentru:

- bancuri de nisip submerse de mică adâncime- tabelul nr. 26;
- suprafețe de nisip și mâl descoperite la marea joasă, - tabelul nr. 27;
- Recifi - tabelul nr. 28;
- *Tursiops truncatus*- Delfin mare, Delfin cu bot gros, tabelul nr. 29;
- specia *Phocoena phocoena* - Marsuin, Porc de mare, tabelul nr. 30;
- specia *Alosa immaculata*- Scrumbie de Dunăre, tabelul nr. 31;
- specia *Alosa tanaica* - Rizeafcă, tabelul nr. 32.

Evaluarea generală a statutului de conservare în sit pentru habitatul 1110 - Bancuri de nisip submerse de mică adâncime

Parametru	Stare de conservare			
	Favorabilă 'verde'	Nefavorabilă Neadekvată' portocaliu'	Nefavorabilă Rea 'roșu'	Necunoscută insuficiente informații pentru a face o evaluare
Tipul de habitat	Stabil - extinderea echilibrează pierderea, în creștere, dar creșterea nu este mai mică decât „intervalul de referință favorabil“			
Zona acoperită de tipul respectiv de habitat	Stabil - extinderea echilibrează pierderea, în creștere, dar creșterea nu este mai mică decât „zona de referință favorabilă“ și fără modificări semnificative în modelul de distribuție în raza de acțiune			
Structura și funcțiile specifice habitatului inclusiv specii tipice	Structura și funcții -inclusiv specii tipice, trebuie să fie în stare bună de conservare; să nu fie deteriorate semnificativ și să nu fie supuse la diferite presiuni.			
Perspectivă în ceea ce privește tipul, aria de acoperire; structurile și funcții specifice	¹ Perspectivele pentru viitorul habitatelor este excelent / bun, nici un impact semnificativ nici o amenințare la adresa lor; viabilitatea pe termen lung este asigurată.			
Evaluarea generală	FV - verde			

¹Considerăm că prognoza favorabilă în ceea ce privește viitorul habitatului este valabilă în condițiile menținerii stării de echilibru atinse în acest moment, în interiorul Ariei Marine Protejate. Perturbarea gravă, prin accidente ecologice - deversări de produse petroliere, lucrări hidrotehnice de amploare executate în zonă, pescuit ilegal, etc.- a acestora poate rezulta în diminuarea suprafețelor și degradarea semnificativă și ireversibilă a unor habitate de mare importanță europeană, iar în condiții de cronicizare poate determina dispariția completă a acestora.

Tabelul nr. 27

Evaluarea generală a statutului de conservare în sit pentru habitatul 1140 – Suprafețe de nisip și mâl descoperite la marea joasă

Parametru	Stare de conservare			
	Favorabilă 'verde'	Nefavorabilă Neadekvată 'portocaliu'	Nefavorabilă Rea 'roșu'	Necunoscută insuficiente informații pentru a face o evaluare-
Tipul de habitat	Stabil - extinderea echilibrează pierderea, în creștere, dar creșterea nu este mai mică decât „intervalul de referință favorabil“			
Zona acoperită de tipul respectiv de habitat	Stabil - extinderea echilibrează pierderea, în creștere, dar creșterea nu este mai mică decât „zona de referință favorabilă“ și fără modificări semnificative în modelul de distribuție în raza de acțiune			
Structura și funcțiile specifice habitatului - inclusiv specii tipice	Structura și funcții - inclusiv specii tipice, trebuie să fie în stare bună de conservare; să nu fie deteriorate semnificativ și să nu fie supuse la diferite presiuni.			
Perspectivă - în ceea ce	¹ Perspectivă pentru viitorul habitatelor este excelent / bun,			

Parametru	Stare de conservare			
	Favorabilă 'verde'	Nefavorabilă Neadekvată 'portocaliu'	Nefavorabilă Rea 'roșu'	Necunoscută insuficiente informații pentru a face o evaluare-
privește tipul, aria de acoperire; structurile și funcții specifice	nici un impact semnificativ nici o amenințare la adresa lor; viabilitatea pe termen lung este asigurată.			
Evaluarea generală	FV - verde			

¹Considerăm că prognoza favorabilă în ceea ce privește viitorul habitatului este valabilă în condițiile menținerii stării de echilibru atinse în acest moment, în interiorul Ariei Marine Protejate. Perturbarea gravă, prin accidente ecologice, deversări de produse petroliere, lucrări hidrotehnice de amploare executate în zonă, pescuit ilegal, etc., a acestora poate rezulta în diminuarea suprafețelor și degradarea semnificativă și ireversibilă a unor habitate de mare importanță europeană, iar în condiții de cronicizare poate determina dispariția completă a acestora.

Evaluarea generală a statutului de conservare în sit pentru habitatul 1170 – Recifi indică un statut de conservare favorabil - FV.

Parametru	Stare de conservare			
	Favorabilă 'verde'	Nefavorabilă Neadekvată 'portocaliu'	Nefavorabilă Rea 'roșu'	Necunoscută insuficiente informații pentru a face o evaluare
Tipul de habitat	Stabil - extinderea echilibrează pierderea, în creștere, dar creșterea nu este mai mică decât „intervalul de referință favorabil“			
Zona acoperită de tipul respectiv de habitat	Stabil - extinderea echilibrează pierderea, în creștere, dar creșterea nu este mai mică decât „zona de referință favorabilă“ și fără modificări semnificative în modelul de distribuție în raza de acțiune			
Structura și funcțiile specifice habitatului - inclusiv specii tipice	Structura și funcții - inclusiv specii tipice, trebuie să fie în stare bună de conservare; să nu fie deteriorate semnificativ și să nu fie supuse la diferite presiuni.			
Perspectivă - în ceea ce privește tipul, aria de acoperire; structurile și funcții specifice	¹ Perspectivă pentru viitorul habitatelor este excelent / bun, nici un impact semnificativ nici o amenințare la adresa lor; viabilitatea pe termen lung este asigurată.			
Evaluarea generală	FV - verde			

¹Considerăm că prognoza favorabilă în ceea ce privește viitorul habitatului este valabilă în condițiile menținerii stării de echilibru atinse în acest moment, în interiorul Ariei Marine Protejate. Perturbarea gravă, prin accidente ecologice, deversări de produse petroliere, lucrări hidrotehnice de amploare executate în zonă, pescuit ilegal, etc., a acestora poate rezulta în diminuarea suprafețelor și degradarea semnificativă și ireversibilă a unor habitate de mare importanță europeană, iar în condiții de cronicizare poate determina dispariția completă a acestora.

Tabelul nr. 29

3.2. Evaluarea stării de conservare a fiecărei specii de interes conservativ

Evaluarea generală a statutului de conservare în sit pentru specia *Tursiops truncatus*- Delfin mare, Delfin cu bot gros

Caracteristică	Statut de conservare			
	Favorabil 'verde'	Nefavorabil –Neadekvat 'portocaliu'	Nefavorabil Grav 'roșu'	Necunoscut/inform ație insuficientă pentru o evaluare corectă
Areal	Stabil - reducerea arealului este în echilibru cu extinderea, și nu mai mic decât arealul favorabil de referință			
Populație		Populația s-a menținut la nivelul de referință al anilor 2000-2004, considerată a fi sub nivelul populației favorabile de referință, din 1950		
Habitat pentru specie		Suprafața habitatului este suficient de mare dar calitatea habitatului este afectată de impactul		

Caracteristică	Statut de conservare			
	Favorabil 'verde'	Nefavorabil –Neadecvat 'portocaliu'	Nefavorabil Grav 'roșu'	Necunoscutinform ație insuficientă pentru o evaluare corectă
		antropic		
Perspective -referitoare la populație, areal și disponibilitatea habitatului		Presiunile și amenințările afectează specia; perspective nefavorabile in situatia mentinerii acestor presiuni si amenintari		
Evaluare generală a statutului de conservare		U1- portocaliu		

Evaluarea generală a statutului de conservare în sit pentru specia *Phocoena phocoena* - Marsuin, Porc de mare

Caracteristică	Statut de conservare			
	Favorabil 'verde'	Nefavorabil -Neadecvat 'portocaliu'	Nefavorabil - Grav 'roșu'	Necunoscut - informație insuficientă pentru o evaluare corectă
Areal	Stabil - reducerea arealului este în echilibru cu extinderea,și nu mai mic decât arealul favorabil de referință			
Populație		Populatia s-a mentinut la nivelul de referinta al anilor 2000-2004, considerata a fi sub nivelul populatiei favorabile de referinta, din 1950		
Habitat pentru specie		Suprafata habitatului este suficient de mare dar calitatea habitatului este afectata de impactul antropic		
Perspective - referitoare la			Presiunile și amenințările afectează puternic specia; perspective	

Caracteristică	Statut de conservare			
	Favorabil 'verde'	Nefavorabil -Neadecvat 'portocaliu'	Nefavorabil - Grav 'roșu'	Necunoscut - informație insuficientă pentru o evaluare corectă
populație, areal și disponibilitatea habitatului			nefavorabile, în cazul menținerii amenințarilor, viabilitatea pe termen lung fiind pusă în pericol	
Evaluare generală a statutului de conservare			U2- roșu	

Tabelul nr. 31

Evaluarea generală a statutului de conservare în sit pentru specia *Alosa immaculata*- Scrumbie de Dunăre

Caracteristică	Statut de conservare			
	Favorabil 'verde'	Nefavorabil -Neadecvat 'portocaliu'	Nefavorabil - Grav 'roșu'	Necunoscut - informație insuficientă pentru o evaluare corectă
Areal	Stabil - reducerea arealului este în echilibru cu extinderea, sau arealul este în creștere,și nu mai mic			

Caracteristică	Statut de conservare			
	Favorabil 'verde'	Nefavorabil -Neadecvat 'portocaliu'	Nefavorabil - Grav 'roșu'	Necunoscut - informație insuficientă pentru o evaluare corectă
	decât arealul favorabil de referință			
Populație	Populațiile sunt cel puțin egale cu populația favorabilă de referință și reproducerea, mortalitatea și structura pe vârste nu deviază de la normal, în cazul când există date			
Habitat pentru specie	Suprafața habitatului este suficient de mare, și stabilă sau în creștere, și calitatea habitatului este adecvată pentru supraviețuirea pe termen lung a speciei			
Perspective - referitoare la populație, areal și disponibilitatea habitatului	Principalele presiuni și amenințări exercitate asupra speciei ne semnificative; speciile rămân viabile pe termen lung			
Evaluare generală a statutului de conservare	FV - verde			

Evaluarea generală a statutului de conservare în sit pentru specia *Alosa tanaica* - Rizeafcă

Caracteristică	Statut de conservare			
	Favorabil 'verde'	Nefavorabil -Neadecvat 'portocaliu'	Nefavorabil - Grav 'roșu'	Necunoscut informație insuficientă pentru o evaluare corectă
Areal	Stabil - reducerea arealului este în echilibru cu extinderea, sau arealul este în creștere și nu mai mic decât arealul favorabil de referință			
Populație	Populațiile sunt cel puțin egale cu populația favorabilă de referință și reproducerea, mortalitatea și structura pe vârste nu deviază de la normal, în cazul când există date			
Habitat pentru specie	Suprafața habitatului este suficient de mare, și stabilă sau în creștere, și calitatea habitatului este adecvată pentru supraviețuirea pe termen lung a speciei			
Perspectivă - referitoare la populație, areal și disponibilitatea habitatului	Principalele presiuni și amenințări exercitate asupra speciei nesemnificative; speciile rămân viabile pe termen lung			
Evaluare generală a statutului de conservare	FV - verde			

4. SCOPUL ȘI OBIECTIVELE PLANULUI DE MANAGEMENT

4.1. Scopul planului de management

Planul de Management al Sitului Natura 2000 se subscrie dezideratelor generale de ”conservare”, ”durabilitate” și ”protecție” a habitatelor marine în concordanță cu directivele Uniunii Europene. Prin consecință, datorită specificului ambientului habitatelor, unde comunitățile locale nu provoacă direct influențe majore decât prin acțiuni de capturare a populațiilor piscicole existente sau a unor moluște, și în foarte mică măsură a unor elemente de flora acvatică sau mamifere marine, scopul principal al Planului de Management este acela de a crea cadrul cel mai potrivit pentru protecția structurilor specifice a diferitelor tipuri de habitate, a identifica fauna și flora cu referire în mod deosebit la cele aflate în anumite stadii de periclitate/risc.

Pe acest fond Planul de Management este conceput să furnizeze custozilor ariilor protejate pe care le au în gestionare principalele direcții de acțiune ce le vor fi la îndemână în păstrarea stării de ”sănătate” , ”conservare favorabilă”, a habitatelor. În acest context se va acționa pentru limitarea, sau după caz, interzicerea unor activități ce pot avea influențe negative, sau promovarea unor activități, economice, turistice, de agrement, științifice etc., în contextul menținerii unei interacțiuni armonioase a omului cu natura.

4.2. Obiective generale, specifice și activități

4.2.1. Obiectiv general

Scopul și categoria de arie protejată corespund Anexei 1 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice. Conform acesteia, aria marină protejată Vama Veche - 2 Mai face parte din categoria “Rezervație naturală”, corespunzătoare categoriei IV International Union for Conservation of Nature - Protected area managed mainly for conservation through management intervention - Habitat/Species Management Area, având scopul de a proteja și conserva habitatele marine și speciile naturale marine importante sub aspect floristic și faunistic. De asemenea, se va realiza și protecția și conservarea peisajului marin. Managementul rezervației se va face diferențiat, în funcție de caracteristicile habitatelor și speciilor existente. Pe lângă activitățile științifice, se vor permite o serie de activități turistice, educaționale, organizate, precum și unele activități de valorificare durabilă a unor resurse naturale tradiționale. Managementul rezervației urmărește menținerea interacțiunii armonioase a omului cu natura prin protejarea diversității habitatelor și peisajului marin, promovând păstrarea folosinței tradiționale

a apelor marine din jur, încurajarea și consolidarea activităților, practicilor și culturii tradiționale ale populației locale. De asemenea, se oferă publicului posibilități de recreere și turism și se încurajează activitățile științifice și tradiționale.

Obiectivele de conservare prioritare pentru situl de importanță comunitară din România 0269 Vama Veche - 2 Mai sunt atingerea stării de bună conservare pentru habitatele 1170-10 cu *Pholas dactylus*, 1170-8 cu *Cystoseira barbata* și 1170-7 cu *Mytilus galloprovincialis*, care se află toate într-o stare ușor degradată, inclusiv conservarea speciilor reprezentative *Cystoseira barbata*, *Pholas dactylus* și *Corallina officinalis*.

Celelalte habitate prezente în sit, anume 1110 și respectiv 1140, cu sub-tipurile aferente fiecăruia, sunt foarte larg răspândite pe întreg litoralul Mării Negre, și se află într-o stare bună de conservare în general, motiv pentru care nu fac obiectul unor eventuale măsuri de conservare.

De asemenea trebuie protejate speciile de pești și mamifere din Anexa II a Directivei Habitats care sunt prezente în sit: *Tursiops truncatus*, *Phocoena phocoena*, *Alosa immaculata* și *Alosa tanaica*.

4.2.1.1. Obiective specifice

Tabelul nr. 33

Obiective de management pentru ROSCI 0269 Vama Veche - 2 Mai

Obiective	Indicatori	Valori limită
Menținerea stării de bună conservare pentru habitatul 1170-7 Stânca mediolitorală inferioară	Suprafața ocupată de habitat	≥ 2.43 ha
	Acoperirea cu <i>Corallina officinalis</i> în interiorul campurilor	$\geq 50\%$
Menținerea stării de bună conservare pentru habitatul 1170-10 Bancuri infralitorale de argilă sau marna cu <i>Pholadidae</i>	Suprafața ocupată de habitat	0.19 ha
	Fragmentarea habitatului	=0
	Densitatea populației de <i>Pholas dactylus</i>	≥ 1500 ind. m ⁻²
	Frecvența juvenililor de <i>Pholas dactylus</i> în patrate de 1 m ²	$\geq 50\%$
	Dimensiunea maximă a exemplarelor de <i>Pholas dactylus</i> , lungimea cochiliei,	70mm SL
Menținerea stării de bună conservare pentru	Suprafața ocupată de habitat	0.95 ha
	Fragmentarea habitatului	≤ 2 campuri

habitatul 1170-8 Stânca infralitorală cu alge fotofile – centuri de <i>Cystoseira barbata</i>	Acoperirea cu <i>Cystoseira barbata</i> în interiorul câmpurilor	$\geq 50\%$
	Înălțimea talurilor de <i>Cystoseira barbata</i> în sezonul rece	≥ 100 cm
	Biomasa umedă a <i>Cystoseira barbata</i> fără epifite	≥ 3000 g m ⁻²
	Frecvența exemplarelor tinere de <i>Cystoseira</i> în pătrate de 1 m ²	$\geq 50\%$
	Frecvența epifitei <i>Acrochaetium thuretii</i> în pătrate de 1 m ²	$\geq 80\%$
Menținerea stării de bună conservare pentru <i>Alosa immaculata</i> și <i>A. tanaica</i>	Prezența juvenililor în captură la pescuitul științific cu năvodul de plajă	≥ 3 ind. toană ⁻¹
Menținerea stării de bună conservare pentru <i>Tursiops truncatus</i>	Prezența afașinilor în sit, izolați sau în grupuri, în perioada iunie-octombrie	5-20 ind. zi ⁻¹
Menținerea stării de bună conservare pentru <i>Phocoena phocoena</i>	Prezența marsuinilor în sit, izolați sau în grupuri, în perioada martie-decembrie	5-20 ind. zi ⁻¹

5. PLANUL DE ACTIVITĂȚI

Plan de acțiune

Pentru exercitarea custodiei ariei marine protejate

A. Biodiversitate

P = prioritatea

Tema:	A. Biodiversitate													
Obiectiv	Menținerea biodiversității prin conservarea speciilor și ecosistemelor cheie, precum și a peisajelor din cuprinsul ariei marine protejate													
Acțiuni	Limite/Țintă	P	An1		An2		An3		An4		An5		Parteneri pentru implementare	Buget Euro
			S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2		
A1. Verificarea anuală a atingerii obiectivelor de conservare prin monitorizarea valorilor indicatorilor prevăzuți în acest Plan de management	Raport de monitoring asupra indicatorilor stării de bună conservare	1							3				Instituții științifice de profil	500000
A2. Stabilirea și implementarea unui plan de monitorizare a biodiversității, axat pe speciile și habitatele de interes	Plan de monitorizare funcțional	1											Instituții științifice de profil	500000

Tema:	A. Biodiversitate													
Obiectiv	Menținerea biodiversității prin conservarea speciilor și ecosistemelor cheie, precum și a peisajelor din cuprinsul ariei marine protejate													
Acțiuni	Limite/Țintă	P	An1		An2		An3		An4		An5		Parteneri pentru implementare	Buget Euro
			S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2		
A3. Pe baza rezultatelor monitorizării, luarea de măsuri specifice pentru protejarea speciilor și habitatelor de interes ,inclusiv zonare funcțională,	Speciile și habitatele sunt protejate prin măsuri stipulate în planul de management	1											Autorități competente, Comunități	350000
A4. Igienizarea și curățarea ariei marine protejate, precum și a zonelor învecinate de plaja	Rezervație curată	2											Comunități, Administrația Bazinală de Apă Dobrogea – Litoral, Organizații nonguvernamentale	20000

Tema:	A. Biodiversitate															
Obiectiv	Menținerea biodiversității prin conservarea speciilor și ecosistemelor cheie, precum și a peisajelor din cuprinsul ariei marine protejate															
Ațiuni	Limite/Țintă	P	An1		An2		An3		An4		An5		Parteneri pentru implementare	Buget Euro		
			S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2				
A5. Monitorizarea parametrilor fizico-chimici ai apei din aria marină protejată	Prevenirea poluării	2													Instituții științifice de profil	300000
A6. Monitorizarea surselor majore de poluare a apei din aria marină protejată și raportarea autoritatilor competente	Prevenirea poluării	2													Instituții științifice de profil	300000
A7. Acțiuni de combatere a braconajului in aria marină protejată	Reducerea braconajului												Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură, Garda de coastă	50000		

B. Turism

Obiectiv	B. Turism 1. Atragerea turiștilor și extinderea perioadei de ședere în zona prin dezvoltarea ecoturismului și promovarea valorilor naturale, tradiționale, istorice și culturale ale regiunii													
Acțiuni	Limite/Țintă	P	An 1		An 2		An 3		An 4		An 5		Parteneri pentru implementare	Buget Euro
			S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2		
B1. Crearea unei baze de date și a unui catalog al pensiunilor din zonă	Catalog, contactarea agențiilor de turism	2		2	→								Custode, Organizații nonguvernamentale, Agenții turism	10000
B2. Crearea, elaborarea și valorificarea de materiale informative	Materiale informative, surse de venituri, imagine	1	→		→		→						Organizații nonguvernamentale, Primarie	40000
B3. Crearea și lasarea de indicatoare și panouri informative pentru vizitatori	Panouri, semne, de informare/avertizare/ghidare, afișe Turiștii ghidati	1	→				→						Organizații nonguvernamentale, Primărie	40000

Obiectiv	B. Turism 1. Atragerea turiștilor și extinderea perioadei de ședere în zona prin dezvoltarea ecoturismului și promovarea valorilor naturale, tradiționale, istorice și culturale ale regiunii													
Acțiuni	Limite/Țintă	P	An1		An 2		An 3		An 4		An 5		Parteneri pentru implementare	Buget Euro
			S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2		
B4. Crearea unor posibilități de observare a florei și faunei, peisajelor subacvatice din aria marină protejată	Observatoare pe mal, bărci pentru turiști, trasee subacvatice	3			3 —	▪	—	▪	—	▶			Organizații nonguvernamentale, Primărie	100000
B5. Dezvoltarea de programe atractive pentru turiști, în colaborare cu întreprinzătorii locali	Numar de turiști în creștere	3					3 —	▪	—	▪	▶		Întreprinzători locali	30000
B6. Crearea unei infrastructuri proprii ariei marine protejate	Centru de informare	2			2 →	2							Custode ONG	50000

Obiectiv	B. Turism 1. Atragerea turiștilor și extinderea perioadei de ședere în zona prin dezvoltarea ecoturismului și promovarea valorilor naturale, tradiționale, istorice și culturale ale regiunii													
Acțiuni	Limite/Țintă	P	An1		An 2		An 3		An 4		An 5		Parteneri pentru implementare	Buget Euro
			S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2		
B7. Colaborare cu agențiile turistice pentru practicarea turismului ecologic	Statistici anuale comparative, chestionare, puncte de observare	3				3	3	3	3	3	3	3	Agenții de turism	20000
B8.Organizarea unui turism științific, prin posibilitatea realizării de studii, cercetări, asupra florei, faunei și habitatelor	Studii, cercetări, seminarii cu exemplificare la Rezervație	3					3	3	3	3	3	3	Specialiști cercetare marină	100000
B9. Instruirea și coordonarea personalului de teren în supravegherea activităților turiștilor	Acțiuni de pază cu personalul rezervației, Seminarii de instruire	1	1										Specialiști cercetare marină	10000

Obiectiv	B. Turism 1. Atragerea turiștilor și extinderea perioadei de ședere în zona prin dezvoltarea ecoturismului și promovarea valorilor naturale, tradiționale, istorice și culturale ale regiunii													
Acțiuni	Limite/Țintă	P	An1		An 2		An 3		An 4		An 5		Parteneri pentru implementare	Buget Euro
			S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2		
B10. Elaborarea și implementarea unui program de monitorizare a turismului	Monitorizare	3			3	3	3	3	3	3	3	3	Specialiști cercetare marină	20000
B11.Elaborarea și implementarea strategiei de turism integrând oferta turistică a rezervatiei în contextul local, național și internațional	Strategia, analiza efectelor	2	1	1	1	1							Diverși consultanți, Universități	20000

C. Comunități și economie locală

Tema:	C. Comunități și economie locală													
Obiectiv	Să promoveze și să creeze oportunități pentru dezvoltarea durabilă a economiei locale în concordanță cu obiectivele ariei marine protejate													
Acțiuni	Limite/Țintă	P	An1		An 2		An 3		An 4		An 5		Parteneri pentru implementare	Buget Euro
			S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2		
C1.Sprijinirea dezvoltării unor activități generatoare de venituri care să țină cont de interesele comunităților locale, în concordanță cu managementul ariei marine protejate	Creșterea nivelului de trai al locuitorilor Creșterea gradului de valorificare a produselor agricole și de origine animală Creșterea nr. de locuri de cazare la pensiuni Reducerea presiunii asupra ariei marine protejate	1		1	1	1							Comunități, Organizații nonguvernamentale	50000

Tema:	C. Comunități și economie locală													
Obiectiv	Să promoveze și să creeze oportunități pentru dezvoltarea durabilă a economiei locale în concordanță cu obiectivele ariei marine protejate													
Acțiuni	Limite/Țintă	P	An1		An 2		An 3		An 4		An 5		Parteneri pentru implementare	Buget Euro
			S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2		
C2. Colaborarea Custodelui Rezervației cu comunitățile locale în cadrul unor acțiuni de protecție a mediului: colectare/depozitare deșeuri, infrastructură etc.	Reducerea poluării în zona rezervației. Creșterea gradului de confort și civilizație a locuitorilor	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	Comunități locale, Organizații nonguvernamentale, Agenții guvernamentale în teritoriu	20000
C3. Sprijinirea activităților de instruire a proprietarilor de pensiuni și ghizi turistici locali	Creșterea calității serviciilor	2		2 →		2 →		2 →		2 →		2 →	Localnici, întreprinzători particulari din turism	15000

Tema:	C. Comunitați și economie locală													
Obiectiv	Să promoveze și să creeze oportunități pentru dezvoltarea durabilă a economiei locale în concordanță cu obiectivele ariei marine protejate													
Acțiuni	Limite/Țintă	P	An1		An 2		An 3		An 4		An 5		Parteneri pentru implementare	Buget Euro
			S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2		
C4. Sprijinirea acelor întreprinzatori locali care se remarcă prin participare activă la susținerea acțiunilor din aria marină protejată și promovarea imaginii acesteia	Relații reciproc avantajoase Creșterea popularității ariei marine protejate	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	Întreprinzători particulari locali, Organizații nonguvernamentale	20000

D. Educație și conștientizare publică

Tema:	D. Educație și conștientizare publică													
Obiectiv	Implicarea publicului și a comunităților în conservarea valorilor ariei marine protejate prin programe de educație și conștientizare													
Acțiuni	Limite/Țintă	P	An1		An 2		An 3		An 4		An 5		Parteneri pentru implementare	Buget Euro
			S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2		

Tema:		D. Educație și conștientizare publică												
Obiectiv		Implicarea publicului și a comunităților în conservarea valorilor ariei marine protejate prin programe de educație și conștientizare												
Acțiuni	Limite/Țintă	P	An1		An 2		An 3		An 4		An 5		Parteneri pentru implementare	Buget Euro
			S1	S 2	S 1	S 2	S 1	S 2	S 1	S 2	S 1	S 2		
D1. Construirea, dotarea și amenajarea centrului de informare	Centru de informare	1		1	1	1							Organizații nonguvernamentale, Primărie	50000
D2 Dezvoltarea și implementarea unui program de educație ecologica în instituțiile de învățământ din zona rezervației	Material educativ Întâlniri cu personalul didactic și elevi Desfășurarea de ore de ecologie	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	Instituții de învățământ	25000
D3 Actualizarea periodică a paginii de Internet a ariei marine protejate	Pagina internet cu informații actualizate	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	Personalul Custodelui	25000

Tema:		D. Educație și conștientizare publică												
Obiectiv		Implicarea publicului și a comunităților în conservarea valorilor ariei marine protejate prin programe de educație și conștientizare												
Acțiuni	Limite/Țintă	P	An1		An 2		An 3		An 4		An 5		Parteneri pentru implementare	Buget Euro
			S1	S 2	S 1	S 2	S 1	S 2	S 1	S 2	S 1	S 2		
D4. Realizarea și difuzarea de materiale cu caracter educativ	Materiale promoționale	1	1		1		1		1		1		Custode	40000
D5. Întâlniri de lucru cu administrația publică locală pentru obținerea suportului în atingerea obiectivelor Custodelui	Seminarii, întâlniri de lucru Creșterea nivelului de implicare a administrației publice locale	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	Primăria	15000
D6. Organizare festivități, evenimente locale, concursuri inter/intra școlare	Festivități, concursuri, evenimente	1	1		1		1		1		1		Primăria, Școala, Inspectoratul Școlar Județean	25000

Tema:	D. Educație și conștientizare publică													
Obiectiv	Implicarea publicului și a comunităților în conservarea valorilor ariei marine protejate prin programe de educație și conștientizare													
Acțiuni	Limite/Țintă	P	An1		An 2		An 3		An 4		An 5		Parteneri pentru implementare	Buget Euro
			S1	S 2	S 1	S 2	S 1	S 2	S 1	S 2	S 1	S 2		
D7. Promovarea imaginii rezervației cu ocazia diverselor manifestări sau evenimente	Participare activă	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	Comunități, Organizații nonguvernamentale	25000
D8. Editarea și difuzarea unui buletin informativ periodic al rezervației	Buletin informativ	2	2	2	2	2	2	2					Personalul Custodelui	15000
D9. Încurajarea înființării de cluburi ecologice pe plan local	Cluburi ecologice, Junior Ranger	2	2	2	2								Școli, Organizații nonguvernamentale	7000

Tema:	D. Educație și conștientizare publică													
Obiectiv	Implicarea publicului și a comunităților în conservarea valorilor ariei marine protejate prin programe de educație și conștientizare													
Acțiuni	Limite/Țintă	P	An1		An 2		An 3		An 4		An 5		Parteneri pentru implementare	Buget Euro
			S1	S 2	S 1	S 2	S 1	S 2	S 1	S 2	S 1	S 2		
D10. Acțiuni de implicare a copiilor în protejarea mediului	Locuri igienizate	2	2		2		2		2		2		Școli, Organizații nonguvernamentale	7000
D11. Întâlniri de lucru cu factori interesați ,agenți economici de exploatare, de turism	Întâlniri de lucru	1	1	1	1								Agenti economici	3000
D12. Implicarea mass media în acțiuni de sprijinire a obiectivelor ariei marine protejate	Articole, interviuri, emisiuni, conferințe de presă	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	Mass media	3000

Tema:	D. Educație și conștientizare publică													
Obiectiv	Implicarea publicului și a comunităților în conservarea valorilor ariei marine protejate prin programe de educație și conștientizare													
Acțiuni	Limite/Țintă	P	An1		An 2		An 3		An 4		An 5		Parteneri pentru implementare	Buget Euro
			S1	S 2	S 1	S 2	S 1	S 2	S 1	S 2	S 1	S 2		
D13. Implicarea Organizații nonguvernamentale în acțiuni de sprijinire a obiectivelor ariei marine protejate	Proiecte, Parteneriat	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	Organizații nonguvernamentale	5000
D14. Promovarea imaginii ariei marine protejate	Participarea la manifestări locale, naționale si internaționale, conferințe, simpozioane etc.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	Organizații nonguvernamentale, Personalul Custodelui	5000

E. Managementul ariei marine protejate

Obiectiv	E. Managementul ariei marine protejate 1. Întărirea capacității administrative, stabilirea unor mecanisme adecvate pentru desfășurarea activităților specifice și promovarea unei strânse colaborări cu factorii interesați din aria marina protejată													
Acțiuni	Limite/Țintă	P	An 1		An 2		An 3		An 4		An 5		Parteneri pentru implementare	Buget Euro
			S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2		
E1. Alcătuirea organigramei ariei marine protejate și distribuirea responsabilităților	Organigrama adecvată și fișa postului actualizată	1	1 →											2000
E2. Stabilirea necesităților de instruire și participarea la programe de training adecvate	Eliminarea deficiențelor în pregătire	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	Consultanți	20000
E3. Elaborarea și aplicarea Regulamentului ariei marine protejate	Existența regulamentului aprobat	1	1 →	1 -	-	-	-	-	-	-	-	→		5000

Obiectiv	E. Managementul ariei marine protejate 1. Întărirea capacității administrative, stabilirea unor mecanisme adecvate pentru desfășurarea activităților specifice și promovarea unei strânse colaborări cu factorii interesați din aria marina protejată													
Acțiuni	Limite/Țintă	P	An 1		An 2		An 3		An 4		An 5		Parteneri pentru implementare	Buget Euro
			S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2		
E4. Dotare cu echipament și tehnologie adecvată	Echipament necesar desfășurării activității	2	2	2	2	2	2	2						500000
E5. Realizarea și actualizarea bazei de date în Sistem Informațional Geografic	Existența hărților digitale și a bazei de date asociate	1												50000
E6. Colaborarea cu Organizații nonguvernamentale pentru atragerea de finanțări în zona și desfășurarea unor activități comune	Finanțare	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	Organizații nonguvernamentale	10000

Obiectiv	E. Managementul ariei marine protejate 1. Întărirea capacității administrative, stabilirea unor mecanisme adecvate pentru desfășurarea activităților specifice și promovarea unei strânse colaborări cu factorii interesați din aria marina protejată													
Acțiuni	Limite/Țintă	P	An1		An 2		An 3		An 4		An 5		Parteneri pentru implementare	Buget Euro
			S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2		
E7. Identificarea și obținerea de surse de finanțare a activităților în rezervație	Finanțare	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	Personalul Custodelui	5000
E8. Elaborarea și implementarea unei strategii de autofinanțare	Finanțare	1	1	1	1	1	1	1					Personalul Custodelui	5000
E9. Promovarea permanentă a unui management modern și eficient	Creșterea randamentului personalului	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	Personalul Custodelui	10000

Obiectiv	E. Managementul ariei marine protejate 1. Întărirea capacității administrative, stabilirea unor mecanisme adecvate pentru desfășurarea activităților specifice și promovarea unei strânse colaborări cu factorii interesați din aria marina protejată													
Acțiuni	Limite/Țintă	P	An1		An 2		An 3		An 4		An 5		Parteneri pentru implementare	Buget Euro
			S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2		
E10. Materializarea în teren a limitelor zonelor de management special al ariei marine protejate	Harta rezervației și limitele în teren ale zonelor de management special	1	1	1	1	1							Personalul Custodelui	50000
E11. Analizarea bazei de date structurata pe domenii de interes	Baza de date completa	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	Personalul Custodelui	35000
E12. Elaborarea programelor anuale în concordanță cu prevederile Planului de management	Plan de lucru anual	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	Personalul Custodelui	5000
E13. Asigurarea funcționalității echipamentului și tehnicii din dotare	Echipament si tehnica in conditii bune de functionare	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	Echipa de administrație	10000

Obiectiv	E. Managementul ariei marine protejate 1. Întărirea capacității administrative, stabilirea unor mecanisme adecvate pentru desfășurarea activităților specifice și promovarea unei strânse colaborări cu factorii interesați din aria marina protejată													
Acțiuni	Limite/Țintă	P	An1		An 2		An 3		An 4		An 5		Parteneri pentru implementare	Buget Euro
E14. Colaborarea cu institutiile locale în scopul implementării prevederilor legale în raza ariei marine protejate	Prevenirea activităților ilegale	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	Instituții și organizații locale	10000

6. PLANUL DE MONITORIZARE A ACTIVITĂȚILOR

Scopul Rețelei Natura 2000 nu este acela de a crea așa-numitele sanctuare ale naturii în care natura își urmează cursul și orice activități umane sunt interzise. Dimpotrivă, acest concept modern urmărește o conviețuire armonioasă între om și natură. Așadar, după desemnarea siturilor Natura 2000, activitățile umane sunt permise, însă în măsura în care mențin habitatele și speciile de importanță comunitară în stare bună.

În cazul unui habitat natural, starea sa de conservare este dată de totalitatea factorilor ce acționează asupra sa și asupra speciilor caracteristice și care îi poate afecta pe termen lung răspândirea, structura și funcțiile, precum și supraviețuirea speciilor caracteristice. Această stare se consideră „favorabilă” atunci când sunt îndeplinite condițiile:

- arealul natural al habitatului și suprafețele pe care le acoperă în cadrul acestui areal sunt stabile sau în creștere;
- habitatul are structura și funcțiile specifice necesare pentru conservarea sa pe termen lung, iar probabilitatea menținerii acestora în viitorul previzibil este mare;
- speciile care îi sunt caracteristice se află într-o stare de conservare favorabilă .

Starea de conservare a unei specii este dată de totalitatea factorilor ce acționează asupra sa și care pot influența pe termen lung răspândirea și abundența populațiilor speciei respective la nivel comunitar. Această stare se consideră „favorabilă” atunci când sunt îndeplinite condițiile:

- datele privind dinamica populațiilor speciei indică faptul că aceasta se menține și are șanse să se mențină pe termen lung, ca o componentă viabilă a habitatului natural;
- arealul natural al speciei nu se reduce și nu există riscul să se reducă în viitorul apropiat;
- există un habitat suficient de vast pentru ca populațiile speciei să se mențină pe termen lung.

Întrucât un sistem de monitorizare la nivel național trebuie să fie eficient, să obțină rezultatele dorite cu costuri minime, este de dorit ca monitorizarea să folosească pe cât posibil datele culese în sistemele deja existente. Având în vedere toate cele menționate anterior și luând în considerare faptul că o monitorizare cuprinzătoare a habitatelor marine la nivel național constituie un efort considerabil, în cazul habitatelor marine considerăm că informațiile culese prin prezentul proiect cu ocazia lucrărilor de teren pot să constituie fundamentul unui asemenea sistem.

Abordarea corectă și completă a problemei gospodăririi durabile a habitatelor marine trebuie să cuprindă în mod obligatoriu, pe lângă explicitarea detaliată a stării normale a parametrilor structurali la nivel de tip de habitat, următoarele patru etape:

1. descrierea habitatelor existente,

2. evaluarea stării lor de conservare, pentru a cunoaște pașii necesari de implementat în continuare,
3. propunerea de măsuri de gospodărire adecvate,
4. monitorizarea dinamicii stării de conservare, pentru îmbunătățirea continuă a modului de management.

Descrierea habitatelor, evaluarea stării de conservare și propunerea de măsuri de gospodărire adecvate considerăm că trebuie făcute doar odată la 5 - 10 ani, cu excepția situațiilor când intervin factori perturbatori care afectează suprafețe întinse din habitat, caz în care se vor reanaliza toate cele patru etape.

Această perioadă de timp cuprinde practic intervalul de raportare conform Directivei Europene 92/43/ Comunitatea Economică Europeană referitoare la conservarea habitatelor naturale, a florei și a faunei sălbatice, care se realizează la fiecare 6 ani. În același timp însă, atunci când anumite situații o impun, monitorizarea anumitor indicatori trebuie să aibă o frecvență mai ridicată. Pentru eficiență și funcționalitate, având în vedere suprafața întinsă ce trebuie monitorizată dar mai ales diversitatea tipurilor de habitate, este de dorit ca la nivel național să existe o bază de date integrată. Doar astfel evaluarea la nivel național se poate face în orice moment, chiar dacă informațiile existente au fost culese în momente diferite, într-un interval de maxim 10 ani.

Monitorizarea se va realiza conform metodologiei și a planurilor care vor fi aprobate la nivel național, în momentul de față neexistând o metodologie specifică. Până la aprobarea acestei metodologii, este necesar un Plan de monitorizare care să urmărească starea de conservare a speciilor și habitatelor de interes comunitar, adică acelea indicate în formularul standard Natura 2000, pentru fiecare sit în parte.

Tabel nr. 34

Plan monitorizare al speciilor și habitatelor de interes comunitar

Aria marină protejată	Obiective monitorizare	Indicatori
ROSCI 0269 Vama Veche - 2 Mai	1. Monitorizarea anuală a evoluției florei și faunei benthice și pelagice	-Completarea datelor actuale cu cele obținute din programul de monitorizare -Evidențierea schimbărilor în componența biotei și densitatea populațiilor
	2. Monitorizarea indicatorilor	- Evidențierea indicatorilor care nu se

	stării de bună conservare pentru habitatele și speciile importante pentru conservare din sit	încadrează în valorile corespunzătoare unei stări bune de conservare - Efectuarea de cercetări și luarea de măsuri pentru remedierea situației și revenirea la valorile normate
	3. Monitorizarea activităților umane în sit și evaluarea impactului asupra speciilor și habitatelor	- Evidențierea acelor activități cu impact semnificativ și interzicerea acestora

7. BIBLIOGRAFIE ȘI REFERINȚE

1. Aldenberg T & Slob W., 1993 - *Confidence limits for hazardous concentrations based on logistically distributed NOEC toxicity data*. *Ecotoxicology and Environmental Safety* 25, 48-63.
2. Antonescu C. , 1968 – *Marea*, Editura Științifică, București;
3. Birkun Jr., A.A. & Frantzis, A. 2008. *Phocoena phocoena ssp. relicta*. In: IUCN 2010. IUCN Red List of Threatened Species
4. Blondel P., 2009, *The handbook of the sidescan sonar*, Springer-Praxis books in Geophysical Sciences, Praxis Publishing Ltd, Chicester UK, 324 p.
5. Burkhard LP & Ankley JL 1989. *Identifying toxicants: NETAC's toxicity-based approach.*, *Environmental Science and Technology* 23, 1438–1443.
6. Donita N., A. Popescu, M.Pauca-Comanescu, I-A.Biris, 2005 – *Habitatele din România*, Ed. Tehnica Silvica, 496 p., ISBN 973-96001-4-X
7. Dumont , H. J. (Editor), 1999 - *Black Sea Red Data Book. Published by the United Nations Office for Project Services*, 413 pp.
8. European Commission – 2007, *Interpretation Manual of European Union Habitats - EUR 27*. Council of Europe Publications, Strasbourg, 142 pp.
9. Frantzis, A. 2008. *Phocoena phocoena ssp. relicta*. In: IUCN 2010. IUCN Red List of Threatened Species.
10. Kenny A.J., B.J. Todd, R. Cooke, 2001, *Procedural guideline No. 1-4. The application of sidescan sonar for seabed habitat mapping*. In J.Davies et al. (eds.) *Marine monitoring handbook*, UK Marine SAC's Project, p. 199-210.
11. Kovachev A., Carina T., Dimova D. (red.), 2008 - *Ribovotsvo za otenka ha blagopriiatno prorodosascitno cstoianiiie za vidove i tipove prirodni mestoobitaniia na Natura 2000 b Balgariia*. *Balgarskaia fondatiia Bioraznoobrazie*
12. Long D., 2005 - *Recommended operating guidelines (ROG) for sidescan sonar*, MESH, 9 p.
13. Micu D., 2004. *Annotated Checklist of the Marine Mollusca from the Romanian Black Sea*. In: Ozturk B., Mokievsky V.O. and Topaloglu B. (Eds) *International Workshop on Black Sea Benthos* : 89-152. Published by Turkish Marine Research Foundation, Turkey 2004, 244 pp.
14. Micu S. and Micu D., 2006. *Proposed IUCN regional status of all Crustacea Decapoda from the Romanian Black Sea*. *Ann. Sci. Univ. "Al.I.Cuza" Iași, secț. Biologie Animală*, Tom **LII**: 7-38. ISSN 1224-581X.

15. Micu D., Zaharia T., Todorova V., Niță V., 2007. Constanța, 32pp. ISBN 978-973-88566-1-5. *Habitatale marine românești de interes european*. Ed. Punct Ochit, Constanța, 32pp. ISBN 978-973-88566-1-5.
16. Micu D., Zaharia T., Todorova V., 2008. Natura 2000 habitat types from the Romanian Black Sea. In: Zaharia T., Micu D., Todorova V., Maximov V., Niță V. The development of an indicative ecologically coherent network of marine protected areas in Romania (6-21), Romart Design Publishing, Constanta, 32 pp. ISBN 978-973-88628-8-3.
17. Micu D., 2008. Open Sea and Tidal Areas. În: Gafta D. and Mountford J.O. (eds.) *Manual de interpretare a habitatelor Natura 2000 din România*. EU publication EuropeAid/121260/D/SV/RO, 101pp. ISBN 978-973-751-697-8.
18. Onciu Teodora – Maria, 2006 – *Biologia Mării Negre*, Note de curs, Universitatea Ovidius Constanța;
19. Onciu T.M., Skolka M., Gomoiu M.-T, 2006 - *Ecologia comunitatilor zooplanctonice din Marea Neagră / Ecology of zooplankton communities of the Black Sea.*, Ovidius University Press, ISBN 973-614-305-8; ISBN 978-973-614-305-2.
20. Petran Adriana (Compiler) 1997 - *Black Sea Biological Diversity - Romanian National Report*, GEF Black Sea Environmental Series Vol.4: 314 pp, United Nations Publications New York.
21. Zaharia T., D. Micu, V. Nita, V. Maximov, R. Mateescu, A. Spinu, M. Nedelcu, G. Ganea, M. Golumbeanu, C.M. Ursache, 2012 - Preliminary data on habitat mapping in the Romanian Natura 2000 marine sites, *J.of Environmental Protection*, 13, No 3A, pp. 1776–1782.
22. x x x, 2010 - Delph Sonar – Advanced Notes, IXSEA, 49 p.
23. x x x, 2010 - Delph Sonar Interpretation – User’s Manual, 139 p.
24. x x x, 1999 - EC DG XI Environment, Nuclear Safety & Civil Protection, Guidelines for the Assessment of Indirect and Cumulative Impacts as well as Impact Interactions.
25. x x x , 2006 - Manual de metode folosite în planificarea politicilor publice și evaluarea impactului, Proiectul Phare Twinning al Uniunii Europene pentru „Consolidarea capacității instituționale a Guvernului României de a gestiona și coordona politicile publice și procesul decizional” (RO2003/IB/OT-10).
26. x x x, 2007 - Ghid generic privind evaluarea de mediu pentru planuri si programe / Ministerul Mediului si Dezvoltării Durabile – Bucuresti: Speed Promotion, ISBN 978-973-8942-54-7.

27. x x x, 2010 - INCDM, Raport anual PN - 09 32 02 07: "Obtinerea informatiilor actualizate necesare extinderii retelei ecologice europene Natura 2000 (arii speciale de conservare) in zona marina romaneasca".
28. x x x, 2010 - INCDM, Studiu MMP: Analiza și negocierea cu Comisia Europeană a desemnării suficiente a siturilor de importanță comunitară din regiunea biogeografică Marea Neagră - zona marină.
29. x x x, 2007 - Guidelines for the establishment of the Natura 2000 network in the marine environment. Application of the Habitats and Birds Directives, mai 2007, ghid pentru aplicarea 79/409/EEC și 92/43/EEC, http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/marine/docs/marine_guidelines.pdf , și anexe aferente: anexe 1-5, ghid Aqua-N2000, fish_measures.
30. x x x, 2003 - Marine Water Quality in Hong Kong, Environmental Protection Department, The Government of the Hong Kong Special Administrative Region, rapoarte pe anii 2003 - 2011.
31. x x x, 2000 - ANZECC Australian and New Zealand Guidelines for Fresh and Marine Water Quality, National Water Quality Management Strategy, Australian and New Zealand Environment and Conservation Council, Agriculture and Resource Management Council of Australia and New Zealand, vol 2, 2000.
32. x x x, 1992 - ANZECC Australian water quality guidelines for fresh and marine waters. National Water Quality Management Strategy Paper No 4, Australian and New Zealand Environment and Conservation Council, Canberra.
33. x x x, 2000 - ANZECC & ARMCANZ, Australian guidelines for water quality monitoring and reporting. National Water Quality Management Strategy Paper No 7, Australian and New Zealand Environment and Conservation Council & Agriculture and Resource Management Council of Australia and New Zealand, Canberra.
34. x x x, 1997 - CCME, Protocol for the derivation of Canadian tissue residue guidelines for the protection of wildlife that consume aquatic biota. Canadian Council of Ministers of the Environment, Ottawa.
35. x x x, 1987 - CCREM, Canadian water quality guidelines. Canadian Council for Resource and Environment Ministers, Inland Waters Directorate, Environment Canada, Ontario.
36. Ordinul ministrului Mediului si Dezvoltarii Durabile nr. 1964 din 13 decembrie 2007 privind instituirea regimului de arie naturala protejata a siturilor de importanta comunitara ca parte integranta a retelei ecologice europene Natura 2000 in Romania

37. HG nr. 1284/2007 privind declararea ariilor de protecție avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România
38. Ordinul Ministrului Mediului și Pădurilor nr. 2387/2011 pentru modificarea Ordinului Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile Nr. 1964/13 Decembrie 2007 privind Instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România
39. <http://www.iucnredlist.org/apps/redlist/details/20472/0>
40. <http://www.iucnredlist.org/apps/redlist/details/17030/0>
41. <http://www.iucnredlist.org/apps/redlist/details/135491/0>
42. <http://www.iucnredlist.org/apps/redlist/details/21646/1>
43. www.earth.google.com

8. ANEXE

Anexa 1 Regulament –

Anexa 2 Harta limitelor ROSCI0197 si UAT învecinate

Anexa 3 Harta habitatelor

Anexa 4 Harta litologică

Anexa 5 Harta specii *A. immaculata*

Anexa 6 Harta specii *A. tanaica*

Anexa 7 Harta specii *Acipenser stellatus*

Anexa 8 Harta specii *Delphinus delphis*

Anexa 9 Harta specii *Phocoena phocoena*

Anexa 10 Harta specii *Tursiops truncatus*